

ژنه گۆرانىبىژى كهچهل و وانه

دوو شانۆنامه

سەرپەرشتیاری زنجیره‌ی شانۆی جیهانی
دانا پەتووف

ئىۋرژىن ئىۋنيسكو

ژنە گۆرانىيىزى كەچەل و وانە

دوو شانۆنامە

وەرگىرانى لە فرەنسىيەو:

ئەحمەدى مەلا

دەزگای چاپ و بلاکردنەوہى ئاراس

هەولير - هەريمی كوردستانى عيراق

هه‌موو مافیک هاتووته پاراستن ©
دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی ئاراس
شه‌قامی گولان - هه‌ولیر
هه‌ریمی کوردستانی عیراق
هه‌گبه‌ی ئه‌لیکترۆنی aras@araspress.com
وارگه‌ی ئینته‌رنیتت www.araspublishers.com
ته‌له‌فۆن: 00964 (0) 66 224 49 35
دهزگای ئاراس له ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووته دامه‌زران

ئێژێن ئیۆنیسکۆ
ژنه‌ گۆرانیبیژی که‌چه‌ل و وانه - دوو شانۆنامه
وه‌رگێرانی له‌ فره‌نسییه‌وه: ئه‌حمه‌دی مه‌لا
کتیبه‌ی ئاراس ژماره: ١٢٧٧
چاپی په‌که‌م ٢٠١٢
تیرێژ: ٦٠٠ دانه
چاپخانه‌ی ئاراس - هه‌ولیر
ژماره‌ی سپاردن له‌ به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان ٤٦٤ - ٢٠١٢
نه‌خشاندنی ناوه‌وه: ئاراس ئه‌کرهم
رازاندنه‌وه‌ی به‌رگ: مریه‌م موته‌قییان
هه‌له‌گری: شپێزاد فه‌قی ئیسماعیل، تریسکه ئه‌حمه‌د

ژپنک:
ژماره‌ی پێوانه‌یی ناوده‌وله‌تی کتیب
ISBN: 978-9966-487-45-4

پيشه‌کي

ئەم دوو شانۆنامەيەي کە ليرە دەخوینیتەو، دەگەرینەو، بۆ سالانی پەنجای سەدەي رابردوو، شانۆي سالانی پەنجا بە دەستی ئیۆژین ئیۆنيسکۆ و سامویل بیکیت نەوژەن دەکریت. درامای سایکۆلۆجی و تراجیدیای ئەنتیک کە لەلایەن ژیرودۆ-ووه دەسکاری کرابوو و ئەو کۆمیدیايانەي کە تەنیا هەر بۆ رابواردن بەکار دەهاتن، وەلاوه دەخرین.

ئیۆنيسکۆ ویرای نووسینە رەخنەئامیزەکانی سەبارەت بە شانۆي ئەو کات، هەولێ دروستکردنی شانۆيەک دەدات کە کاری دەرھێنان بە چەند شتیکی ساکار کۆتاییی بێت و دیکۆریکی سەروسەمەرەش دەبیتە یەکیک لە خەسڵتەکانی. وەک بەرھەمەکانی سارتەر و کامۆ، ئەم شانۆيە هەندیک جار بە شانۆي ئەبسورد ئیۆزەد دەکریت، چونکە بابەتگەلی و جوودی دەخاتە سەر تەختەي شانۆ. بەلام ئەم بەرھەمە ئەبسورده نە ئیلتیزامی سارتەرییانەي هەبوو، نە یاخیکەراییی کامۆ. هەر وەھا کەسایەتی لای ئیۆنيسکۆ، وەک لەلای بیکیت لەنیۆ جیھانیکی تراجیدیئامیزدا چەقی بەستوو و لەنیۆ عەدەمییەتیکی بیکۆتاییشدا بەرچەستە دەبیت.

رەنگە رەگوریشەي ئەم بەرھەمە ئەبسوردانە رۆبچیتە نیۆ ریبازی سوریالی کە بەشیوہیەکی لە بەرچاو هەموو پروپاگەندەيەکی ئەدەبی ئەو قۆناغە رەت دەکەنەو، کە لەلایەن ریزیمە شمولی و فاشیپەکان

جاریان بۆلۈپ دەدرا. بە واتاپەکی تر، جیھانبینی شانۆگەرایی لە لای
ئییۆنیسکوۆ دژ بە عەقلانییەتی دیکارتی بەندە.

ئییۆنیسکوۆ لە سالی ۱۹۱۲ لە رۆمانیا لەدایک دەبیت و لە سالی
۱۹۹۴ لە شارێ پاريس كۆچی دوايي دەکات. بە رەجەلەك دایکی
پاریسییە و باوکیشی رۆمانییە. سەرەتا لە سالی ۱۹۳۸ بە نیازی
ئامادەکردنی دوکتۆرایەك لەسەر "کیشەیی مەرگ لە شیعری فرەنسی
هەر لە بۆدلیروە"، دیتە پاريس، ئیتر لەوێ دەمیتیتەو، نە دەست بە
دوکتۆراکەیی دەکات و نە تەواویشی دەکات. هەر لە سالی ۱۹۵۰ وە تا
۱۹۸۱، بۆ ماوەی ۳۰ سالی خۆی بە نووسینی شانۆنامەو خەریک
دەکات. ئەم دوو شانۆنامەیی کە ئیمە وەرمان گێراون، بە تەواوی مۆرک
و خەسلەتەکانی شانۆی ئییۆنیسکوۆ دەردەخەن و ئیتر ئەو، لە سەر تاپای
جیهان لە رێگەیی ئەم دوو بەرھەمەو دەناسریتەو.

"ژنە گۆرانیبیژی کەچەل" و "وانە" بۆ ماوەی ۲۰ سال بەبێ وەستان
لەسەر شانۆی "ئیشیت" کە دەکەوتتە گەرەکی لاتینی، لە شارێ
پاریس، کە تەنیا هەر ۸۰ کورسیی تیدا دەبیت، نمایش دەکران. ئەم
دوو بەرھەمە بە دژە - شانۆ وەسف کراون یا بە "فارسی تراجیدی" کە
زمان و بارستایییەکانی زمان دەبنە چەقی ئەم دوو بەرھەمە. ئەو
جی ئاماژە پیکردنە، زمان خۆی دەبیتە تاقە کارەکتەری ئەم دوو
شانۆیە. دیالۆگەکان فۆرمیکی میکانیکی وەردەگرن و ئینسانەکان هیچ
ئیرادەییەکیان بەسەر زمانەو نامیتیت، بگرە لەلایەن زمانەو پیادە
دەکرین.

ئیتەر زمان لە پینا و ئالۆگۆر و کۆمینیكاسیۆن بەکار نایەت، بگرە بە
پێچەوانەو، کەسایەتیەکان قسە دەکەن، بەلام بەبێ ئەو شتیکیی

دياريكراو بلين. له كوتاييدا هيچ نالين. لوجيك و مهنديق شويني خويان له دهست دهن. وهكو له ديمهني كاپتني ئاگركوژينهوه، له "ژنه گورانبيژي كهچهل" چاومان پي دهكهويت. پرسيايى نهوه قووت دهبيتتهوه: "ئاخو هموو له درگادانتيك ماناي نهويه كه يهكيك له پيش درگايه؟" به نهزمون بويان ساغ دهبيتتهوه، كه رنگه وا نهبيت يا رنگه وا بيت. نه چارهسهره تهوافوقيه كه كاپتني ئاگركوژينهوه پيشكيشي مسيو سميز و مهدام سميز و مسيو مارتان و مهدام مارتاني دهكات، له بنه رهدا رهدكردنهوهي عقلايينهتيكه كه نينسان شانازيي پيوه دهكات.

هروهكو نيونيسكو خوي دهگيرينهوه، نه م بهرهمه له ريكهوتتيكي زور سهيرهوه لهدايك دهبيت. نيونيسكو دهچيته لهندهن بو نهوهي فيري زماني ئينگليزي بيت. سهرنجي نه ورستهگه لانه ديدات كه له كتيبى فيريوني ئينگليزدا هن كه هيچ پيوهنديهكيان به واقيعهوه نيه. له روي ريزمانهوه رستهي راست و دروستن به لام بو ئاخوتن ناشين. واته رستهي قرتاو و بي مانا. ليره ئيحاي "ژنه گورانبيژي كهچهل" سهرچاوه وهردهگريت.

نه جوره ئاخوتنه زورجار به شيويهيك له شيوهكان، له ژياني كومه لايهتي بهرهميان دهينين به بي نهوهي بيريان لي بكهينهوه و دامالراو له هموو ناوه روكيك. هر نه بيروكهيهيه نيونيسكو پهري پي ديدات و تا نهويهري سنور پالي پيوه دنيت، تا نه و رادهيهي كه مسيو مارتان و مهدام مارتان يهكتر نانسنهوه.

هروهها له شانوي "وانه دا، دوو كهسي زور جياواز روهبه روي يهكتر دهبنهوه. ماموستا و قوتابي. يهكه ميان درونگ و توندوتيز و

نهخۆش، دووهميشيان قوتابيهكه له خيزانيكي بوژواوه هاتوو و جوان پهروهده بووه، پاڅ و ژير و سالار. ماموستا دهست دهكات به شهرحردني شتگهليكي ناماقوول. تهناهت دهيهويت به تهواوي دهست بهسهه ئه و كيزولهيه دا بگريهت و زال بيت به سهريدا. سهرنج دهدهين كه له ريگاي زمانهوه بهسهه كچهكه دا زال دهبيت و دهخاته ژير ركيڤي خويهوه، بويه به كارهسات و تراجيدي و نهبسورد بهكوئا ديت. نهوئيش كوشتني قوتابيهكهيه به دهستي ماموستا.

رهنگه ئاوردانهوهيهكه بيت بو ويرانيي پهروهده، بهلام ئاماژهيهكي وردى تيدايه سهبارهت به ريژيمي نازيهت كه له كوئاييي شانؤنامهكه دا دهبين ماموستا و ماريي كارهكهه، پارچه پهرويهكه به بازوويانهوه دههستهنهوه، دواي نهوهي ماموستاكه چل قوتابي خوي كوشتوو و به سياسيتهش ناوي دهبات.

رهنگه ئهه دوو شانؤنامهيه لهنيو تهقليدي شانؤي كورديدا، وهكو لاتهريك و غهريپ خويان بناستين، بهلام گومان لهوه دا نييه كه خاوهن ههموو خهسلتهكانى شانؤي نوين له قوناغيكي نويدا. بيگومان وهكو ههموو بهرههههيكى نهدهبي لهنيو فهزاي كولتوريدا گهشهي كردوو و ههندي جار ئاماژه سؤسيؤكولتورويهكانى به ئاسانى له كاتى وهرگيړاندا نايههه ژير بارهوه. بو نمونه له شانؤنامهي "وانه" دا كاتيكا ماموستا ههنديك نمونهي زمانهوانى دههينيهتهوه، ئاماژه بو خهسلتهي لهفزي و زمانهوانى زمانكي وهكو فرههسي دهكات، مهههه نييه ئهه خهسلتهه هاوتهبا لهگههه زمانى كورديدا بوهستيت. بو نمونه "ياي" بيدههنگ كه له كوئاييي وشهي "ئيسپاني" دهنووسريت، بهلام لهههه ناكريت، نههه به تهواو بيچهوانهه رينووسي زمانى كورديهه، كه ههموو

پیتیک له فز ده کریت. ئەم نمونە یه به زحمەت ده گاته خوینەر، یا
بینەری کورد زمان.

ئیمه هه ولمان داوه که زمانی شانۆ زیاتر له زمانی خه لکیه وه نزیك
بیت وهک لهو زمانه ئە ده بییه ی که په خشان ی کوردی پی
ده نووسریته وه، بۆ ئەم مه به سه ته رهنگه له هه ندی شوین هه ندی وشه ی
عه ره بی زهق بکه ونه وه، به تاییه ت کاتیک مامۆستا له شانۆ نامه ی "وانه"
قسه ده کات، ئە مه ش بهو مه به سه ته ئیمه ئەو وشانه مان به عه ره بی
هیش تووه ته وه، له لایه ک ئاماژه بۆ په روهر ده ی ته قلیدی ده کات، له لایه کی
تریش، ئەم به کاره ی نانه زیاتر له زمانی روژانه ی تویتیک له
مامۆستایانی لای خو مان نزیك ده بیته وه؛ جگه له وه ی که ئیمه په نامه
بۆ زمانی روژانه ی زیندوو بر دووه.

جوړه زمانیکی زیندوو که ئە ویش هه لگری موفاره قه تایه تییه کانی
خو یه تی. مامۆستا به وه خو ی هه لده کی شیت که زانیاری و
مه عریفه یه کی له بننه هاتووی له باره ی زانسته زمانه وانیه کانه وه هه یه،
که چی له زاراوه ی حازر به ده ست و دروستکراو هیچی تر نییه. له
زانستی فۆنه تیکه وه به ره و فهن تازیا و خه یالیک باز ده دات که قوتابی
تووشی واق وړمان و هه په سانیکی نیگه تیف ده کات. نزیکی
جوگرافیایی و نزیکی زمانه وان ی به شیوه یه کی گه مزانه تیکه ل به
یه کتر ده کات و له ئە نجامی جهه ل و نه زانینی خو ی، قین و رق و
نه خو شیه ده روونیه په نگخوار دووه کانی به رامبه ر به کیژۆ له یه کی
ده سه ته وه ستاندا ده ته قنه وه.

ماریی کاره کەر هه رچه نده له سه ره تادا وه کو بیلایه ن خو ی نیشان
ده دات و له هه ندی رووه وه ش ته مبی و ئامۆزگاری مامۆستا ده کات،

به لām له کۆتاییی شانۆنامه که له وه تی دهگهین که کاره که ره که ش
به شداره له و تاوانانهی که مامۆستا دهیکات و کردوونیتی .
ههروهها کۆتاییی ئەم دوو شانۆنامهیه به سه ره تاکان کۆتایییان
دیت، رهنگه ئاماژه بو له و چهقبهستنه عهدهمییه بکات که ئینسانی
هاوچهرخی تیدا چهپسه . ههروهها ئاماژه بو تراجیدییه که دهکات که
ئینسان دهخاته نیو رهورهوی خۆیه وه . ئەم رهوره وه بازنهیییه تووشی
گیژبوونمان دهکات و هیچ هه لاتنیکمان بو ناهیلایته وه .

ناونیشانی کتیبه که:

Ionesco
La cantratrice chauve
Suivie de La leçon
Gallimard, 1954
Traduit du français en kurde
par
Ahmed Mala

Ionesco
La cantante calva
La lección
Gallimard, 1954
Traducido de francés al kurdo
por
Ahmed Mala

ژنه گۆرانىيېژى كه چهل

دژه پيهس

كارهكته رهكان:

مسيو سمير

مه دام سمير

مسيو مارتان

مه دام مارتان

مارى: كارهكتر

كاپتنى ناگركوژينه وه

ئهم شانۆنامه يه بو يه كه م جار له سه ر شانۆى نوكتامبول له
۱۱ مایسى ۱۹۵۰ له لایهن تىپى نىكۆلا به تاي-يه وه پيشكيش
كرا.

نىكۆلا به تاي به كارى دهرهينان ههلساوه.

دیمه نی یه کهم

(ناومالی بورژوایه کی ئینگلیزی و قه نه فهی ئینگلیزی و ئیواریه کی ئینگلیزی، مسیو سمیزی ئینگلیز له سه ر قه نه فه ئینگلیزیه که ی دانیش تووه و نه علی ئینگلیزی له پییه و سه بیلی ئینگلیزی ده کیشیت و روژنامه ی ئینگلیزی ده خوینتیه وه و چاویلکه ی ئینگلیزی له چاوه، سمی لیکه ی ته نک ی بۆری ئینگلیزی هه یه؛ له ته نیش تیه وه له سه ر قه نه فه یه کی تری ئینگلیزی مه دام سمیز، ئه ویش ئینگلیزه، گۆره ویی ئینگلیزی له پییه. بیده نگیه کی درئی ئینگلیزی، پاندوله ئینگلیزیه که هه فده جار ئینگلیزیانه لی ده دات).

مه دام سمیز: خو ئه وه سه عات نو یه، ئیمه شو ربای ماسی و په تاته مان خوارد که به بهزی به راز دروست کرابوو و زه لاته ی ئینگلیزی مان خوارد، مندالان ئاوی ئینگلیزی مان خواردوو، ئهم ئیواریه خواردنیکه زۆر خو شمان خوارد.

چونکه ئیمه له ده ورو به ری شاری له نده ن ده ژین و ناویشمان سمیزه.

مسیو سمیز: (خه ریکی خویندنه وه ی روژنامه یه که و به زمان هه ندی ده نگ ده رده کات).

مه دام سمیز: په تاته له گه ل بهزی به راز زۆر به تامه، رو ئی زه لاته که ش تیژ نه بوو، رو ئی عه تاره که ی سه ر سووچه که بوو، له رو ئی عه تاره که ی به رام به ر گه لی چاکتره، بگره له رو ئی عه تاره که ی خوارووش چاکتره، به لام نامه وی ئه وهش بلیم که رو ئی ئه و

دووہی تر خراپہ .

مسیو سمیز: (خاریکی خویندنه وہی روژنامہ یه که و به زمان هندی دهنگ دهردهکات).

مه دام سمیز: سه ره رای ئه مهش هه رونی عه تاره که ی سه ر سووچه که له هه موویان چاکتره .

مسیو سمیز: (خاریکی خویندنه وہی روژنامہ یه که و به زمان هندی دهنگ دهردهکات).

مه دام سمیز: ئه مجارهیان ماری به جوانی په تاته که ی کولاندبوو، جاری پیشوو په تاته که ی باش نه کولابوو، من ته نیا هه ز له په تاته ی کولاو ده که م.

مسیو سمیز: (خاریکی خویندنه وہی روژنامہ یه که و به زمان هندی دهنگ دهردهکات).

مه دام سمیز: ماسیه که تازه بوو، لچولیم له گه لی ده لیسته وه، دوو جارم تی کرد، نا نه خیر سی جار، هه بویه هاموشوی ئاوده ستم کرد، توش سی جارت تی کرد، به لام جاری سییه م له دوو جاره که ی تر که مترت تی کرد، سییه م جاریش هه روه کو جاره کانی پیشوو تیت کرد. من ئه م ئیواره یه له توم زیاتر خوارد، ئه مه چۆن بوو؟ عاده ته ن تۆ له من زیاتر ده خوی و بۆ مه سه له ی شه هییه ش هیچ عه بیکت نییه .

مسیو سمیز: (به زمان هندی دهنگ دهردهکات).

مه دام سمیز: به لام وای پی ده چوو که شوربایه که زور سویر نه بیت، خوپی له تۆ زورتره، ها ها ها. خو که وهری فه رهنگی زور تیدا بوو، به لام پیازی به قه د پیویست تیدا نه بوو، په شیمانم له وهی

که به ماریام نهوت هندی دهنک رازیانهی تی کات، جاری
داهاتوو دهییت ئەمەم له بیر نهچیت.
مسیو سمیز: (خهریکی روژنامهکهیهتی و به زمان هندی دهنگ
دهردهکات.)

مهدام سمیز: کورپه بچووکهکهمان زور حەزی دهکرد بیره بخواتهوه،
دهیویست خۆی فوول کات، هەر به خۆت دهکات. دیکهتت دا
چۆن لهسهه سفرهکه چاوی بریبوووه شووشهکه؟ بهلام من ناوی
سوراحیهکههه بۆ تی کرد. تینوو بوو و ئاوهکهی خواردهوه.
هیلینیش هەر به من دهچیت: مالداریکی چاکه و موقتهسیده،
پیانۆش لی دههات. قهه داوای ئهوه ناکات که بیرهی ئینگلیزی
بخواتهوه. ههروهکو کچه بچووکهکهمانه، تهنیا پهلووله دهخوات.
چونکه تهههنی تهنیا دوو ساڵه. ناوی پیگیه.
کیکی بههی و فاسوولیاکه گهلی بهلهزهت بوون. لهگهه خواردنی
پیرخهنییهکههه چهند خۆش دهبوو، بادهیهک شهراپی بوردوی
ئوسترالی بنۆشین، بهلام شهراپم داننا، نهویست مندا لهکان
فییره نهوسنی بکهه. پیویسته فییره قهناعتیان بکهین و
پیوهریان بۆ ژیان ههیی.

مسیو سمیز: (خهریکی خویندنهوهی روژنامهکهیهتی، به زمان هندی
دهنگ دهردهکات.)

مهدام سمیز: مسیو پارکهه عهتاریکی رومانی دهناسیت، ناوی
پۆپیسکوۆیلده، دهمیگ نییه له قوستهنتینییهوه هاتوووه. له بواری
ماستدا، وهستایهکی یهکجار مهشهووره. خاوهن پروانامیه له
کارگهی ماستی ئهندرینوویل. سبهی دهچم مهنجه له ماستیکی

گه وره ی فۆلكلۆرى رۆمانى لى ده كرم. شتى وا له ده وره بىرى
شارى لهندهن زۆر ده گمه نه.

مسيو سمين: (خهريكى خویندنه وهى رۆژنامه كه يه تى، به زمان هه ندى
دهنگ ده ردهكات.)

مه دام سمين: ماست بۆ سك و گورچيله و ريخۆله كویره و ئه پۆتییۆز
شتیكى زۆر چاكه. ئەمه دوكتۆر مه كه نزی كینگ پى و تم،
دوكتۆرى مندا له كانى هاوسى كه مانه، مه به ستم له مالى جۆنسه.
دوكتۆرىكى باشه، جى بى پروايه. قه د ده رمانى كت بۆ نانووسى كه
پیشتر له سه ر خۆى تا قى نه كرده بۆته وه. پیش ئه وهى عه مه لياتى
پار كه ريش بكات به بى ئه وهى جگه رى خۆى هىچ عه بى پىكى
هه بوو بىت، دوو جار نه شته رگه رى بۆ خودى خۆى كرد.

مسيو سمين: ئەى باشه چۆن عه مه لياته كه ی دوكتۆر سه ركه وتوو بوو و
ئه وهى پار كه ريش، پار كه ر خۆى تىدا چوو؟

مه دام سمين: چونكه عه مه لياته كه ی دوكتۆر سه ركه وتوو بوو و ئه وهى
پار كه ريش سه ر نه كه وتوو بوو.

مسيو سمين: كه واته مه كه نزی دوكتۆرىكى باش نييه، ده بوايه له
هه ردوو حاله تدا عه مه لياته كه سه ركه وتوو بوايه، يا ئه وه ته له
هه ردوو حاله تدا سه ركه وتوو نه بوايه.

مه دام سمين: باشه بۆچى؟

مسيو سمين: دوكتۆرى خاوهن ويژدان، ئه و دوكتۆره يه يا له گه ل
نه خۆشه كه ی چاك ده بى ته وه، يا هه ردووك پى كه وه ده مر ن.
كاپتنى پاپۆر له گه ل نو قمبووانى كه شتى به كه ی تيا ده چىت. ئه و
به ته نيا قوتارى نابىت.

مهدام سمیز: خۆ ناکریت نهخۆش به پاپۆر بچویندریت.
مسیو سمیز: بۆ نابیت، پاپۆریش نهخۆشیی ههیه؛ له لایهکی تریشهوه
دوکتۆرهکەت وهکو پاپۆریک لهش ساغه؛ هەر بۆیه دهبیت لهگهڵ
نهخۆشهکهیدا لهناوبجیت ههروهکو دوکتۆر و پاپۆرهکهی.
مهدام سمیز: ئەها! بیرم لهمه نهکردبووهوه.. رهنکه ئەمه شتیکی
راست بیت.. کهواته چ بهرهنجامیکت لێوه دهسگیر دهبیت؟
مسیو سمیز: لێرهوه، لهوه تێ دهگهین که ههموو دوکتۆرهکان دهجالن.
ههروهها ههموو نهخۆشهکانیش. له بهریتانیا تهنیا ژنه
دهریاوان شەریفن.

مهدام سمیز: ئەهی پیاوی دهریاوانهکان؟

مسیو سمیز: بیگومان.

(وچانیک)

(مسیو سمیز هههمیشه روژنامهکهی به دهستهوهیه.)

شتیک ههیه که سههری لی دهرناکهم. ئهڕی بۆچی له
روژنامهکاندا، له ستوونی قهیدی مهدهنی، تهنیا هەر ناوی
ئهوانه بلۆ دهکهنهوه که وهفات دهکهن، قهه ناوی ئهوانه بلۆ
ناکهنهوه که لهدایک دهبن؟ شتیکی بی مانایه.

مهدام سمیز: ئەم پرسیارهم ههرگیز له خۆم نهکردوو!

(بیدهنگیهکی تر، سهعاتی چالمهکه کهوت جار لی دهدات.
بیدهنگی. سهعاتهکه سی جار لی دهدات. بیدهنگی. چیی تر
سهعاتهکه لی نادات).

مسیو سمیز: (هەر خهریکی روژنامهکهیهتی) تهماشای بۆبی واتسون

عەمری خۆی کرد.

مەدام سمیز: ئای خۆی گەورە، چەند گوناھە! ئەڕی کە ی کۆچی
دوایی کرد؟

مسیو سمیز: بۆچی بەم شیوەیە سەرت سڕ دەمیت؟ خۆ تۆ چاک
دەزانیت، ئەمە بۆ دوو ساڵ دەچیت کە عەمری خۆی کردووە.
ئە ی نایەتەو بەیرت، پیش ساڵ و نیوێک چووینە سەر قەبران و
بەشداریی ناستنە کەیمان کرد.

مەدام سمیز: بێگومان، دیتەو یادم. هەر خیرا هاتەو یادم، بەلام لەو
تۆ ناگەم کاتیک چاوت بە هەوالە کە کەوت تووشی سەرسرمان
هاتی.

مسیو سمیز: ئەمەم لە رۆژنامە کە نهخویندەو. ئەو سۆ ساڵ تێپەر
دەبیت بە سەر باسی مردنی. ئەمەم لە ریگە ی تەداعی
ئەفکارەو هاتەو یاد!

مەدام سمیز: بە داخەو! چەن بە ریکوپیکی تەرمە کەیان پاراستبوو.

مسیو سمیز: جوانترین تەرم بوو لە سەرتاپای بەریتانیای مەزن! بە
تەمەنی خۆی نەدەکرد. بۆیی مسکین، تەمەنی چوار ساڵ بوو
کۆچی دوایی کرد. تەرمیکی زیندووی راستەقینە. چەند
دلخۆش بوو.

مەدام سمیز: دادە بۆیی مسکین.

مسیو سمیز: مەبەستت ئەو یە بلی کاکە بۆیی مسکین.

مەدام سمیز: نەخیر بیر لە ژنە کە ی دەکەمەو. ئەویش وەکو ئەو، ناوی
بۆییە، بۆی واتسۆن. چونکە هەردووک هەر هەمان ناویان

هه‌یه. هه‌میشه هه‌ردووکیانمان پیکه‌وه ده‌بینی، نه‌ده‌زانرا کامیان کامیانن. ته‌نیا دوا‌ی مردنی ته‌میان، ئینجا زانیمان کئی کئی بوو. ته‌نانه‌ت تا ئیستاش هه‌ن به‌ مردووکه‌هی ده‌چوین و سه‌ره‌خۆشی لی ده‌که‌ن. ئه‌ری تو‌ ئه‌و ژنه‌ ده‌ناسیت؟

مسیو سمیز: ته‌نیا هه‌ر به‌ریککه‌وت، جاریکیان له‌ ناشتی بویدا چاوم پتی که‌وت.

مه‌دام سمیز: من قه‌د چاوم پتی نه‌که‌وتوو. ئه‌ری جوانه‌؟

مسیو سمیز: خه‌تی ریکوپیکی هه‌یه، به‌لام ناشتوانین بلین جوانه. زۆر زل و که‌ته‌ دیاره. خه‌تی ریکوپیکی نییه، ته‌نانه‌ت ده‌توانین بلین گه‌لی جوانیشه. گه‌لی بچووک و یه‌کجار لاوازیشه. مامۆستای گۆرانییه.

(سه‌عاته‌که‌ی قه‌د دیوار پینج جار لی ده‌دات. بیده‌نگیه‌کی درێژ.)

مه‌دام سمیز: به‌ ته‌مای که‌ی بوون بینه‌ هاوسه‌ری یه‌کتر؟

مسیو سمیز: دوا کات، دایان نابوو بۆ به‌هاری داهاوو.

مه‌دام سمیز: بیگومان ده‌بیت بچینه‌ زهماوه‌نده‌که‌یان.

مسیو سمیز: هه‌روه‌ها ده‌بیت دیارییه‌کیشیان به‌م بۆنه‌یه‌وه بۆ به‌رین. له‌ خۆمیش ده‌پرسم چ دیارییه‌ک به‌رین؟

مه‌دام سمیز: بۆچی یه‌کێک له‌و هه‌وت سینیه‌ زیوه‌یان بۆ نه‌به‌ین، ئه‌و سینیه‌یه‌ که‌ به‌ بۆنه‌ی هاوسه‌رگیریی ئیمه‌وه، به‌ دیاری بۆیان هینابووین و قه‌د به‌کاریانمان نه‌هینا.

(بیده‌نگیه‌کی کورت. سه‌عاته‌که‌ دوو جار ان لی ده‌دات.)

مەدام سەمىز: زەخمەتە بۆ ئۇ، ئۇھا گەنج، بە يېوۋەژنى سەر بىنچىتەو.

مىسيو سەمىز: خۇشحالانە مىندالايان نەبوو.

مەدام سەمىز: ھەر ئەمەيان نوقسان بوو! مىندال! ئەمىرۆ دەبويايە چىيان لى بىكرىبايە!

مىسيو سەمىز: ھىشتا زۆر گەنجە. دەتوانى شوو بىكاتەو. پىرسەشى زۆر لى دىت.

مەدام سەمىز: ئەى كى چاودىرىي مىندالەكان بىكات؟ خۇ دەزانى تەنيا كور و كچىكيان ھەيە. ناويان چىيە؟

مىسيو سەمىز: بۆبى و بۆبى ھەرۋەكو دايك و باوكيان. مامى بۆبى واتسۆن، بۆبى واتسۆنى پىرەمىرد، دەولەمەندە و ھەز لە كور دەكات. ئەو دەتوانى بە باشى پەرۋەردەكردنى بۆبى بخاتە ئەستۆى خۆى.

مەدام سەمىز: سىروشتىيە. ئەى مىمكى بۆبى واتسۆن، بۆبى واتسۆنى پىرەژن، ئەویش دەتوانىت پەرۋەردەى بۆبى واتسۆن بخاتە ئەستۆى خۆى، كچى بۆبى واتسۆن. ئا بەمجۆرە دايكى بۆبى واتسۆن، بۆبى دەتوانى شوو بىكاتەو. كەسىك شك دەبات؟

مىسيو سەمىز: بەلى، ئامۆزايەكى بۆبى واتسۆن ھەيە.

مەدام سەمىز: كام بۆبى واتسۆن؟

مىسيو سەمىز: تۆ باسى كام بۆبى واتسۆن دەكەى؟

مەدام سەمىز: من باسى بۆبى واتسۆن دەكەم، كورپى بۆبى واتسۆنى پىرەمىرد، مامەكەى تىرى بۆبى واتسۆن، مردووھكە.

مىسيو سەمىز: نا نەخىر، ئەو نىيە، ئەمەيان يەككى ترە. ئەمە بۆبى

واتسوڻه، كورپى بۆيى واتسوڻى پيره ژنه و ميمكى بۆيى
 واتسوڻه مردووه كه يه .

مه دام سميڻ: تۆ دته وئيت باسى ئەو بۆيى واتسوڻه بكهيت كه
 بازرگانى دهكات؟

مسيو سميڻ: هه موو بۆيى واتسوڻه كان خهريكى بازرگانين .

مه دام سميڻ: چ پيشه يه كه سخته! به لام داها و دهسكه وتى چاكي
 هه يه .

مسيو سميڻ: به ئى، به مهرچيڭ مونا فاهسه ت له بازار نه بيت .

مه دام سميڻ: كهى بووه مونا فاهسه له بازاردا نه بوو بيت؟

مسيو سميڻ: رۆزانى سيشه م و پينجشه م و سيشه م .

مه دام سميڻ: ئاھ! سى رۆژ له ههفته يه كدا؟ ئەى باشه بۆيى واتسوڻ چ
 دهكات لهو سى رۆژه؟

مسيو سميڻ: ئيسراحت دهكات، دهخه وئيت .

مه دام سميڻ: ئەى باشه بۆ لهو سى رۆژهى كه مونا فاهسه تىدا نيبه،
 بۆ خۆى ئيش ناكات؟

مسيو سميڻ: من هه موو شتيڭ نازانم . ناتوانم وه لامى ئەو هه موو
 پرسياره گه و جانه ي تۆ بدهمه وه!

(مه دام سميڻ، ههست به بريندار بوون دهكات .)

ئەم قسه يه ت بۆ ئەوه يه بمشكينيته وه .

(مسيو سميڻ، به زهرده خه نه وه .)

باش دهزانى كه وانيبه .

مه دام سميڻ: ئيوه ي پياوان هه ر هه مووتان پيڭ دهچن! بهو رۆژگار

جگه ره لهسه ر لئو، پؤدره دهساونه دهموچاوتان يا ئه وهته رؤژى
په نجا جار خه ريكى لچ و لئو سووركردنن، ئه مه به مه رچيک
ئه گهر خه ريكى خواردنه وه نه بن!

مسيو سمیز: ئه ی باشه چیت دهوت ئه گهر پياوان ههروهكو ژنانيان
بکردبايه، بهو رؤژگار خه ريكى جگه ره كيشان بوونايه و
سووراو و سپياويان له خويان بدابايه و ويسكيشيان
بخواردبايه وه؟

مه دام سمیز: به نيسبهت منه وه ميش ميوانم نه ده بوو! به لام ته نيا بو
ئيز عاجکردنم ئه مه بلييت، ئه وه ئه و كات، خوْت باش ده زانيت،
حه زم له م جوْره گالتانه نييه!

(گؤره وييه كان توور هه لده دا و ددانيشى نيشان ده دا.
هه لده ستيت.)^۱

مسيو سمیز: (ئه ويش هه لده ستيت و به سوْزه وه به ره و لاي ژنه كه ي
ده روات.)

ئۆي، ئه ي مريشكه جوان سووره وه كراوه كه م، ئه ري بوچى وا
ئاگر له ده مه ته وه ده باريت! چاك ده زانى سوعبه تت له گه ل ده كه م!
(به هه ردوو ده ست كه مه ري ده گريت و له ئاميزى ده گريت.) چ
ژن و ميْردىكى پيره عاشق و عاجباتين! ده وه ره، با برؤين لئى
راكشدين و بخه وين!

---

۱. له نمايشه كه ي نيكوْلا باتاى-دا مه دام سمیز نه گؤره وييه كان توور هه لده دا و
نه ددانيشى نيشان ده دا.

دیمه نى دووهم

ههردووک و ماری

ماری به هاتنه ژووره ووه

ماری: من کاره کهرم. پاشنیوه پۆیه کی گه لى خوشم برده سهر. له گه لى
پیاویک چووم بۆ سینه ما و له گه لى ژنان فیلمیکم بینى. دواى
فیلمه کهش، چووین عارهق و بیرهمان خوارده ووه و پاشانیش
رۆژنامه مان خوینده ووه.

مه دام سمیز: هیوادارم ئیوهش پاشنیوه پۆیه کی گه لى خوشتان بردبیتته
سهر و له گه لى پیاویک چووبیتته سینه ما و عارهق و بیرهشتان
خواردبیتته ووه.

مسیو سمیز: ئەه ی رۆژنامه که!

ماری: مارتان خان و به پیز مارتانى میوانه کانتان وا له بهر ده رگان.
چاوه پیزی منیان ده کرد. نه یان ده و پیرا به ته نیا بینه ژووره ووه.
به لینه ئەم ئیواره یه، له گه لى ئیوه شیو بخۆن.

مه دام سمیز: ئا به لى. چاوه پروانیان ده که یین. برسیشمانه. پیتی ده چوو
نه یهن، خه ریک بوو به بی ئه وان نان بخۆین. به و رۆژگاره
هیچمان نه خوارده ووه. نه ده بوو وا خۆت له پیش چاوان ون که ییت!

ماری: جه نابت روخسه تت دامى.

مسیو سمیز: به ده ستى ئەنقه ست نه بوو!

(ماری ده داته تریقه ی پیکه نین. پاشان ده ست به گریان ده کات.

زه رده خه نه ده یگریت.)

ئىنجانەيەكم بۆ ژوورەكەم كرى.

مەدام سىمىز: ماريای ئازىز، تكايە دەرگا لە مەدام مارتان و مسیو مارتان بکەرەوه و با تەشريف بفرمەون. ئیمەش بە خیرایی دەچین خۆ دەگۆزین.

دیمەنى سییەم

(مەدام سىمىز و مسیو سىمىز بە لای دەستی راستدا دەرەچن. ماری دەرگای لای دەستی چەپ دەکاتەوه مەدام مارتان و مسیو مارتان دینه ژوورەوه.)
ماری و ژن و مێردەكە

ماری: ئەرى بۆ وا تاخیر هاتن! ئەمە ئەدەب نییە. پێویستە لە ئانوساتی خۆیدا بگەشتنایەتە جى. تیگەشتن؟ قەى ناکا، فرمەو لەوى دانیشن و دەبى چاوەرى کەن.
دەردەچیت

دیمەنى چوارەم

مسیو مارتان و مەدام مارتان بەبى ماری
(مسیو مارتان و مەدام مارتان بەرامبەر بەیەك دادەنیشن و بەبى ئەوهى قسە لەگەڵ یەك بکەن. بە شەرمەوه زەردەخەنە بۆ یەك دەکەن.)

مسیو مارتان: (ئەم دیالۆگەى لای خوارەوه دەبیت بە دەنگىكى لەسەرخۆ و مونتۆن بوتریت و دریژ و خاویش بکریتەوه و هەمووشى وەكو یەك بوتریت.)

داواى لیبووردنتان لى دهکهم، به لام پى دهچیت، نه گهر به
هه له دا نه چوو بیتم، له شوینکی تر نیوم بینیت.
مهدام مارتان: مسیو، منیش هه روا زهن دهکهم نیوم له شوینکی تر
بینیت.

مسیو مارتان: نه ری مه دام، بو نمونه نیوم له مانچسته نه بینیه؟
مهدام مارتان: زور ری تی دهچیت. من به رهچه لهک خه لکی
مانچسته رم! به لام زور به باشی نایه ته وه یادم، ناتوانم به ریک و
رهوان پیتان بلیم نیوم له وی بینیه؟

مسیو مارتان: خوايه نه مه چ سهیروسه مه رهیه مه دام، خو منیش هه
به رهچه لهک خه لکی مانچسته رم.

مهدام مارتان: چ سهیروسه مه رهیه!
مسیو مارتان: چ سهیروسه مه رهیه، به لام من، مه دام، مانچسته رم پیش
پینج ههفته یهک جی هیشت.

مهدام مارتان: چ سهیروسه مه رهیه چ ریکه وتیکی عهنتیکه یه، به ریز،
منیش هه ر پیش پینج ههفته یهک ده بیت شاری مانچسته رم جی
هیشتوووه.

مسیو مارتان: شه منده فهری سهعات هه شت و نیوی به یانیم وهرگرت
که سهعات پینج چارهک کهم دهگاته له ندهن.

مهدام مارتان: چ سهیروسه مه رهیه، چ عهنتیکه یه، چ ریکه وتیکه!
منیش به ریز، هه مان شه منده فهرم وهرگرت!

مسیو مارتان: خوايه چ عهنتیکه یه! که واته ده بیت نیوم له
شه منده فهره که دا بینیت؟

مه‌دام مارتان: زۆر پئی ده‌چیت، به دوور نازانریت، ریی تی ده‌چیت، بۆ نا! به‌لام هیچ یاده‌وه‌رییه‌کم نییه.

مسیو مارتان: مه‌دام، له فارغۆنی پله دوو بووم. له به‌ریتانیادا فارغۆنی پله دوو نییه، به‌لام من سه‌ره‌پرای ئەمه‌ش، هه‌ر به‌پله دوو سه‌فه‌ر ده‌که‌م.

مه‌دام مارتان: چ‌عه‌نتیکه‌یه، چ‌سه‌مه‌ره‌یه‌که و چ‌ریککه‌وتیکه‌شه! منیش هه‌روه‌ها به‌پیز، به‌فارغۆنی پله دوو سه‌فه‌ر ده‌که‌م!

مسیو مارتان: چ‌عه‌نتیکه‌یه خانمی ئازیز، ره‌نگبۆ هه‌ر له فارغۆنی پله‌ی دوو چاومان به‌یه‌ک که‌وتییت؟

مه‌دام مارتان: زۆر ریی تی ده‌چیت و هیچیش دوور نییه، به‌لام به‌پیز، هیچ شتی‌ک نایه‌ته‌وه یادم.

مسیو مارتان: کورسییه‌که‌م له فارغۆنی ژماره ۸ بوو، له کۆمپارتیمانی شه‌ش، مه‌دام!

مه‌دام مارتان: چ‌سه‌یره! شوینه‌که‌ی منیش هه‌ر له فارغۆنی ژماره ۸ بوو، له کۆمپارتیمانی شه‌ش، به‌پیز.

مسیو مارتان: چ‌ریککه‌وت و شتیکی سه‌یره! که‌واته ده‌بییت له کۆمپارتیمانی ۶ چاومان به‌یه‌ک که‌وتییت خانمی ئازیز.

مه‌دام مارتان: له هه‌موو حاله‌تیکدا ریی تی ده‌چیت، به‌لام هیچم نایه‌ته‌وه یاد به‌پیز!

مسیو مارتان: له هه‌قیقه‌تا خانمی ئازیز، منیش هیچ شتی‌کم نایه‌ته‌وه یاد، به‌لام ریی تی ده‌چیت که‌ له‌وێ چاومان به‌یه‌ک که‌وتییت، ئەگه‌ریش به‌باشی لێی وردببمه‌وه، زۆریش ریی تی ده‌چیت و مومکینه!

مه‌دام مارتان: ئۆی! به‌راست، بېگومان، به‌راست به‌ریز!

مسیو مارتان: چ سه‌یر و عه‌نتیکه‌یه، من ژماره‌ی کورسییه‌که‌م ۳ بوو،
 نزیکه‌ی په‌نجه‌ره‌که، خانمی ئازیز.

مه‌دام مارتان: ئای خوای گه‌وره چ سه‌یره‌وسه‌مه‌ره‌به‌که، چ عه‌نتیکه‌یه،
 کورسییه‌که‌ی منیش ژماره‌ی شه‌ش بوو، نزیکه‌ی په‌نجه‌ره‌که،
 به‌رامبه‌ری ئیوه‌ی به‌ریزی ئازیز.

مسیو مارتان: ئای خوایه چ سه‌یره‌وسه‌مه‌ره‌یه، چ ری‌ککه‌وتیکه! که‌واته
 به‌رامبه‌ر به‌یه‌که دانیش‌تېبووین خانمی ئازیز! دیاره هه‌ر له‌وئ
 بووه که چاومان به‌یه‌که که‌وتووه!

مه‌دام مارتان: چ عه‌نتیکه‌یه! ری‌ی تئ ده‌چیت، به‌لام هیچم نایه‌ته‌وه یاد
 به‌ریز!

مسیو مارتان: له راستیدا، خانمی ئازیز، منیش هیچم نایه‌ته‌وه یاد.
 سه‌ره‌رای ئه‌مه‌ش، زور ری‌ی تئ ده‌چیت که هه‌ر له‌وئ ته‌سادوفی
 یه‌کترمان کردبیت!

مه‌دام مارتان: راسته، به‌لام به‌هیچ شئوه‌یه‌که له‌وه دلنیا نیم به‌ریز.

مسیو مارتان: ئه‌ری ئه‌وه ئیوه نه‌بوون مه‌دام که داواتان لئ کردم بؤ
 ئه‌وه‌ی جان‌تاکه‌تان له سه‌ره‌وه دانیم و پاشان سوپاستان کردم
 و بواری ئه‌وه‌شتان دامی که جگه‌ره بکیشم؟

مه‌دام مارتان: به‌لئ، ده‌بی ئه‌وه هه‌ر من بووبیتم به‌ریز! چ سه‌یره و
 عه‌نتیکه‌یه و چ ری‌ککه‌وتیکه‌یشه!

مسیو مارتان: چهند عه‌نتیکه‌یه، چ سه‌مه‌ره‌یه‌که، چ ری‌ککه‌وتیکه‌یشه! ده
 که‌واته، هه‌ر ده‌بیت له‌وئ و له‌و ساته‌دا چاومان به‌یه‌که که‌وتبیت،
 مه‌دام!

مه‌دام مارتان: چ عه‌نتیکه‌یه و چ ریککه‌وتیکیشه! زۆر ری‌ی تۆ ده‌چیت
به‌ریزی ئازیز! به‌لام بیروا ناکه‌م که ئەمه‌م بیته‌وه یاد.

مسیو مارتان: منیش وه‌کو تۆ مه‌دام.

(بی‌ده‌نگیه‌ک. سه‌عات یه‌ک دوو جار لی ده‌دات.)

مسیو مارتان: له‌و کاته‌وه‌ی که له‌هنده‌نم، له‌شه‌قامی برۆم‌فیلدا
ده‌ژیم خانمی ئازیز.

مه‌دام مارتان: چه‌ند سه‌یره، چه‌ند عه‌نتیکه‌یه! منیش به‌هه‌مان شیوه،
له‌و کاته‌وه‌ی که له‌هنده‌نم له‌شه‌قامی برۆم‌فیلدا ده‌ژیم به‌ریزی
ئازیز.

مسیو مارتان: چه‌ند سه‌یره، چه‌ند عه‌نتیکه‌یه، که‌واته، که‌واته ده‌بیت
هه‌ر له‌شه‌قامی برۆم‌فیلدا چاومان به‌یه‌ک که‌وتبیت خانمی
ئازیز.

مه‌دام مارتان: چه‌ند سه‌یره، چه‌ند عه‌نتیکه‌یه! له‌هه‌موو حاله‌تیکدا زۆر
ری‌ی تۆ ده‌چیت! به‌لام هیچ شتی‌کم نایه‌ته‌وه یاد مسیو.

مسیو مارتان: له‌ژماره‌ی نۆزده‌دا ده‌ژیم خانمی ئازیز.

مه‌دام مارتان: چه‌ند سه‌یره، منیش هه‌روه‌ها له‌ژماره‌ی نۆزده‌دا ده‌ژیم
به‌ریز.

مه‌دام مارتان: که‌واته، که‌واته، که‌واته ده‌بیت هه‌ر له‌و خانووه‌ چاومان
به‌یه‌کتری که‌وتبیت خانمی ئازیز.

مه‌دام مارتان: زۆر ری‌ی تۆ ده‌چیت، به‌لام به‌ریز، هیچم نایه‌ته‌وه یاد.

مسیو مارتان: ئەپارتمان‌ه‌که‌م له‌نه‌ومی پینجه‌مه، ژماره‌که‌شی هه‌شته
خانمی ئازیز.

مه‌دام مارتان: خوايه، ئەمه چەند عەنتیکه‌یه! چەند سەیره چ
رێککه‌وتیکیشه. منیش به‌هه‌مان شیوه، له‌ نهۆمی پینچه‌مدا
ده‌ژیم و ژماره‌ی ئەپارتمان‌ه‌که‌شم هه‌شته‌به‌پیزی ئازیز.
مسیو مارتان: (به‌ داڵغه‌وه.)

چ سەیره و چ رێککه‌وتیکه‌ ده‌زانی له‌ ژووری نووستنمان
قه‌ره‌وێله‌یه‌ک و لیفه‌یه‌کی لێیه، سه‌وز که‌ به‌ په‌ری قاز ئاخراوه،
ئهو ژووره‌ و ئهو قه‌ره‌وێله‌یه‌ و ئهو لیفه‌ سه‌وزه‌ له‌ قوولایی
کوریدۆره‌که‌ له‌ نیوان ئاوده‌ست و ژووری کتێبه‌کانن، خانمی
ئازیز.

مه‌دام مارتان: چ رێککه‌وتیکه‌ ئه‌ی خوايه! چ رێککه‌وتیکه‌، له‌ ژووری
خه‌وتنی منیش لیفه‌یه‌کی سه‌وزی لێیه که‌ به‌ په‌ری قاز ئاخراوه
و له‌ قوولایی تێپه‌رگه‌که‌ن، ده‌که‌ونه‌ نیوان ئاوده‌ست و ژووری
کتێبه‌کان.

مسیو مارتان: چ سەیره و چ عەنتیکه‌یه، که‌واته‌ مه‌دام ئیمه‌ له‌ هه‌مان
ژووردا ده‌ژین و له‌سه‌ر هه‌مان رایه‌خ ده‌خه‌وین خانمی ئازیز،
که‌واته‌ ده‌بی له‌وێ بووبیت که‌ چاومان به‌ یه‌کتی که‌وتبیت.

مه‌دام مارتان: چەند سەیره و چ رێککه‌وتیکه‌، زۆر ریی تی ده‌چیت که
هه‌ر له‌وێ چاومان به‌ یه‌ک که‌وتبیت. زۆریش ریی تی ده‌چیت که
هه‌ر دوینی شه‌و بووبیت، به‌لام هیچم نایه‌ته‌وه‌ یاد به‌ریزی
ئازیز.

مسیو مارتان: کچی بچووکم هه‌یه، کچه‌ بچووکه‌که‌م له‌گه‌ڵ مندا
ده‌ژی، خانمی ئازیز.

ته‌مه‌نی دوو ساڵه‌، قژی زه‌رده‌، چاویکی سپییه‌ و چاوه‌که‌ی

تریشی سووره، زۆر جوانیشه، ناوی ئەلیسه مسیو.
مسیو مارتان: چ ریککه وتیکی سەیره، منیش کچیکی بچووکم هەیه،
تەمەنی دوو سألە، چاویکی سپییه و چاوهکە ی تریشی سووره،
زۆر جوانیشه و ناوی ئەلیسه خانمی ئازیز.

مسیو مارتان: (بە هەمان دەنگی مۆنۆتۆن و خاوهوه)

چەند عەنتیکەیه، زۆر ری تى دەچیت خانمی ئازیز.

(بێدەنگییهکی درێژ. سەعاتەکه بیست و نۆ جار لى دەدات.)

مسیو مارتان: (دواى ئەوهی قەدەرێک، بىر دەکاتەوه بە هیواشی
هەلەستیتە سەر پى، لەسەر خۆ بەرەو مەدام مارتان دەروات و
ئەویش واقى و پماوه که مسیو مارتان بەمجۆره دەبینیت،
لەسەر خۆ هەلەستیت و مسیو مارتان بە هەمان دەنگی سەیر و
مۆنۆتۆن و خاوهوه قسە دەکات.)

کەواتە خانمی ئازیز، ئیستا هیچ گومانیک لەوه نییه که ئیمە
لەمەوپیش یەکتەرمان بینیه و ئیوهش خیزانی خۆم،
ئیلیزابیت، تۆم دۆزییهوه!

مەدام مارتان: (لە مسیو مارتان نزیک دەبیتەوه، لەسەر خۆ، بە
ساردییهوه باوهش لەیهک دەدەن. سەعاتەکه زۆر بەهیز، یەک
جار لى دەدات. دەبیت دەنگی سەعاتەکه هەندە بەرز بێت
بینەران رابچلەکییت. مسیو مارتان و مەدام مارتان گوویان لى
نابیت.)

مەدام مارتان: دونالد، ئەوه تۆی دۆندونەکهی خۆم!

(لەسەر هەمان قەنەفه دادەنیشن، لە باوهشی یەکتەر خەویان لى

دهکه ویت، سه عاتکه جاریکی تر چند جاریک لی ددهات. ماری له سهه نووکی پییی و په نجه یه کی له سهه لیوی داناوه. به هیواشی دیته سهه ته خته ی شانۆ و پروو له بینهران دهکات.)

دیمه نی پینجه م

مسیو مارتان و مه دام مارتان و ماری

ماری: ئیلیزابیت و دونالد زور به خته وهرن بو ئه وهی گوئی له من بگرن، که واته ده توانم نه ئینییه کتان له لا بدرکینم. ئیلیزابیت ئیلیزابیت نییه و دونالدیش دونالد نییه. ئه مهش به لگه: ئه و مندالهی که دونالد باسی دهکات کچی ئیلیزابیته، هه مان که سیش نییه. کیژۆله که ی دونالد چاویکی سپی و چاویکی سووره و هه ر وهکو کیژۆله که ی ئیلیزابیت، به لام مندالهی که ی دونالد چاوه سپیه که ی له لای راسته، چاوه سووره که ی له لای چه په. که واته هه موو سیسته می ئه رگومینته کانی دونالد هه لده وه شینیتته وه کاتیک تووشی ئه م دوا ته گه ریه ده بن و بیردۆزه که ی به سه ریه کدا ده رووخینیت. سه ره رای گشت ئه و ریککه و ته سه رنجراکیشانه ی وهکو پیمان ده چیت بنه دوا به لگه که دونالد و ئیلیزابیت، دایک و باوکی هه مان مندال نین، دونالد و ئیلیزابیت خو یان نین. با یه کیکیان وا بزانیته که ئیلیزابیته، با ئه وهی تریش وا بزانیته که دونالد، با ئه و وا بزانیته که ئیلیزابیته با ئه وی تر وا بزانیته که دونالد. به داخه وه، به هه لده ده چن، ئه ی دونالدی راسته قینه کییه؟ ئه ی ئیلیزابیتی راسته قینه کییه؟ له بهرزه وهندی کیدایه ئه م مه ته له درپژه بکیشیت؟ نازانم، با

ههولئى ئهوش نهدهين كه تى بگهين، با ئه م مهسه لهيه وهكو
خوى بهجى بهيلين.
(چند ههنگاوئيك بهرهو دهركا دهروا پاشان دهگه پرتيه وه و
روو له بينه ران دهكات.)
ناوى راسته قينهى من پيرلوك ئوليسه.
(دهرده چپته دهره وه.)

دېمهنى شه شه م

(مسيو مارتان و مه دام مارتان، ماريان له گه ل نيه.)
(سه عات به كه يفى خوى لى ده دات. دواى چند وچانئيك، مسيو
مارتان و مه دام مارتان له يهك جودا ده بنه وه و ده چنه وه
شوئنه كه ي پيشوويان.)
مسيو مارتان: دوندونه كه ي خوم، گشت ئه و شتانه ي كه له نيوانماندا
روويان نه داوه هه ول بده له بيري خوتى به ره وه؛ وا يه كترمان
دؤزيبه وه، هه ولئى ئه وه بده با جارئيكى تر يه كتر بزر نه كه ينه وه و
با وه كو جاران بژين.
مه دام مارتان: به لى دارلينگ.

دېمهنى حه وته م

(به هه مان جلويه رگى جارانه وه، مه دام سمىز و مسيو سمىز
له لاي راسته وه دينه ژوره وه.)
مه دام سمىز: ئيواره تان باش هاوړتيانى نازيز، داواى ليبووردن
ده كه ين بو ئه م دواكه وتنه، بيرمان له وه كرده وه كه به م ها تنه تان

گه وره مان دهكهن، هر كه زانيشمان كه به ته مای نه وهن،
ئيوهش هه مان شت بلين، بهم هاتنه تان دل مان خووش دهكهن،
بوئه خيرا بريارمان دا بچين هه ره قه شهنگتيرين
جلوبه رگه كانمان بكهينه بهرمان.

مسيو سمير: (به هه لچوونه وه.)

تا ئيستا زاد چييه، نه مان خستووته سهر زارمان، نه وه بو
چوار سهعات دهچيت چاوه پروانين. ئه ري نه وه بوچي وا زورتان
پي چوو؟

(مسيو سمير و مه دام سمير بهرام بهر به ميوانه كان داده نيشن،
سهعات به گوپره ي ديالوگه كان به هيز لي ده دات، يا له سه رخو.
مسيو مارتان و مه دام مارتان، به تاييهت مه دام مارتان ههست
دهكري كه شهرم دهكات و ههردووك كه مي شله ژاو دينه پيش
چاو، بوئه گفتوگوكان، به زهحمهت دهست پي دهكهن، وشه كان
به زهحمهت له زار دينه دهري. بيدهنگيه كي دريژ، سه ره تا كه مي
شپرزهيي دروست دهبيت، پاشان بيدهنگيه كي تر و دوودلي
پهيدا دهبيت.)

مسيو سمير: هم.

(بيدهنگي.)

مه دام سمير: هم هم.

(بيدهنگي.)

مه دام مارتان: هم هم هم.

(بيدهنگي.)

مسیو سمیز: همم همم همم همم.

(بیدهنگی.)

مهدام مارتان: دهی دهی.

(بیدهنگی.)

مسیو سمیز: هه موو هه لامه تمانه.

(بیدهنگی.)

مسیو سمیز: خو دنیاش هه ند سارد نییه.

(بیدهنگی.)

مهدام مارتان: خو ته زووی هه واش به ئیره دا تی ناپه ری.

(بیدهنگی.)

مسیو مارتان: نا نا، خوشبه ختانه.

(بیدهنگی.)

مسیو مارتان: ئه ی ئه ی ئه ی.

(بیدهنگی.)

مسیو مارتان: غه مباریت؟

(بیدهنگی.)

مهدام سمیز: نه خیر، بیزاره.

(بیدهنگی.)

مهدام مارتان: به ریژ، له ته مه نی تودا پیویست به مه ناکات.

(بیدهنگی.)

مسیو سمیز: دل ته مه نی نییه.

(بیدهنگی.)

مسیو مارتان: راسته.

(بیدهنگی.)

مهدام سمیز: وا دهوتریت.

(بیدهنگی.)

مهدام مارتان: ئاخر پیچه وانه کەشی دهوتریت.

(بیدهنگی.)

مسیو مارتان: حەقیقەت لەو بەینەدایە.

(بیدهنگی.)

مسیو مارتان: راسته.

(بیدهنگی.)

(مهدام سمیز روو له مسیو مارتان و مهدام مارتان دهکات.)

مهدام سمیز: ئیوه سەفەری زۆر دەکەن، دەبیت حەکایەتی خوشتان

له لا بیت، توخوا ئەگەر بۆمانی نەگێرنهوه.

مسیو مارتان: (روو له ژنهکەیی دهکات.)

ئازیزهکەم، ئیمپۆ چیت بینی.

مهدام مارتان: دە لێی گەرێ، کێ بروام پێ دهکات.

مسیو سمیز: گومان له خوشباوهریت ناکهیت.

مهدام سمیز: ئەگینا بریندارمانت دهکرد، ئەگەر وا بیرت بکردبایهوه.

مسیو مارتان: (روو له خێزانەکەیی دهکات.)

ئەگینا بریندارت دهکردن ئەگەر وا بیرت بکردبایهوه..

مه‌دام مارتان: (به سۆز و میهره‌بانیه‌وه.)

ئیمړۆ شتگه‌لی سه‌یروسه‌مه‌ره‌م بینى كه جیى پروا نین.

مسیو مارتان: ده زووكه ئازیزه‌كه‌م.

مسیو سمیز: دهی توخوا با كه‌میک رابوئیرین.

مه‌دام سمیز: توخوا دهی.

مه‌دام مارتان: هه‌ر ئیمړۆ، له كاتى چوونم بۆ بازار، ده‌چووم ته‌په‌ و

میوه‌ بکړم، تا دیتیش گران ده‌بن..

مه‌دام سمیز: دهی با بزانی، ده‌بی چ روو بدات!

مسیو سمیز: قسه‌ی مه‌برن، ئازیزه‌كه‌م گه‌مژه‌یه.

مه‌دام مارتان: له‌سه‌ر جاده، له‌ته‌نیشته‌ چایخانه‌یه‌ك كابراییه‌كم بینى

به‌جلویه‌رگیكى ماقوول‌وه، خو‌ی له‌په‌نجا سالیك ده‌دا،

په‌نجاش نه‌ده‌بوو، كه‌..

مسیو سمیز: كه‌ چى؟

مه‌دام سمیز: كه‌ چى؟

مسیو سمیز: (روو له‌خیزانه‌كه‌ی ده‌كات.)

ده‌مه‌یبه‌ره، ئازیزه‌كه‌م، ئای كه‌ بی تامیت.

مه‌دام سمیز: گیانه، تو بوویت یه‌كه‌مین جار قسه‌یت پى برى، هه‌ی

گامیش.

مسیو مارتان: چه‌پ بن، (روو له‌ژنه‌كه‌ی ده‌كا)، كابراكه‌ چى ده‌كرد؟

مه‌دام مارتان: چى بلیم، ئیستا ده‌لین خو‌ی دای هیناوه، چۆكیكى

خستبووه‌ سه‌ر عه‌رزه‌كه‌ و خو‌ی لار كردبووه‌وه.

مسیو مارتان و مسیو سمیز و مه‌دام سمیز: نا!

مه‌دام مارتان: به‌لّی خوئی لار کردبووه‌وه.

مسیو سمیز: مومکین نییه.

مه‌دام مارتان: به‌لّی خوئی لار کردبووه‌وه، لّی نزیک بوومه‌وه بو ئه‌وه‌ی

بزانه‌م خه‌ریکی چییه.

مسیو سمیز: ئیئی؟

مه‌دام مارتان: خه‌ریکی به‌ستنه‌وه‌ی قه‌یتانی پیلاوه‌که‌ی بوو.

هه‌رسیکیان پیکه‌وه: شتیکی خه‌یالی بوو!

مسیو سمیز: ئه‌گه‌ر تو نه‌توتایه بروام نه‌ده‌کرد.

مسیو مارتان: بو نا، هه‌ر هه‌نده سه‌ر بکه‌یته‌ ده‌ره‌وه، شتی له‌مه‌

سه‌یرتریش ده‌بینی. منیش ئیمرو له‌ ناو میترو شتیکم به‌سه‌ر

هات. له‌سه‌ر کورسییه‌ک دانیشتبووم پیاویک به‌ ئارامی

روژنامه‌ی ده‌خوینده‌وه.

مه‌دام سمیز: چ شتیکی تایبه‌ته!

مسیو سمیز: ره‌نگی هه‌ر هه‌مان شت بیته!

(له‌ ده‌رگای ده‌ره‌وه ده‌دریته.)

مسیو سمیز: له‌ ده‌رگا ده‌ده‌ن.

مه‌دام سمیز: ده‌بی یه‌کیک بیته، ده‌چم بزانه‌م کتییه. (ده‌چیت بو ئه‌وه‌ی

بزانیته کتییه. ده‌رگا ده‌کاته‌وه و دیته‌وه.)

که‌س نه‌بوو.

(داده‌نیشتته‌وه.)

مسیو مارتان: با نمونه‌یه‌کی ترتان بده‌می.

مه‌دام سمیز: ئه‌وه له‌ زه‌نگ ده‌دریته.

مەدام سەمىز: دەبىت يەككىك بىت، دەچم بزانم كىيە. (دەچپىت بۆ ئەوھى

بزانى كىيە. دەرگا دەكاتەوھ و دىتەوھ.)

كەس نىيە.

(دەگەرپىتەوھ شوپىنەكەھى خۆى.)

مەسيو مارتان: (داوى باسەكەھى لى ون دەبىت.)

ئىي!

مەدام مارتان: دەتوت نمونەيەكى تر ھەيە.

مەسيو مارتان: ئا ئا، بەلى.

(لە زەنگ دەدرىت.)

مەسيو سەمىز: ئا ئەوھ لە زەنگ دەدەن.

مەدام سەمىز: ئىتر دەرگا ناكەمەوھ.

مەسيو سەمىز: بەلى بەلى، دەبى يەككى بىت!

مەدام مارتان: يەكەمىن جار كەسى لى نەبوو، دووھم جارېش ھەر

كەسى لى نەبوو، دەبى ئەم جارەيان يەككىكى لى بىت؟

مەسيو سەمىز: لەبەرئەوھى لە زەنگ درا!

مەدام مارتان: بەلام ئەمە نابىتە ھۆكار.

مەسيو مارتان: چۆن؟ كاتىك گويمان لە زەنگى دەرگا دەبىت، دەبىت

يەككىك لەپىش دەرگا كە بىت و لە زەنگ بدات بۆ ئەوھى دەرگاي

لى بکەينەوھ.

مەدام مارتان: ئەمە ھەمىشە نابىتە مەرچ، خۆ ئىستا بەچاوى خۆتان

بينىتان!

مەسيو مارتان: بەلام عادەتەن دەبىت يەككىكى لى بىت.

مسیو سمیز: من کاتیک دهچمه مائی یه کیک، له زهنگ ددهم بۆ ئه وهی
دهرگام لی بکه نه وه. برواش دهکهم هه موو کهس ههروه کو من
دهکهن. بۆیه کاتیک له زهنگ دهریت، ده بیت یه کیک له پشت
دهرگا که وه بیت.

مه دام سمیز: ئه مه نه زهرییه ن راسته، به لام له واقیعدا شته کان به
جوړیکی تر روو ددهن. خو هه ئیستا، به چاوی خو ت بینیت.
مه دام مارتان: ژنه کهت له سهه حهقه.

مسیو مارتان: ئا ئیوهی ژن هه میسه بهرگری له یه که دهکهن.
مه دام سمیز: که واته با بروم بزانه که سیکی لییه. با نه لی وړکنم.
دهشینی کهسی لی نییه!

(دهچیت دهرگا که دهکاته وه و دایده خاته وه، ده بینی کهسی لی
نییه.)

(دهگه ریته وه شوینه کهی خو.)

مه دام سمیز: ئای ئه م پیاوانه هه میسه دهیانه ویت له سهه هه ق بن،
به لام هه میسه هه هه به هه له دا دهچن!
(جاریکی تریش گویمان له زهنگ ده بیت.)

مسیو سمیز: ئا ئه وه جاریکی تریش له زهنگ دهریت، ده بیت یه کیک
بیت.

مه دام سمیز: (له پریکدا تووره ده بیت.)

پیم مه لی جاریکی تر برو دهرگا بکه ره وه. بینیت، هیچ
سوودیکی نییه. نه زمون ئه وه مان پی ده لی که کاتیک گویمان له
زهنگ ده بیت، ئه مه مانای ئه وه یه که هیچ کهس له پشتی

دەرگاگه وه نییه .

مهدام مارتان: هه رگیز .

مسیو مارتان: شتیکی مسۆگهر نییه .

مسیو سمیز: ته نانهت هه له شه، زۆربهی ئه و کاتانهی که له دەرگا

دهدریت، ئه مه مانای ئه وهیه که یه کیک له پیش دەرگاگه یه .

مهدام سمیز: نایه ویت له قسهی خۆی بیهته خواره وه .

مهدام مارتان: میرده کهی منیش گه لی عیناده .

مسیو سمیز: که سیکی لییه .

مسیو مارتان: مومکین نییه .

مهدام سمیز: (روو له میرده کهی دهکات).

نا .

مسیو سمیز: به لی .

مهدام سمیز: پیت ده لیم نه خیر، له هه موو حاله تیکدا، له ختوخۆراییی

بیزارم مه که .

ئه گهر ده ته وی بزانی، ده ئه وه خۆت برۆ و به چاوی خۆت بیبینه .

مسیو سمیز: وا ده پرۆم .

(مهدام سمیز شان هه لده ته کینیت . مهدام مارتان سه ر

ده له قینیت .

(مسیو سمیز ده پروات دەرگا بکاته وه .)

ئا، هاو دیو دوو: (سه یریکی مهدام سمیز و مهدام و مسیو

مارتانیس دهکات . هه موویان چاوه بله ق).

کاپتنی ئاگر کوژینه وه یه!

دېمەنى ھەشتەم

ھەموو: كاپتنى ئاگركوژېنەوھ

(بېگومان پياۋى ئاگركوژېنەوھ تەپلەيەكى زلى لە سەردايە و دەبرقېتەوھ، ھەروھە جلوبەرگى رەسميىشى لە بەردايە.)
رۆژتان باش بەرپىزان (ھېشتا ھەر كەمى ھەپەساۋن. مەدام سمىز توورەيە، روو لەولا دەكەت و ۋەلامى سلاۋەكەى ناداتەوھ).
رۆژباش خاتوو سمىز رۆژباش بەرپىز سمىز، دەلىتى كەمىك توورە ديارن.

مەدام سمىز: ئۆھ!

مسيو سمىز: جوان دىققەتت داوھ، ژنەكەم ھەست بە كەمى دەكەت، لەبەرئەوھى راستى نەكرد.

مسيو مارتان: ئاگركوژېنەوھى بەرپىز، مسيو و مەدام سمىز لە نيوان خۆياندا تووشى دەمەتەقى بوون.

(مەدام سمىز روو لە مسيو مارتان دەكەت.)

ئەمە پئوھندىيى بە تۆۋە نىيە! (روو لە مسيو سمىز دەكەت) تكات لى دەكەم، لووتى بيانى ھەلمەقولتېنە نىو دەمەتەقىي خىزانەوھ.
مسيو سمىز: گيانەكەم، قەى چىكە، كاپتن برادەرىكى دىرىنى خۆمانە.
دايكى زۆر دوام دەكەوت و باوكىشى دەناسم، دەيوت ھەر كە كچت بوو، دەبىت كچەكەى خۆتم بەدەيتى. ھەر بە چاۋەرۋانىش سەرى خۆى نايەوھ.

مسيو مارتان: نە خەتاي تۆيە، نە خەتاي ئەويشە.

كاپتن: ئەرى توخوا پىم بلېن، مەسەلە چىيە؟

مهدام سمیز: میرده کهم ئیدیعی ئه وهی ...

مسیو سمیز: نه خیر تو بووی ئیدیعی ئه وهت ده کرد.

مسیو مارتان: به لئ ئه و بوو (مه بهست له ژنه کهیه).

مهدام مارتان: نه خیر ئه و بوو (مه بهست له پیاوه کهیه).

کاپتن: تو وره مه بن و هه لمه چن، توخوا مهدام سمیز بۆمی بگێره وه.

مهدام سمیز: ده قه وده ق ئه مه رووی دا، شهرم ده کهم کاتیک به

سه راحهت له گه لت ده دویم. به لام ئاگر کوژینه وهش ههروه کو

که شیش وایه ده توانین ئیعتراقاتی خو منای له لا بکهین.

کاپتن: ئه ی چۆن؟

مهدام سمیز: بووه ده مه قاله مان له سه ره ئه وهی میرده کهم ده یوت کاتیک

له زهنگ ده دریت، ئه مه مانای ئه وهیه یه کیک له پیش

دهرگا که وهیه.

مسیو مارتان: شتیکی گونجاوه.

مهدام سمیز: منیش ده موت هه ر جاریک له زهنگ بدریت، ئه مه مانای

ئه وهیه که کهس له دهره وه نییه.

مهدام سمیز: شتیکی سهیره.

مهدام سمیز: بۆ ئه مهش، نهک ته نیا به لگه ی تیوریمان ههیه، بگره به

تا قیکردنه وه بۆمان روون بووه ته وه.

مسیو سمیز: ئه مه هه لهیه، چونکه ئه وهی به چاوی خو تان بینیتان که

کاپتن لیرهیه و له بهرچاوتانه، ئه و له زهنگی دا و دهرگام لئ

کرده وه و له پیش دهرگا که راوه ستابوو، ئه وه ئیستاش لیرهیه.

مهدام مارتان: که ی؟

مسیو مارتان: هەر ئیستا .

مهدام سمیز: به لّی، به لّام دواى چوارهمین زهنگ. جاری چوارهمیش
حسیب ناکریت.

مهدام مارتان: ههمیشه ههرسى زهنگی یه کهم حیسابی بۆ دهکریت.
مسیو سمیز: کاپتنی بهرین، ئیجازهم بدهری با منیش چه ند
پرسیاریکتان لّی بکه م.

کاپتن: فهرموو.

مسیو سمیز: ئەو دهمه ی دهرگام کرده وه و جهنابتانم بینى، خۆ ئەوه
ئیه بوون که پیشوهخت له زهنگتان دابوو؟

کاپتن: به لّی من بووم.

مسیو مارتان: له پیش دهرگا راوه ستابوون. له زهنگتان دا بۆ ئەوه ی
بینه ژووره وه؟

کاپتن: ره تی ناکه مه وه.

(وهکو ئەوه ی مسیو سمیز سه رکه وتوو بوو بیت، روو له ژنه که ی
دهکات.)

مسیو سمیز: ده بینیت، له سه ره هه ق بووم کاتیک گویمان له زهنگی
دهبیت، ئەمه مانای ئەوه یه که یه کیک له زهنگی داوه. ئەوه شم
پى مه لّی که کاپتن که سیک نییه .

مهدام سمیز: به لّی، به دنیا یییه وه، با ئەمه شت بۆ دووباره بکه مه وه،
من باسى سى زهنگی یه که مم بۆ کردووی، چوارهمیان حیسابی
بۆ ناکریت.

مهدام سمیز: باشه ئەو دهمه ی که له زهنگی یه که میان دا، ئەوه ئیه
بوون؟

کاپتن: نه خير من نه بووم.
مهدام مارتان: بزانه؟ خو له زهنگ درا و کهسیش نه بوو.
مسیو مارتان: رهنګبې یه کیکی تر بوویت؟
مسیو سمیز: دهمیک بوو له پیش دهرگا چاوه ریټ دهکرد؟
کاپتن: سی چارهک ده بوو.
مسیو سمیز: که سیشستان نه بینی؟
کاپتن: که س. به لی، دلنیام.
مهدام مارتان: ناخو گویتان له زهنگی دووهم بوو؟
کاپتن: به لی، به لام نه وه من نه بووم، که سیشم نه بینی.
مهدام سمیز: بردمه وه، له سهر ههقم.
 (مسیو سمیز روو له ژنه کهی دهکات).
 په له مه که (روو له کاپتن دهکات).
 باشه له پیش دهرگا که جیتان دهکرد؟
کاپتن: هیچ، هه روا وه ستابووم، بیرم له گه لی شت ده کرده وه.
مسیو مارتان: (روو له کاپتن دهکات).
 باشه، نهی زهنگی سییه م، نه ویش هه ریوه بوون؟
کاپتن: به لی، نه و جاره یان من بووم.
مسیو سمیز: به لام کاتیک دهرگامان کرده وه ریوهی لی نه بوون؟
کاپتن: چونکه، هه ربو پیکه نین خو م شار دبووه وه.
مهدام سمیز: پیمه که نن، کاپتن، مه سه له که زور غه مناکه.
مسیو مارتان: تا ئیستا، هیشتا که س نازانیت کاتیک له زهنگ

دهدریت، ئاخۆ کهسێک له پشت ده‌رگایه یا نه!

مه‌دام سمیز: هه‌رگیز، که‌سی لێ نییه.

مسیو سمیز: هه‌میشه یه‌کیکی لێیه.

کاپتن: ئیستا وا ده‌که‌م که هه‌مووتان هاوړا بن، هه‌ر دووکتان که‌مێک هه‌قتانه، ئه‌و ده‌مه‌ی له زه‌نگ ده‌دریت، هه‌ندیک جار که‌س له پشت ده‌رگا نییه و هه‌ندی جاریش یه‌کیکی لێیه.

مسیو مارتان: ئه‌مه مه‌نتیقییه.

مه‌دام مارتان: منیش هه‌روا ده‌لێم.

کاپتن: له هه‌قته‌دا مه‌سه‌له‌که ئاسانه. (روو له مسیو و مه‌دام سمیز ده‌کات) ده‌ی باوه‌ش بکه‌ن به یه‌کتردا.

مه‌دام سمیز: پێش نه‌ختیک، یه‌کترمان له ئامیز گرتبوو.

مسیو مارتان: سبه‌ینی باوه‌ش ده‌که‌ن به‌یه‌کدا، کاتیان زۆر به ده‌سته‌وه‌یه.

مه‌دام سمیز: کاپتنی به‌رێز، له‌به‌رئ‌وه‌ی هه‌موو شته‌کانت روون کرده‌وه، ده‌ توخوا ته‌پله‌که‌تان دا‌که‌نن و هه‌ندی له‌گه‌لماندا دانیشن.

کاپتن: داوای لێبووردنتان لێ ده‌که‌م، ناتوانم زۆر دانیشم. ته‌پله‌که‌م داده‌که‌نم. چونکه کاتی دانیشتم نییه. (به‌بی ئ‌وه‌ی ته‌پله‌که‌ی دا‌که‌نیت، داده‌نیشیت). ددان به‌وه‌دا ده‌نیم که من بۆ شتیکی تر هاتووم، من له ده‌وامم و به‌کار هاتووم.

مه‌دام سمیز: کاپتنی به‌رێز، کاره‌که‌تان چیه‌؟

کاپتن: داوای لێبووردنتان لێ ده‌که‌م، ئه‌گه‌ر مندا‌لانه هه‌لسوکه‌وتم

کردبیت. (زۆر شله ژاودیتته بهرچاؤ. ئیشارهت بۆ مسیو مارتان
و مه دام مارتان دهکات و پاشان دهچیتته بهرده میان.)

مه دام مارتان: شهرم مهکن.

مسیو مارتان: ئیمه هاوریی دیرینین، هموو شتیکمان بۆ بگیروه.

مسیو سمیز: فهرموو.

کاپتن: له راستیدا، من بۆ نه وه هاتووم، ئه ری ئاگر بهر نه بووته
مالتان؟

مه دام سمیز: بۆ ئه م پرسیاره مان لی دهکیت؟

کاپتن: داوا لی بووردنتان لی دهکهم، چونکه ئه مر م پی کراوه که ئاگری
هه موو شاره که بکوژینمه وه.

مه دام مارتان: هه ر هه موو شاره که؟

کاپتن: به لی هه ر هه مووی؟

(مه دام سمیز بیر تیکه لوییکه لی هه یه.)

مه دام سمیز: نازانم، بروا ناکه م، ده ته ویت برۆم چاویک بخشینم.
(مسیو سمیز به بۆنکردنه وه.)

بروا ناکه م شتیک هه بیت ناوی بۆنی سوئی بیت.
(کاپتن به ئه سه فه وه.)

هیچ نییه، خو تۆزقالتیک ئاگری کوانووشتان نییه، رهنگه
شتیک له هه وره بانه که، له ژیر زه مینه کان سووتابیت؟ هه ر به
لایه نی که مه وه شتیک خه ریکی ئاگرگرتن بیت؟

مه دام سمیز: گوئی بگرن، نامه ویت عه زیه تتان بدهم، دلنیام هیچ شتیک
رووی نه داوه.

پهیمانان ددهمی که هر شتیک روو بدات، ئەوه ئاگادارتان
دهکه مهوه.

کاپتن: له بیرتان نهچیت، خزمهتیکی زۆر گه ورهه پئی دهگه یهنن.
مه دام سمیز: به لاین بیت.

کاپتن: (روو له مه دام مارتان و مسیو مارتان دهکات).
ئهی له مائی نیوه، خو هیچ شتیک ناسووتیت؟
مه دام مارتان: نا نا به داخهوه.

مسیو مارتان (روو له کاپتن دهکات).

پئی دهچیت حالی حازر کاسبییه کهت زۆر باش نه بیت!

کاپتن: هر زۆر خراپیشه، هر هیچ نییه، پینه و په رۆیه که له وئی و
کوانوویه که و کادانیک لیره، شتیک زۆر جیدی دهست ناکه ویت،
هیچ شتیک لئوه هه لئا کرپندریت، جارئ بارودوخ هر هه مووی
خاموشه، بازرگانی کشتوکال، بو نمونه ئەم سال، ئەوانیش
ههروه کو ئاگر، ئەوانیش وهزعیان زۆر خراپه.

مسیو مارتان: ئەگه گهنم نه بیت، خو ئاگریش نابیت.

کاپتن: لافاویش نییه.

مه دام سمیز: شه کریش نییه.

مسیو سمیز: چونکه له دهره وه هاورده ده کریت.

مه دام مارتان: ئەمه به نیسبهت ئاگره وه زهحمه تتره، چونکه باج و
زه ریبه ی زۆره!

کاپتن: ههیه، به لام زۆر دانسقه هیه، ده بینی یه کیک یا دووان به غاز
ده خنکی. نا به و جووره، ههفته ی رابردوو، ژنیکی جوان غازه که ی

به ڪراوهي جي هيشتبوو، بڻ خوي خنڪا .

مهدام مارتان: له بيري چووبووهه؟

ڪاپتن: نهخير، به شانہ تي گهشتبوو.

مسيو مارتان: ئەم بي لاموبالتيهه، ههميشه جي مهترسيهه .

مهدام سمين: ئەري سهرت له دووڪاني سخاته فرؤشهكه داوه؟

ڪاپتن: هيچ كه لڪتي نيهه، چونكه زهماني دڙه ناگري ههيه .

مسيو مارتان: كهواته برؤن و كهشيش واكيفيلد ببين و پيشي بلين

كه له لاي منهوه نيردراون!

ڪاپتن: من هيچ مافي ئەوهم نيهه ناگر له مالي كهشيشهڪان

بكوڙينمهوه، دوايي ئەسقهف ليم تووره دهبيت. هر خويان

ناگري خويان دهكوڙيننهوه. يا ئەوهتا فيستال^۲ ناگرهڪهيان بؤ

دهكوڙينتهوه.

مسيو سمين: مادام وايه، برؤ سهرتيك له مالي دوران بده.

ڪاپتن: ناتوانم بچمه مالي ئەويش، چونكه ئەوان ئينگليز نين و هر

رهگهزنامهي ئينگليزيان وهرگرتووه. تهنيا ئەوانهه رهگهزنامهي

ئينگليزي وهردهگرن، ئەو مافهيان ههيه كه خانووي خويان

ههبيت، به لام ڪاتيڪ ناگريشي تي بهردهبيت، ئەوه مافي

كوڙاندنهوهي ناگرهڪهيان نيهه.

مهدام سمين: به لام پارهكه، ڪاتيڪ مالهڪهيان ناگري تي بهربوو، هر

به ناچاري كوڙانديانهوه.

---

۲. كهشيش قوناعي ئەنتيڪه و خواوهنديكي پاڪيزهيبهه و ناگري پيرؤز

دادهگيرسينيت و پاريزگاري دهڪات. (وهرگير)

كاپتن: خۆي ھەر بە تاقى تەنيا كوژاندىيەو، بە نھيىنى، ئۆ خۆ ناچم
شكاتيشيان لى بگەم.

مسيو سمىز: منيش نە.

مەدام سمىز: لەبەرئەوھى پەلەت نىيە، كاپتنى بەرپز، نەختىكى تريش
لەگەلمان دانىشە، پيمان خۆش دەبىت.

كاپتن: ئەرى دەتانهوئىت نوكتەپەكتان بۆ بگىرمەو؟

مەدام سمىز: ئا دە توخوا، دەى چەند قوشمەچيش ديارىت!

(ماچىكى دەكات.)

كاپتن: ھەرچى چۆنىك بىت ھەول دەدەم دەست بە نوكتەكەم بگەم،
بەلام وەعد و بەلنىم بەنى كە گويم لى ناگرن.

مەدام مارتان: ئاخر بەبى گوگرتن مومكىن نىيە لىتان تى بگەين.

كاپتن: بىرم لەمەيان نەكردبووھ!

مەدام سمىز: پىم وتن مندالىكە بۆ خۆي.

مسيو مارتان و مسيو سمىز: ئاى مندالە ئازىزەكە!

(لە ئامىزى دەگرن.)

مەدام مارتان: دەى.

كاپتن: ئى، ئا ئەمە بوو. (دەكۆكيت، بەلام لەبەر ھەلچوون دەست بە
لەرزىن دەكات.)

"سەگ و گامىش"؛ حىكايەتتىكى ئەزموننگە رايىيە، جاريكيان
گامىشىكى تر لە سەگىكى تر دەپرسىت: "بۆچى خەرتوومەكەت
قووت نەدا"، سەگەكە لە وەلامدا دەلپت: "ببوورە، لەبەرئەوھى وام
زانى فيلم."

مه‌دام مارتان: ئه‌رئ چ حيكمه‌تېك له‌م حيكايه‌ته‌دا هه‌يه؟

كاپتن: ئه‌مه‌يان بۆ ئيوه جئ ده‌هئلم.

مسيو سمين: هه‌قئتي.

مه‌دام سمين: (به هه‌له‌شه‌وه.)

دانه‌يه‌كي تر.

كاپتن: گۆلكئكي لاو كرمئكي پليشاوه‌ي زۆري خواردبوو، له‌ ئه‌نجامدا

ناچار ده‌بئت بزئت، مانگايه‌كي بوو. به‌لام له‌به‌رئه‌وه‌ي گۆلكه‌كه

ئير بوو مانگاكه نه‌يده‌تواني پئي بلئ "دايه" نه‌يده‌توانيش پئي

بلئ "باوه"، چونكه مانگايه‌كه گه‌لئ بچووك بوو. گۆلكه‌كه

ناچاربوو به‌يه‌كئك شوو بكات. شاره‌واني هه‌موو ئيجرائاتئكي

ئاسايئي له‌و رووه‌وه‌ وه‌رگرت.

مسيو سمين: به‌ شئوه‌ي قابيل.

مسيو مارتان: وه‌كو گه‌ده.

كاپتن: كه‌واته ده‌يزانن؟

مه‌دام سمين: هه‌موو رۆژنامه‌كان باسيان كرد.

مه‌دام مارتان: زۆر له‌ ماله‌كه‌ي ئيمه‌شه‌وه‌ دوور نه‌بوو.

كاپتن: با نوكته‌يه‌كي ترتان بۆ بگئرمه‌وه، "كه‌له‌باب"، جارئكيان

كه‌له‌بابئك ويستي لاسايئي سه‌گئك بكاته‌وه، به‌لام به‌خت ياري

نه‌بوو، هه‌ر خئرا كه‌شف بوو.

مه‌دام سمين: به‌لام به‌ پئچه‌وانه‌وه سه‌گه‌كه كاتئك ويستي لاسايئي

كه‌له‌باب بكاته‌وه هه‌رگيز ئاشكرا نه‌بوو.

مسيو سمين: ده‌باشه، با منيش نوكته‌يه‌كتان بۆ بگئرمه‌وه "مار و

رئوی، جارئیکیان مارئیک له رئوییهک نزیک دهبیتهوه، پئی دهلی: "وا ههست دهکه م دهتناسم!" رئوییهکه له وهلامدا دهلیت: "منیش" مارهکه دهلی: "کهواته پارهم بدهری". له وهلامدا ئاژهلی فیلباز دهلیت: "رئوی پاره نادات" بۆ ئهوهی ههلبیت، خۆی فری دایه دۆلئیکی قوول که پری له شاتوو و ههنگوینی مریشک بوو. مارهکه لهوئ چاوهروانی دهکرد به پئکه نینئیکی مئفیسستوفیایک، چاوهرپی دهکرد. رئوییهکه، به لووره لووره وه چهقوی دهرهینا: "هر ئیستا فییری ژیانته دهکه م!" دواچار ههلات و پشتی تی کرد. بهخت یاری نهبوو. مارهکه لهو خیراتر بوو. مستیکی ههلبازدهی کیشایه تهختی ناوچهوانی رئوییهکه هورد و خاشی کرد و به هاوار کردنهوه: "نا! نا! چوار جار ان نا! من کچی تو نیم."

مه دام مارتان: سوود بهخشه.

مه دام سمیز: خراب نییه.

مسیو مارتان: (دهستی مسیو سمیز دهگوشیت).

پیروژباییت لی دهکه م.

(کاپتن به ئیرهیییهوه)

ههچهنده زۆر ناودار نهبوو بهلام گویشم لی گرتبوو.

مسیو سمیز: چ سامناکه.

مه دام سمیز: خۆ نوکتهیهکی راستهقینه نهبوو.

مه دام مارتان: با بهلی، به داخهوه.

مسیو مارتان: (روو له مه دام سمیز دهکات).

ئىستاش نۆرەى تۆيە خانم.

مەدام سىمىز: يەك نوكتە دەزانم، دە با بۆتانی بگىر مەو،
ناونىشانەكەى "چەپكە".

مىسيو سىمىز: ژنەكەم ھەمىشە ھەر رۆمانسىيە.

مىسيو مارتان: كەواتە ئىنگلىزىكى مەزبوتە.

مەدام سىمىز: گوئى بگرن، جارېكيان كورېك چەپكە گولېك بە ديارى بۆ
دەزگىرانەكەى دەبات، ئەويش پېي دەلئى: "سوپاست دەكەم"،
بەلام پېش ئەوھى پېي بلئى، "سوپاس"، بەبئ ئەوھى ورتەيەك لە
دەمىيەوھ دەربىت، بۆ ئەوھى تەمىي بكات، گولەكانى لئى
دەسئىتەوھ و پېي دەلئى لىت وەردەگرمەوھ. دواچار پېي دەلئى
خوآحافىز و گولەكان لەگەل خۆى دەباتەوھ. بەملا و ئەولادا
دەروات و بەم شىوھىە لئى دوور دەكەوئتەوھ.

مىسيو مارتان: ئاى كە ژىكەلە بوو!

(ماچى مەدام سىمىز دەكات يا ناپكات.)

مەدام مارتان: بەرئىز سىمىز ئەتۆ ژنىكت ھەيە، ھەر ھەموو خەلكى
ئىرەيىي پى دەبەن.

مىسيو سىمىز: راستە، ژنەكەى من ھەر عەقلىكە بۆ خۆى، تەنانەت لە
منىش عاقلترە، لە ھەموو بارىكدا وەكو دەلئىن زۆر ژنانەيە.

(مەدام سىمىز روو لە كاپتن دەكات.)

يەككى تر كاپتن.

كاپتن: بەسە، زۆر درەنگە.

مىسيو مارتان: دە تەنيا ھەر دانەيەك.

کاپتن: ئاخر زۆر ماندووم.

مسیو سمیز: هەر یهك دانه و بهس.

مسیو مارتان: تكات لى دهكهين.

کاپتن: نهخیر.

مه دام مارتان: دلکت ههیه سههۆل ئاسایه، ئیمه وا لهسه رهژووی داغبووین.

مه دام سمیز: (دهکهوئته بهر دامینی و به هه نسكدانهوه یا نه.)
تكات لى دهکههه.

کاپتن: با وابیت.

مسیو سمیز: (دهچرپینیتته بناگوئی مه دام مارتان.)

رازیهه، جارێکی تریش دهردمان ده داتی.

مه دام مارتان: بیدهنگ به.

مه دام سمیز: فایدهی نییه، ئاخر زۆر به پرێز و به حورمهت بووم.

کاپتن: "هه لامهت": برای ژنه کهم ئامۆزایه کی هه بوو که خالی ئهو ئامۆزایه مه بهست باپیریتی، مه بهست له باوکی باوکییتی، براژنه کهی که ژنیکی تری خۆمائی هینابوو که برای ئهم ژنه ی له یه کییک له سه فه ره کانییدا تووشی کچیک ده بیت و یه کسه ره عاشقی ده بیت. پاشان کورپکیان ده بیت که ژنه سه یده لیه کی ئازا ده خوازیت که برازای سه روکی مامۆستایانی ونبووی هیزی ده ریایی به ریتانیا بوو که باوکی ته به نیکراوی ئه میش میمکیکی هه بوو ئیسپانییه کی رهوانی ده زانی و رهنگیشه کچه بچووکی ئه ندازیار بوو بیت که جوانه مه رگ بوو کوره بچووکی

خاوهن رهزیک بوو شهراپیکي خراپيان لی دروست دهکرد. به لام
ئاموژایه کی هه بوو مالدار، خزمه تگوزار که کورپی نه میس
کچوله یه کی جوانی ته لاقدر اوی خواست که میردی یه که می که
کورپیکي نیشتمانپه روهری دلپاک و زمانراست بوو که له
بیاباندا گه وره بوو بوو و یه کیک له کچه کانی توانی پاره پیکه وه
بنیت و شوو به راوچییه ک بکات که روتچیلدی دهناسی براکه ی
نه میس پاش نه وه ی چهن دین جار پیشه ی خوئی دهگوری، ژن
دهه بنیت و کچیکي ده بنیت باپیره گه وره یه کی له رولاواز و
چاویلکه له چاو بوو که ئاموژایه کی خوئی دای، براژنی پیاویکی
پورتوغالی کوره شه رعیی ئاشه وانیک بوو زور هه ژاریش نه بوو
برای شیریی نه و کچی پزیشکیکی لادییی دهخواری که نه م
پزیشکesh برای شیریی بیره فروشیک بوو نه ویش کوره
شه رعیی پزیشکیکی تری گوندنشین بوو سی جار ان ژنی هینا
بوو ژنی سییه می.

مسیو مارتان: نه گهر به هه له دا نه چووم ژنی سییه میم دهناسی،
میشکی له سه ر کونه زهرده وال له دهخوارد.

کاپتن: نا هه مان ئافرهت نه بوو.

کاپتن: ده لیم ژنی سییه می کچی باشترین دایه نی نه م مهنتیقه یه بوو که
زور زوو به بیوه ژن مایه وه.

مسیو سمیز: وه کو ژنه که ی من.

کاپتن: شووی به جامچییه کی زور گهرموگور کردووه له کچیکي شیفی
ویستگه ی شه مه نده فهر کورپیکي ده بی و دهنانی چۆن ره چه ی
ژیانی خوئی بکاته وه.

مهدام سمیز: هیلی ئاسنینه که ی.

مسیو مارتان: ههروهکو له کاغزی قوما ردا .

کاپتن: ژنیکی خواست بازرگانی نو وهرز بوو، باوکی براییه کی هه بوو سه روکی شارهوانی شاروچکه یه ک بوو ماموستایه کی قژزهردی خواست ناموزاکه ی ماسی به قولاب دهگرت.

مسیو مارتان: به قولابی مهرگ؟

کاپتن: که ژنیکی تری خواست ئه ویش ماموستایه کی قژزهردی بوو ئه ویش ناوی ماری بوو براکه ی ئه م، ماریایه کی تری خواست و ئه ویش ماموستایه کی قژزهرد بوو.

مسیو سمیز: چونکه قژزهرد بوو نا کرئ ناوی ماری نه ییت.

کاپتن: باوکی ئه م له که نه دا پیره ژنیک به خییوی کردبوو که برازای که شیشیک بوو که باپیره ی ئه م که شیشه هه ندی جار له زستاندا، ئه ویش وهکو زۆربه ی خه لکی تر، تووشی هه لامهت ده بوو.

مهدام سمیز: هه کایه تیکی سهیره، جیی برپوا نییه.

مسیو مارتان: کاتیکیش تووشی هه لامهت ده بین پیویسته ئویه (جۆره ئویه یه کی پانه، ده خریته وه بازووه وه) هه لگرین.

مسیو مارتان: ئه مه خو پاراستنیک ی بیکه لکه، به لام سه د ده ر سه د زه روورییه.

مهدام مارتان: داوای لیبووردن ده که م، کاپتنی به ریز، به لام باش له چیرۆکه که ت حالی نه بووم.

مسیو سمیز: هه میسه له نئو قاچوقولی که شیشدا گیر ده خوین.

مسیو سمیز: ھەمیشە لە نیوان قاچوقولی کەشیشدا دەچەقین.
مەدام سمیز: بەلێ، بەلێ، کاپتن، دووبارە بکەرەوه، ھەموو ھەمان داواکاریمان ھەیە.
کاپتن: ئا، نازانم، ئەرێ لە توانامدا ھەبە یا نە، من لە دەوامم و دواچار پیوەندیشی بەووە ھەبە کە ئاخۆ سەعات چەندە.
مەدام سمیز: لەم مآلە سەعاتمان نییە.
کاپتن: ئەو سەعاتە چاڵمەبە؟
مسیو سمیز: تیکچوو، تەبەبەتیکێ دژواری ھەبە، ھەمیشە بە پیچەوانەئەو سەعاتەو لێ دەدات کە پیویستە.

دیمەنی نۆیەم

ھەموو، بە ماریشەوہ
ماری: بەرپێزان...
مەدام سمیز: چیت دەوێ؟
مسیو سمیز: چی دەکەئێرە؟
ماری: داوای لیبووردن لە بەرپێزان دەکەم، ھەر وەھا لەم بەرپێزانەش، منیش دەمەوێ، دەمەوێ نوکتەبەکتان بۆ بگێرەوہ.
مەدام مارتان: چی دەلێتی؟
مسیو مارتان: وا بزانی کارەکرەکەئێرە ھاوسپیەکەمان تیکچوو، ئەویش دەبەوێت نوکتەبەکت بگێرێتەوہ.
کاپتن: خۆت بە کێ دەزانیت؟ (تەماشای دەکات) ئا!
مەدام سمیز: خۆت لە چی ھەلەدەقوڵتینیت؟

مسیو سمیز: ماری، بهراستی ئیره شوینی تۆ نییه.
کاپتن: ئۆ، ئەمه جیتی پروا نییه.
مسیو سمیز: ئەه تۆ؟
ماری: مومکین نییه، لیره؟
مهدام سمیز: ئهه تۆ ئەم ههموو شته مانای چیه؟
مسیو سمیز: ئیوه هاوڕهین؟
کاپتن: ئەه چۆن.
 (ماری کاپتن له ئامیز دهگریت.)
ماری: بهختهوهر و کامه رانم بهوهی که دواجار بینیتم!
مسیو مارتان و مهدام مارتان: ئای!
مسیو سمیز: ئەمه ماقوول نییه!
کاپتن: ئەمه ئاگری یهکهمه.
ماری: من ئاوپژینه بچوکهکهی ئەوم.
مسیو مارتان: مهدامهکی وایه، ئازیزان، ئەم ههستانه ههستی
 ئینسانین، جیتی ریز و تهقدیرن، لیان تۆ دهگهین.
مهدام مارتان: ههموو شتیکی ئینسانی جیتی ریزه.
مهدام سمیز: بهلام ههز ناکهه لیره، لهم ناوهدا ببینم.
مسیو سمیز: ته ربییهتیکی تهواوی نییه.
کاپتن: چهندی حوکمی پيشوهخت دهدهی.
مهدام مارتان: من وا بیر دهکهمهوه که کارهکه ریک، دوو جار،
 هه رچهندهش ئەمه پیهندیی به منهوه نییه، کارهکه ریک هه رگیز
 کارهکه ریک نییه.

مسیو مارتان: با هندی جاریش له توانیدا بیت کاری هوالگری بکات.

کاپتن: بهرم ده.

ماری: گوئی مهدهری، هنده ئینسانی خراپیش نین.

مسیو سمیز: هم همم، ئیوه میهره بان و به رحمن، هردو وکتان، به لام که مۆکه یه کیش..

مسیو مارتان: به لئی، دهقاودهق وایه.

مسیو سمیز: هندی کیش سیحربازن.

مسیو مارتان: شهرمیکی ئینگلیزی ههیه، داوای لیبوردنتان لی دهکهم که به وردی بیرکردنه وهکهم دهرده بریم، بیگانه کان لیم تی ناگهن، بگره پشتشورانیس، بو ئه وهی به مجوره، ته عبیر له خۆم بکهم، له کۆتاییشدا مه به ستم ئیوه نییه.

ماری: ده مه وی نوکته یه کتان.

مسیو سمیز: هیچ مه گیره وه.

ماری: ئاه، به لئی.

مه دام سمیز: برۆ، مارییه چکۆلانه کهم، دهی به عاقلی و ژیرییه وه برۆره وه مه تبه خه کهت و به رامبه ر به ئاوینه که شیعر بخوینمه وه.

مسیو مارتان: خو منیش، هه رچه نده کاره که ریش نیم، هه ز ده کهم شیعر به رامبه ر به ئاوینه بخوینمه وه.

مه دام مارتان: ئه م سه ره له به یانییه، کاتیک سهیری ئاوینه ت ده کرد خۆت نه بیینی.

ماری: خو ده توانم، ده توانم به لایه نی که مه وه شیعر یکتان بو بخوینمه وه.

مەدام سەمىز: مارييه بچكۆلانهكەم، بە راستى كەللەپەق و عىنادى.
مارى: كەواتە شىعەرىكتان بۆ دەخوئىنمەو، باشە، شىعەرەكە بە
ئاونىشانى ئاگر، لەسەر شەرەفى كاپتەن دەخوئىنمەو.
ئاگر

پۆلىئاندر^۲ لەنىو دارستان دەدرەوشانەو

بەردىك ئاگرى گرت

كۆشكىك ئاگرى گرت

دارستان ئاگرى گرت

پىاوان ئاگرىان گرت

ژنان ئاگرىان گرت

بالئەكان ئاگرىان گرت

ماسىيەكان ئاگرىان گرت

ئاو ئاگرى گرت

ئاسمان ئاگرى گرت

خولەمىش ئاگرى گرت

دووكەل ئاگرى گرت

ئاگر ئاگرى گرت

هەموو ئاگرىان گرت

ئاگر ئاگرى گرت

---

۲. پى دەچىت polyandres بىت، وەك لەوہى plicandres يەكەمىيان ژنىك دەگەيەنىت
كە چەند مېتردىكى ھەبىت يا بە جۆرە رووہكىك دەوترىت، كەچى دووہمىيان ھىچ
مانابەكمان بۆ نەدۆزىيەو، بۆيە پى دەچىت ھەلەى چاپ بىت. (وەرگىز)

(شيعره كه دهخوينته وه و مسيو سمیز و مه دام سمیز پالی
پيوه دهنين.)

دیمه نی دهیم

هموو بیجگه له ماری

مه دام مارتان: (مووچرکیکی سارد به شانوپیلیدا دیت.)

مسیو مارتان: لهم دیزه شيعرانه دا، ههستم به ته زوویه کی گهرم کرد.

کاپتن: شيعریکی نایابه.

مه دام سمیز: ههندهش نا.

مسیو سمیز: زیاده روی و موبالهغه دهکهی.

کاپتن: گوئی بگرن، راسته، شتیکی زور زاتییه، به لام ئەمه تیگه یشتنی

منه بو ژیان، ئەمه خهونی منه، ئایدیالی منه. هاته وه یادم،

دهبیت برۆم چونکه سهعاتتان نییه و منیش پاش سی چارهک و

سیانزده دهقهی تر، له وه پهری شار ئاگریکم ههیه، دهبیت په له

بکه م، هه رچه نده شتیکی گهرهش نییه.

مه دام سمیز: دهبیت چی بیت، ئاگریکی بچووی کوانوو بیت؟

کاپتن: له وهش بچووکتیره، ئاگر له پووشوپه لاش به ربووه، یا

چووزانه وهی سکه.

مسیو سمیز: کهواته، به داخه وه، دهبیت جیمان بهیلت.

مه دام سمیز: گه لی سوعه تچی بوو له گه لمان.

مه دام مارتان: به رای تو، چاره که سهعاتیکی دیکار تیمان برده سه.

(کاپتن دهیه ویت پروات و راده وه ستیت.)

کاپتن: هاته وه يادم، ئەي ژنه گۆرانبيژه كه چه له كه؟
 (بيدهنگيه كي ته واو، ههست به شهرم دهكرتت.)
مه دام سميز: هه وهكو جاري جاران قژي دادههيتت؟
کاپتن: بهريزان، كهواته خواحافيز.
مسيو مارتان: هيوادارين بو هه مووان.
 (كاپتن دهرووات و هه موو تا دهركا له گه لي دهچن، پاشان هه
 كه سهو دهگه رپته وه شوپنه كه هي خو.)
 هه موو بيچگه له كاپتن.
مه دام مارتان: من دهتوانم بو برا كه م چه قويه كي باخه ل بكرم، كه چي
 ئيوه ناتوانن ئيرله ندا بو باپيره تان بكرن.
مسيو مارتان: ئه وه ي ئيمرو مانگايه ك بفروشيت، سبهيني دهبيتته
 خاوه ن هيلكه يه ك.
مه دام سميز: له ژياندا پيوسته له په نجه ريه كه وه برواني.
مه دام مارتان: دهتوانين له سه ر ئه سكه ميبيل دانيشين، له كاتيكدا
 ئه سكه ميبيليش نه بيتت.
مسيو سميز: پيوسته هه ميشه بير له هه موو شتيك بكهينه وه.
مسيو مارتان: بنميچ له سه ره وه يه و عه رزه كه ش له خواره وه يه.
مه دام سميز: كاتيك ده ليم به لي، ئه مه جوړي كه له قسه كردن.

---

٤. له بنه رته دا ئه مه قسه يه كي نه سته قه فرهنسييه "ئه وه ي ئيمرو هيلكه يه ك
 بدزيت، سبهيني مانگايه ك ده دزيت". ئيو ئيسكو سه روژيري دهكات، ئه مه ش
 يه كي كه له خه سلته ته كاني شانۆ له لاي ئيو ئيسكو: گه مه كردني هه ميشه به
 زمان. (وه رگيري)

مه‌دام مارتان: هەر كه‌سه و خۆی و قه‌ده‌ری .

مسیو سمیز: بازنه‌یه‌ك وەرگره و نوازشی له‌گه‌لدا بكه تا فیره گوناھی ده‌كه‌یت!

مه‌دام سمیز: مامۆستای قوتابخانه‌ی منداڵان فیره خویندنه‌وه ده‌كات، به‌لام پشیله، هەر ئه‌وه‌نده بچووك بن، پر ده‌دنه بیچووه‌كانی .

مه‌دام مارتان: له‌گه‌ل ئه‌مه‌شدا مانگا كلکیمان پی ده‌به‌خشیت .

مسیو سمیز: كاتیک له گوند ده‌بم حه‌ز له ته‌نیایی و هیمنی ده‌كه‌م .

مسیو مارتان: هیشتا هه‌نده پیریش نیت بو ئه‌مه .

مه‌دام سمیز: بنیامین فرانکلین هه‌قی خۆی بوو: ئیوه له‌و هیمنترن .

مه‌دام مارتان: ناوی روژانی هه‌فته چین؟

مسیو سمیز: (له ده‌قه‌كه به ئینگلیزی ده‌وتریت)

دووشه‌م، سه‌شه‌م، چوارشه‌م، پینجشه‌م، هه‌ینی، شه‌مه .

مسیو مارتان: (له ده‌قه‌كه به ئینگلیزی ده‌وتریت)

ئیدوارد كه‌شیشه، نانسی خوشکی تیپچنه، ویلیامی برای یاریده‌ده‌ری دووكانه .

مه‌دام سمیز: خیزانیکی عه‌نتیکه‌یه!

مه‌دام مارتان: حه‌زم زیاتر له بالنده‌یه‌كه كه له كیلگه‌دا بیت، وه‌ك له گۆره‌وییه‌کی ناو عاره‌بانه‌ی ده‌ست .

مسیو سمیز: زیاتر حه‌زم له توڕیکه له ناو شالێیه‌كه^ه وه‌ك چۆرئ شیر له كۆشکی .

ه . جۆره خانووییه‌كه له ناوچه شاخاوییه‌کانی سویسرا به ته‌خته دروست ده‌کریت .
(وه‌رگیر)

مسیو مارتان: خانوو بۆ ئینگلیزیک وهکو کۆشکی راسته قینهیه .
مه دام سمیز: من زۆر ئیسپانی نازانم تا کو تیبگه م .
مه دام مارتان: نه عله تی خه سوومت ده ده می ئەگه ر تابووتی می رده که تم
 بدهیتی .
مسیو سمیز: له که شیشیکی مونوفیست⁶ ده گه ریم تا کو ماری لی ماره
 بکه م .
مسیو مارتان: نان دره ختی که ، له کاتیکدا نانیش دره خته و هه موو
 سه ره له به یانییه کیش له دار به پروو دار به پروو شین ده بیت .
مه دام سمیز: مامم له لادی ده ژیت ، که چی ئەمه پیوه ندیی به دایانه وه
 نییه .
مسیو مارتان: کاغه ز بۆ نووسینه و پشیله ش بۆ جرحه په نیریش بۆ
 چرنووک لیگرتنه .
مه دام سمیز: ئۆتۆمۆبیل زۆر خیرا ده روات ، به لام چیشته لی نه ر
 خواردن چاکتر لی ده نیت .
مسیو سمیز: مه بنه قه له موون موئاموون موئامه ره چییان بگر نه باوه ش .
مسیو مارتان: (له ده که به ئینگلیزی ده وتریت) .
 خیریه خشینه وه له ماله وه ده ست پی ده کات .
مه دام سمیز: چاوه ری جۆگه له ده که م بۆ ئەوه ی بیت له ئاسیا وه که م
 بمییته وه .
مسیو مارتان: ده توانین دان به وه دا بنیین که پیشکه وتنی کۆمه لایه تی

6. monophiste جۆره مه زه بی که ، بر وای به تاکسروشتیی مه سیح هیه ،
 سروشتی خوایی یا ئینسانی . (وه رگێر)

به شه‌کره‌وه به‌تامتره .

مسیو سمیز: بمری سرینه‌وه!

(دوای ئەم رسته‌یه مسیو سمیز و ئەوانی تر تووشی حه‌په‌سان ده‌بن . هه‌ست ده‌که‌ین جۆره هه‌لچوونیک له ئارادایه، سه‌عاتی چالمه‌که، ئەویش به هه‌لچوونه‌وه لیده‌دات . گفتوگۆکان تا دین گه‌شه ده‌که‌ن . سه‌ره‌تا پێویسته له‌سه‌ر ئیقاعیکی سارد و تونده‌وه بوترین .

توندی و ساردوسری پیکه‌وه گه‌شه ده‌که‌ن، له کۆتایی ئەم دیمه‌نه‌دا پێویسته هه‌ر چواریان پیکه‌وه به پێوه رابوه‌ستن، له نزیک یه‌کتره‌وه بن . به هاوارکردنه‌وه، رسته‌کانیان بلین و مست به‌رز که‌نه‌وه و ئاماده‌ی ئەوه‌ش بن که خۆیان فری دهنه باوه‌شی یه‌کتری.)

مسیو مارتان: ناکری چاویلکه به بۆیاگی ره‌ش بریقه‌ی لێوه هه‌لسیندریت .

مه‌دام سمیز: که‌چی به پاره ده‌توانین، تا هه‌ر چیه‌که‌مان بوی بیکرین .
مسیو مارتان: هه‌ز ده‌که‌م که‌رویشکیک بکوژم زیاتر له ناو باخچه گۆرانی بلیم .

مسیو سمیز: کاکاتۆی کاکاتۆی کاکاتۆی کاکاتۆی کاکاتۆی کاکاتۆی کاکاتۆی .

مه‌دام سمیز: چ کاریکه چ کاریکه چ کاریکه چ کاریکه چ کاریکه چ کاریکه چ کاریکه .

مسیو مارتان: چ سۆلاقیکی کاکاده چ سۆلاقیکی کاکاده چ سۆلاقیکی کاکاده چ سۆلاقیکی کاکاده .

مسیو سمیز: پشیلہ کیچی ھہیہ، پشیلہ کیچی ھہیہ .
مہدام مارتان: کاکتوس کوکیسو کوکی کوکاردار کوشون .
مسیو مارتان: ھنز دھکن ھیلکھیہک بکھم لھوھی کہ مانگایہک بدزم .
 (مہدام مارتان دھمی دھکاتوہ) .
 ئاھ ئاھ ئاھ دھ بھیلن با ددانہکانم بسمیل بکھم .
مسیو سمیز: کایمان!
مسیو مارتان: با برۆین شہپازللھیہک لھ ئولیس بدھین .
مسیو سمیز: دھچم لھ سھنگرھکھ نیشتهجی دھبم لھ نیو کاکا
 ئویریسہکانم .
مہدام مارتان: کاکائویریسہ کاکائویریسہکان فستقمان نادھنی
 کاکائویریسہ کاکائویریسہکان فستقمان نادھنی کاکاومان
 دھدھنی کاکائویریسہ کاکائویریسہکان فستقمان نادھنی
 کاکاومان دھدھنی!
مہدام مارتان: دھست لھ پابووجھکھم نہدھیت!
مسیو سمیز: دھست لھ میٹش بدھ منیش لھ دھست مہدہ .
مہدام مارتان: فن بہ دھمت کہ .
مسیو مارتان: فن بہ میٹسکوژھکھ بکھ منیش لھ دھست مہدہ .
مسیو سمیز: چھقی چھقی چھقہناوان .
مہدام مارتان: چھق چھقچناوا!
مہدام سمیز: ھزرھتی چناوا!
مسیو مارتان: تو تھبلیغیکت ھہیہ!
مسیو سمیز: تو دامدھخھیت .

مهدام مارتان: چه زره تی چناو دهست له رهختم ده.
مهدام سمیز: دهستی لیّ مهده هورد و خاش بووه.
مسیو مارتان: سولی!
مسیو سمیز: شرودۆم!
مهدام مارتان و مسیو سمیز: فرانسۆ!
مهدام سمیز و مسیو مارتان: کۆپی سولی!
مهدام سمیز و مسیو مارتان: شرودۆ فرانسۆ.
مهدام مارتان: هه ی تکتکتکه رهکان هه ی تکتکتکه رهکان.
مسیو مارتان: ماریهت قوونی مه نهجەل.
مهدام سمیز: کریشنامورتی کریشنامورتی کریشنامورتی!
مسیو سمیز: شاشا دهخلیسکی شاشا ژیر شاشا نییه ژیر شاشا
 شاشای نییه.
مهدام مارتان: بازار به لزاک بازین.
مسیو مارتان: عهنتیکه هونه ره جوانه کان و ماچ و مووچ!
مسیو سمیز: ئا، س، ی، ئۆ، و، ئا، و، س، و، ی، و، ئۆ، و، ئا،
 س، و، ئۆ، و، ی!
مهدام مارتان: ب، س، یۆف، گ، ل، م، ن، و، س، ت، ف، و، ز، ن.
مسیو مارتان: له سیره وه بۆ ئاو له شیره وه بۆ سیر!
مهدام مارتان: (لاسییی شه مه نده فه ره ده کاته وه).
 تووف، تووف، تووف، تووف، تووف، تووف، تووف، تووف.
مسیو سمیز: بهو!
مهدام مارتان: لا!

مسیو مارتان: نییه!

مهدام سمیز: بهم!

مسیو سمیز: لا!

مهدام مارتان: یه!

مهدام مارتان: بهو!

مهدام سمیز: لایه!

هه موو به یه که وه در دۆنگ و تووره، هه ریه که و ده قیزینیتته گوئی
ئهوی تر. رووناکی ده کوژیتته وه. له نیو تاریکیدا له سه ر ئیقا عیك
که تا دیت خیرا تر ده بیت.

هه موو به یه که وه: بهولا نییه بهملایه، بهولا نییه بهملایه، بهولا
نییه بهملایه، بهولا نییه بهملایه!

(له پریکدا قسه نامینیت، جاریکی تریش رووناکی دیتته وه.
مسیو مارتان و مهدام مارتان ههروه که له سه ره تایی ده ستپیکی
شانۆکه بینران، مسیو سمیز و مهدام سمیز دینه وه سه ر
تهخته ی شانۆ جاریکی تر له گه ل مسیو مارتان و مهدام مارتان
ده ست پی ده کاته وه. ده قاوده ق گف تو گو که ی ئه وان دووباره
ده که نه وه، ئه مه له کاتیکدا په رده ورده داده دریتته وه.)
ئه م شانۆنامه یه به بی وه ستان بو ماوه ی بیست سال، له پاریس
پیشکیش کرا وه. ئیونیسکو له ریگای ئه م ده قه وه شانۆیه کی
نوی داده مه زریتیت.

۲۰۰۱/۷/۱۳

سیوداد ریال / ئیسپانیا

دوا پید ا چوونه وه

۲۰۱۲-۰۱-۲۹

وانه

درامایه کی کۆمیک

کاره‌کته ره‌کان

مامۆستا: ته‌مه‌ن په‌نجا ساڵ.

کچه قوتابی: ته‌مه‌ن هه‌ژده ساڵ.

کاره‌که‌ر: ته‌مه‌ن چل و پینج ساڵ.

شانۆنامه‌ی وانه بۆ یه‌که‌مه‌ین جار له‌سه‌ر ته‌خته‌ی شانۆی "پۆش"
له ۱۹۵۱/۲/۲۰، له پاریس پێشکێش کراوه: ماریسێل کیوئیلیه
به‌کاری ده‌ره‌ینان هه‌ڵساوه.

دیکۆر:

ژووری کارکردنی مامۆستای پیره میڤرد، ههروهها بۆ ژووری نان خواردنیش به کار دیت.

لای چهپی شانۆ ده رگایه که به رهو په یژهی خانوو که ده چیت، له لای راستیش ده رگایه که تر به رهو کلواری خانوو که ده چیت، له قوولایی شانۆش که میک به دهستی چهپ په نجه رهیه کی مامناوهندی، په ردهیه کی ئاسایی، ئه و دیوی په نجه رهش چه ند ئینجان هیه که که گۆلی سادهیان تیا په.

په یوسته له دووریشرا چه ند خانوو په کی نهۆم نزمی میچ سوور ده رکه ون: شارۆچکه یه که. ئاسمان شینێکی خۆله می شینه، له لای راستیش کانتۆرێکی گوندیانه. میزی چه شتخواردن بۆ کاریش به کار دیت، له ناوهندی ژوور که دانراوه. سی ئه سکه مبیله له دهوری میزه که دان، دووانی تریش له ته نیشته په نجه ره که دان، بۆیاغی ژوور کاله و چه ند ره فه یه کیش کتیبیان له سه ره.

له گه ل لادانی په رده، ته خته ی شانۆ به تاله، بۆ ماوه یه که که س دیار نییه، پاشان له زهنگی ده رگا ده دریت. دواتر گویمان له دهنگی کاره که ره ده بیت که له پشته وه ی کولیسه کانه.

کاره که ر: به ئی، وا هاتم.

(هه ر دوا به دوا ی دهنگه که، کاره که ره که به په یژه کاند، به راکردن دیته خواری، ژنێکی به خو، چلوپینج سال ده بیت، سوور که لانه بیت و قژی لادییانه شان ه کردوه).

(به خیرایی دیته سه ر شانۆ و له دووی خو ی ده رگای لای راست به هیز داده خات، دهستی به به روان که که ی به ری ده سپریت

و هەر به راکردن بهرەو دەرگای لای چەپ دەچیت و له هەمان کاتیشدا گوێمان له زەنگی دووهمی دەرگاکی دەبیت).
تەحەمۆلت هەبیت. هاتم. (دەرگاکی دەکاتەوه. کچە قوتابییه لاوهکە دەبێنریت، تەمەنی هەژدە ساڵە. بەروانکەیهکی بۆر، ملیوانهیهکی درۆزنه‌ی سپی له ملدایه، جانتاکه‌ی له ژێر هەنگڵدایه.)
رۆژباش کیژۆله.

قوتابی: رۆژباش خانم، ئه‌ری مامۆستا له ماله؟

کاره‌که‌ر: بۆ دهرز هاتووی؟

قوتابی: به‌لێ خانم.

کاره‌که‌ر: چاوه‌روانت ده‌کات. ده‌فهرموو دانیشه، ئیستا ده‌چم بانگی ده‌که‌م.

قوتابی: سوپاس خانم.

(به‌رامبەر به‌ بینه‌ران له‌ تەنیش‌ت می‌زەکه، له‌ نزیک دەرگای هەوشه‌ دادەنیشیت و پشت له‌ دەرگاکی تر ده‌کات که کاره‌که‌ر به‌ په‌له‌ ده‌چیته‌ ژووره‌وه‌ و بانگی مامۆستا ده‌کات).

کاره‌که‌ر: مامۆستا، گەر به‌ ئه‌رک نابیت، وه‌ره‌ خواری. قوتابییه‌که‌ چاوه‌روانتە.

(ده‌نگی مامۆستا کزه‌).

(کاره‌که‌ر ده‌چیته‌ دهره‌وه‌، قوتابییه‌که‌ قاچه‌کانی به‌ره‌و خۆی گرده‌کاته‌وه‌، جانتاکه‌ی له‌ باوه‌ش ناوه‌ و چاوه‌روانه‌، یه‌ک دوو جار سه‌یری ژوووره‌که‌ ده‌کات، سه‌یری دۆلاب و تاخمه‌کان

دهكات، دەروانیته بنمیچ، پاشان دهفته ریک له جان تاکه ی
 دهرده هیئت و لاپه ره کانی هله داته وه؛ له سه ر لاپه ره یه کی
 دهگیر سیته وه، وهک بلئی بو دوا جار به وانه کانیدا بچیته وه. به
 کیژۆله یه کی ژیر دهكات، باش په رورده بوو، چوست و چالاک،
 دلخۆش و زهرده خه نه یه کی ناسکیش له سه ر زاریدایه، له گه ل
 دهستپیکردن، رهوتی دراماکه وای لی دهكات، ورده ورده چوست
 و چالاک له دهست بدات و سست و شکست بیته بهرچاو،
 رووخسار په ژمورده و پئی دهچی به ناخی خۆیدا رۆچوو بیت،
 جارن دلخۆش دههاته بهرچاو، ورده ورده غه مگین و خه مۆک
 دیاره، له سه ره تادا چالاک و پاشان ماندوو و خه والوو دیته
 پیش چاو، له کۆتاییی دراماکه به ته وای ههست به دارووخانی
 ئەعسابی دهکریت، زمانی دهگیریت، وشه کان به زهحمهت
 دهکه ونه سه ر زاری، ههروهکو ئەوهی تووشی ئیفلیج بوون
 هاتبیت و نیشانهی لالی تیا دهرده که ویت. دهسپیک، خاوهن
 ئیرادهیه و پاشان تووشی توندوتیژی و تا دیتیش بیدهسه لآت و
 دهغه زار، ههروهکو مۆمیای لی دیت. ئەم گۆرانکارییه
 بهرده وامه، تا دهگاته ئاستیک که ئیتر هیچ کاردانه وه یه کی
 نامینیت، ته نیا له چاوانییه وه ههست به ژیان دهکریت، ههست
 به وه دهکهین که به ته وای چه په ساوه و ترس و سامناکییه کی
 له راده به ده ریش له سه ر رووخساری دهخویندریته وه، ئەم
 نیشانانه ده بیت به باشی له کاتی جمۆجۆل و
 هه ل سوکه وته کانیدا دهر بکه ون!

(مامۆستا دیته ژووری، پیره مپردیکی ریشسپی، خاوهن

سهكسووكهيه، جوړه چاويلكهيهكي له چاوه، لهو چاويلكانههكي كه به زريزهيهك به يهلهگهوه گير دهكرت، كلاويكي رهشي بچووكي لهسره، مهبهست لهو كلاوه بچووكانهيه كه تهنيا تهوقى سهر دادهپوشيت، بهروانكهيهكي رهشي دريژى لهبهره، لهو بهروانكانههكي كه جارن، ماموستايان له بهريان دهکرد، پانتول و جووتيك پيالوى رهش، مليوانهيهكي دروژنانههكي سپى له مله و بؤينباغيكي رهشي لهملدايه. تا بلتي بهريز و سهنگين. ههروهها زوريش شهرمن دياره، لهبهر شهرم دهنگى كزهو گهلي ريكوپيكيشه، به كورتى ماموستايانه رهفتار دهكات. ههميشه ناولهپى بهيهكدا دهخشيت و له چاوانيهوه چلپسييهك دهخويندريتتهوه، بهلام خيرا دهيشاريتتهوه.

لهگل تپهريبونى دراماكه، بى نهوهى ههستى پى بكرت، ورده ورده شهرمهكههيه دهرويتتهوه و چلپسى له چاوانى ههراشتر دهبيت، وهك بلپسههيه هاروهاج دهردهكهون. سهرهتا، له سيما و رووخساريدا، كابرايهكي بى زيان، بهلكو بهسهزمان، بهلام ورده ورده و تا ديتيش، لهخوبايى و توندوتيز و ههچوو و خاوهن دهسهلات دپته پيش چاو، تهنانهت دهگاته نهو ئاستههيه كه به كهيف و ههوهسى خوئى يارى به قوتابيهكه دهكات. لهژير ركييفى وهك بهسهزمان و بى دهرهتان دهردهكهويت، به پپچهوانهوه، دهنگى ماموستا بهرز و ههراشتر دهبيت، نهرههيه ديت. تا دواجار، دهنگى ماموستا دهگاته ئاستى ههره بههين. سهرهتا دههيه تهتهلههيه دهکرد و پاشان دهبيتته ئينسانيكى تر.)

ماموستا: روژباش كيژولهكهه، تو قوتابيهه نوپيهكههيه خوئى؟

قوتابی: (به خیرایی ئاوی دهداتهوه، کیژۆلهیهکی سهردهمانهیه، هه‌دهستیت و به‌ره‌وپییری مامۆستا ده‌چیت و دهستی ته‌وقه‌ی بۆ دریژ ده‌کات.)

به‌ئۆ مامۆستا، رۆژباش مامۆستا، خۆ له کاتی خۆی هاتووم، ئاخر نه‌مويست دواکه‌وم.

مامۆستا: ئافه‌رین کیژۆله‌که‌م، سوپاس، پتویستی به‌م په‌له‌په‌لییه‌ش نه‌ده‌کرد. سه‌باره‌ت به‌ دواکه‌وتنه‌که‌شم، به‌ راستی نازانم چۆن و به‌ چ شپۆه‌یه‌ک داوای لێبووردنت لێ بکه‌م، به‌ئۆ، ئاخر تازه له هین بوومه‌وه، وانیه‌یه، داوای لێبووردنت لێ ده‌که‌م، توخوا لێم ببووره‌...

قوتابی: تکات لێ ده‌که‌م مامۆستا، هیچ شتیکی نه‌وتۆ رووی نه‌داوه.

مامۆستا: بمبه‌خشه، خۆ به‌ ئاسانی خانووه‌که‌مانت دۆزییه‌وه؟

قوتابی: نا نا، نه‌خیر، به‌ پرسیارکردن هاتم، له‌م گه‌ره‌که‌ هه‌موو ده‌تناسن.

مامۆستا: وا نزیکه‌ی سی سالی ره‌به‌قه له‌م شاره‌ ده‌ژیم، ئه‌ی ئیوه، ماوه‌یه‌کی زۆره له‌م شاره‌ ده‌ژین؟ به‌ دلتانه؟

قوتابی: نا نا، نه‌خیر، هیچ نیگه‌ران نیم، شارێکی خنجیلانه و دل‌رفینه و خۆشه، باخچه‌ی جوان و هه‌روه‌ها به‌شی ناوخواشی لێیه، که‌شیشیک و دووکان و موغازه‌ی جوان، ریگاویان و شه‌قامی ریکوپییک و نایابی لێیه..

مامۆستا: راسته کیژۆله‌که‌م، به‌لام سه‌ره‌رای ئه‌م هه‌موو شته‌ش، من ده‌مه‌وئ له شوینیکی تر بژیم، له پاریس بۆ نمونه، هه‌ر به‌لایه‌نی که‌می له شارێکی وه‌کو بۆردۆ.

قوتابی: بۆ حەزتان لە بۆردۆیە؟

مامۆستا: بۆردۆم نەبینیوە، نازانم چۆنە.

قوتابی: بەلام خۆ پارێستان بینیوە، شارەزای پارێس هەن؟

مامۆستا: نەخێر کێژۆلەیی خۆم، ئەگەر بوارم دەدەیتێ با پرسیارێکت لێ بکەم. دەزانی پارێس پایەتەختی چ ولاتیکی؟

قوتابی: (پاش دامانیک، ئینجا بە دلخۆشییەوه.)

پارێس مامۆستا، پارێس، پایەتەختی... فرەنسایە؟

مامۆستا: بەلێ بەلێ، هەی ئافەرین، زۆر باشە، ئافەرین کچی خۆم بۆ ئەم وەلامە راستە. پیرۆزباییت لێ دەکەم.

کەواتە جوگرافیاى نیشتمانی وەک ئاو لەبەرە، ناوی

پارێزگاكانت هەر هەمووی لەبەرە؟

قوتابی: ئۆی مامۆستا، هێشتا ناوی هەموو هەریمەکانم لەبەر نییە، ئەزبەرکردنیان زۆر ئاسان نییە، بە زەحمەت بۆم لەبەر دەکرین.

مامۆستا: قەی ناکە، فێریان دەبی... کەمێک هیمەتی دەوێت... کچی

خۆم. تکات لێ دەکەم لەسەر خۆ... هێدی هێدی... هەر هەمووی

فێر دەبی. ئەمڕۆ رۆژیکی خۆشە، زۆریش نا، بەلام گەلیک

خراپیش نییە، وا نییە، بەفر و باران ناباری، خۆ ئەمەش بەسە

وا نییە؟

قوتابی: ئاساییە، چونکە هاوینە و بەفر بارینیش بەم هاوینە شتیکی

سەرسۆرینەر دەبێت.

مامۆستا: داواى لێبووردنت لێ دەکەم، دەمویست ئەوەشت پێ بلێم

دەبێت ئەوەش بزانییت کە رۆژی ئیمڕۆ هەموو شتیکی بۆی هەیه

روو بدات.

قوتابی: بیگومان، زۆر راسته.

مامۆستا: کچم، له م جیهانه، ده بێت گومان له هه موو شتی ک بکهین.

قوتابی: به فر له زستان ده بارێت و زستانیش یه کیکه له چوار
وه رزه کان و سییه که ی تریش ئا .. به ..

مامۆستا: به لێ؟

قوتابی: هاره، پاشان هاوین دیت و ئینجا ها ..

مامۆستا: شتی که له مام پایزه وه نزیکه.

قوتابی: ئا به لێ پایزه.

مامۆستا: زۆر باشه کیژۆ له که م، زۆر به ریکی و دروستی وه لامت
دامه وه، به مه زبووتی. له وه دنیام که قوتابییه کی زیره کیت،
پیش ده که ویت، چوست و چه له نگیت، فیکرت رو شنه و
زا کیره یه کی چاکیشته هه یه.

قوتابی: خو وهرزه کانم له به ره، توخوا وانیه مامۆستا؟

مامۆستا: به لێ، وه خته هه هه مووی له بهر بکه ی، فیریان ده بیت،
خراب نیت هه موو وهرزه کان فیر ده بیت، کچی خو م، هه به چاو
چوو قاندنیک هه هه موویان وه کو خو م فیر ده بیت.

قوتابی: زه حمه ته.

مامۆستا: نا کچم، که مۆ که یه ک هه ول و هیمه تی ده ویت و به س، هه
تۆزی ئیراده کچۆ له ی خو م، دنیام فیریان ده بیت.

قوتابی: ئای که پیم خو شه مامۆستا، که لێ تامه زرۆی فیری بوونم، دایک
و باوکیشم ده یانه ویت زانیاریم زۆر و فراوان بیت. ده یانه ویت
بیمه پسپۆر، چونکه رو شنبیرییه کی گشتی، با بنچینه یه کی

پتەویشمان ھەبیت، بۆرۆژی ئیمیرۆ بە ھیچ ناچیت، دایک و باوکم وا دەلین.

مامۆستا: دایک و باوکت سەد دەر سەد ھەقیانە کیژۆلەکەم. دەبیت زیاتر ھەول بەدەیت و کۆشش بکەیت. داواى لیبووردنت لى دەکەم، ئەگەر بیت ئەم داواکارییەم ھەبیت، ئەمە شتیکی زەرورییە. ژيانى ھاوچەرخ زۆر ئالۆز و جەنجالە.

قوتابی: زۆر ئالۆزە، دایک و باوکم گەلى پارەدارن، من بەختەوهرم که دایک و باوکم دەتوانن یارمەتیم بدەن، تاكو خویندنی بالاش تەواو دەکەم.

مامۆستا: دەتەویت خۆت بۆ..

قوتابی: ھەر بە زووترین کات، ھەولێ ئەو دەدەم خۆم بۆ تاقیکردنەوھکانی دوکتۆرا ئامادە بکەم، سى ھەفتەى تر دەست پى دەکات.

مامۆستا: ئەرى خۆ بەکەلۆریات ھەیه، کەواتە بواری دەدەیتى، با پرسىاریکی ترت لى بکەم.

قوتابی: بەلى مامۆستا، بەکەلۆریای زانست و ئەدەبیشم ھەیه.

مامۆستا: ئۆۆ. کەواتە زۆر پیشکەوتووی، گەلى گەلى پیشکەوتووی، بە گوێرەى تەمەنت زۆر زۆر پیشکەوتووی، دەتەویت دوکتۆرا لە چیدا وەرگریت؟ لە زانستە مادییەکان یا ھەر لە فەلسەفەى رووت؟

قوتابی: دایک و باوکم دەیانەویت، ئەگەر بیتو لەم ماوە کورتەدا بۆم بگونجیت، ئەو دەیانەویت تیکرای دوکتۆرام دەسگیر بیت.

مامۆستا: تیکرای دوکتورا، بهراستی گهلی ئازایهتی دهنوینیت، هەر له ئیستاوه پیرۆزیابیت لی دهکهه کچی خۆم؛ به پپی پیویستیش ههول دهدهین. بو ئەم تهمهنه کهمهی خۆت گهلیک زانا و ژیری.

قوتابی: وای مامۆستا.

مامۆستا: کهواته ئەگەر یارمهتیم بدهی، داوای لیبووردنت لی دهکهه، پیویسته دهست به کار بکهین، چونکه وهختی زۆرمان به دهستهوه نییه تا به فیرووی بدهین.

قوتابی: به پیچهوانهوه مامۆستا، گهلیکم پی خوشه، تکات لی دهکهه.

مامۆستا: فهرموو جارێ دانیشه، ئەگەر روخسهتم بدهیت، خۆ ناشرینی نابیت گەر له بهرامبهرت دانیشم؟

قوتابی: تکات لی دهکهه مامۆستا، فهرموو.

مامۆستا: گهلی سوپاس، (یهک بهرامبهه ئهوی تر دادهنیشن، تهنیشتیان له سالۆنهکهیه) ئهری خۆ دهفتهه و کتیت پییه؟

قوتابی: (دهفتهه و کتیب له جانتاکهی دهردهینیت).

بیگومان مامۆستا، بهلی مامۆستا، ههموو پیداویستییهکم پییه.

مامۆستا: جوانه، زۆریش جوان و مهزبووته، خۆ دلت نارهنجینم ئەگەر هەر ئیستا دهست پی بکهین.

قوتابی: توخوا مامۆستا ئەمه قسهیه، فهرموو، له خزمهتتاند.

مامۆستا: له خزمهتتادی (جۆره پریشکیک له چاوانییهوه دهردیت و به جوولهیهک پریشکهکه دهکوژینیتهوه).

ئای کیژۆلهکهی خۆم، من له خزمهتتدام، من خزمهتکاری تۆم.

قوتابی: نا مامۆستا، توخوا وا مهلی.

مامۆستا: ئەگەر حەز بەگە، کەواتە، ئېمە، ئېمە، لەبارەى زانیارییەکانی رابردوو و ئیستاش، تاقیکردنەویەکی بچوکت دەکەم، بۆ ئەوەی بتوانم ریگایەک بدۆزمەوه لە پیناوی ئەوەی داهاووت مسۆگەر کات. باشە، چ شتیەک لەبارەى کۆکردنەوه دەزانی؟

قوتابی: بە راستی زانیارییەکانم گەلی تەمومژاوین و ئەوەی دەیزانم تیکە لۆپیکە لەییبەکە.

مامۆستا: باشە، دەبا بزانی چۆنە.

(دەستەکانی هەلدەگۆفیت، کارەکرەکە دیتە ژوورەوه، پیتی دەچیت، سەغڵەتی بۆ مامۆستا بنیتەوه، بەرهو کانتۆرەکە دەچیت، لە شتیەک دەگەریت، کەمیک خۆی دوا دەخات).

مامۆستا: ئەگەر ئارەزووت لى بیت با هەندى ژماره و پىوان بخوین.

قوتابی: بەلێ مامۆستا، بیگومان هەر ئەمەم دەوئ.

مامۆستا: ئەمە زانستیکی نوێیە، زانستیکی هاوچەرخ و سەردەمانیە، خۆی لە راستیدا مەنەجیکە بۆ خۆی، وەک زانستیش، جۆریکە لە پزیشکسازى. (بە کارەکرەکە) ئەرى ماری، چیت کرد تەواو نەبووی؟

کارەکر: بەلێ مامۆستا، لەگەنەکەم دۆزییەوه، هەر ئیستا دەرۆم.

مامۆستا: خیراکە، دەى، تکایە برۆوه بۆ مەتەبەخەکەت.

کارەکر: بەلێ مامۆستا، تەواو بوو. (دەرچوونیکى درۆزنانه).

کارەکر: داواى لیبووردنتان لى دەکەم، وریابە، داوات لى دەکەم هیمن و لەسەر خۆ بیت.

مامۆستا: ماری، چەنئ ناپووتی، دەباشە دەی. دل له دل مه ده.

کارمەر: بەلئ هەمیشە هەر وا دەلئتی.

مامۆستا: ئەم تانە و توانجانەت لی قبول ناکەم، باش شارەزای

هەلسوکەوتتم، رەفتارت باش شارەزام و جوان ئاگادارم، خو

هەندە تەمەن شک دەبەم و ئەقلم بە سەر ئەمەدا دەشکیت.

کارمەر: بێگومان مامۆستا، چاکتر وایە بە ژمارەو پێوان دەستی پئی

نەکەیت، ژمارە و پێوان ماندووبوونیکە بۆ خوئی، ژمارەو پێوان

تووشی دەمار گرژیت دەکات.

مامۆستا: بۆ ئەم تەمەنەئە من، نەخیر، پاشان تو له چی خوئ

هەلەهقۆلتینیت ها، ئەمە کاری منە.

دەزانم چ دەکەم و چ ناکەم، ئیرە شوینی تو نییە.

کارمەر: باشە مامۆستا، دوایی نەلئ پی نەوتووم.

مامۆستا: ئاخر ماری! تو و ئامۆزگارییان وتوو!

کارمەر: دەی با بە دلئ مامۆستا بیت.

(دەچیتە دەرەوه.)

مامۆستا: داوای لیبووردنت لی دەکەم کیژۆلەکەم، بۆ ئەم راوەستانە

بیمانایە، لیم ببووورە. هەمیشە لەوه دەترسیت کە زۆر خووم

ماندوو بکەم، زۆر بە تەنگی تەندروستیمەوه دیت.

قوتابی: مامۆستا، شایانی باس نییە. بەلام ئەمە ئەوێش دەگەیهنیت کە

خوشتانی دەوئ، بە تەنگتانهوه دئ، ئەمەش بۆ کارەکەرئیک

شتئیک دەگەمن و دانسقهیه.

مامۆستا: ئاخر زیادهرەوی دەکات، ئەم هەموو ترسە بیمانایە پئی

ناوځي. دهی با بگه پښینه وه سهر هه مان تاسو حه مامه که هی
 جار انمان، مه به ستم له ژماره و پښوانه که هیه.
قوتابی: فهرموو ماموستا گویم لیتانه.
ماموستا: (به نهرمونیا نییه وه)
 ههر به دانیشتنیسه وه!
قوتابی: (وشه هی نهرمونیا نیی به دل ده بیت.)
 به پښ، ههر وه کو جه نابت.
ماموستا: ده باشه، با هندی بژمیرین.
قوتابی: به لئ فهرموو، گویم لیته.
ماموستا: ئه ری خو تووشی جارسی نابیت ئه گهر بیتو هینم پی
 بلیت.
قوتابی: ههر گیز ماموستا، فهرموو.
ماموستا: یهک و یهک ده که نه چهند؟
قوتابی: یهک و یهک ده که نه دوو.
ماموستا: (به زانیاریه که هی قوتابییه که تووشی سهر سورپمان دیت.)
 هه هی ئافهرین، زور باشه، وای پی ده چیت له دور و دهرز وریاو
 پښکه وتوو بیت. زور به ئاسانیش تیکرای دوکتورات ده سگیر
 ده بیت.
قوتابی: به راستی گه لیک دلخو شم، ههنده ی تر دلخو شم که جه نابت
 وانهم پی ده لئی.
ماموستا: با هندی به ره وه ورازتر بکشین، ئه ی یهک و دوو ده که نه
 چهند؟

قوتابی: سى.

مامۆستا: سى و يهك؟

قوتابی: چوار.

مامۆستا: چوار و يهك؟

قوتابی: پينج.

مامۆستا: پينج و يهك؟

قوتابی: شەش.

مامۆستا: شەش و يهك؟

قوتابی: حەوت.

مامۆستا: حەوت و يهك؟

قوتابی: هەشت.

مامۆستا: حەوت و يهك؟

قوتابی: هەشت... دووبارە.

مامۆستا: وەلامىكى مەزبووتە، حەوت و يهك؟

قوتابی: هەشت، سى بارە.

مامۆستا: ئافەرىن زۆر باشە حەوت و يهك؟

قوتابی: هەشت، چوار بارە هەندى جارىش دەكاتە نۆ.

مامۆستا: دەستخۆش تۆ چەلەنگىت و پىرۆزبايىيەكى گەرموگورپ لى

دەكەم. پىويست بە بەردەوامى ناكات، لەبارەى كۆ، تۆ زۆر

بلىمەتى؛ با لەبارەى دەرھىنان شتىك بخوينىن. پىم بلى،

بەمەرجىك ماندووت نەكات، سى لە چوار دەرھىنين چەند

دەمىننەتەوه؟

قوتابی: سی ناقیس چوار.. سی ناقیس چوار؟

مامۆستا: به لئی مه بهستم سی له چوار دهرهینین چهند ده مینیتته وه.

قوتابی: ده کاته ههوت؟

مامۆستا: داوای لیبووردنت لی ده کهم، هاوړات نیم، سی له چوار

دهرهینین ناکاته ههوت. کۆ و دهرهینان تیکه ل ده کهیت. چوار و

سی ده کاته ههوت، به لام، سی له چوار دهرهینین ناکاته ههوت،

خۆ ئەمه کۆکردنه وه نییه، پیویسته له یه کتریان دهر بهینین.

قوتایی: (ههول ددهات له مه بهستی مامۆستا که بگات.)

به لئی به لئی.

مامۆستا: سی له چوار دهرهینیت، چهند ده مینیتته وه، چهند؟

قوتابی: چوار.

مامۆستا: نه خیر، ئەوهنده ناکات.

قوتابی: کهواته ده کاته سی.

مامۆستا: نه خیر، ببوره، پیویسته بلیم، خۆ ههنده ناهینیت بۆ ئەوهی

داوای لیبووردنت لی بکه م.

قوتابی: سی له چوار دهرهینیت، سی له چوار دهرهینیت، سی له چوار

دهرهینیت، خۆ ناکاته دهش؟

مامۆستا: بیگومان نه خیر، خۆ ئەمه مه ته ل و هه ته ل نییه، ئەمه به

مه زنده هه ل نابیت، ده بیت بیرى لی بکه یته وه، با پیکه وه هه لی

بکهین، فه رموو، ده ی بژمیره؟

قوتابی: باشه مامۆستا، یه ک دوو و نۆی.

مامۆستا: خۆ ژماردن ده زانیت، ده توانیت تا چهند بژمیریت؟

قوتابی: دهتوانم ههتا ههتا ههتا بژمیرم.

مامۆستا: ئیمکانی نییه.

قوتابی: دهی، کهواته تا شانزدهم بۆ بژمیره؟

مامۆستا: دهی ئهوهنده بهسه، پتویسته سنوور و ههدیکی بۆ دانین،

تکایه، کهواته با دهست بکهینهوه به ژماردن.

قوتابی: یهک... دوو، دوا به دواى دووش سییه و پاشان چوار.

مامۆستا: راهسته کیژۆله، سی و چوار، کامیان زۆرتره؟

قوتابی: ئمم سی یا چوار کامیان زۆرتره، کامیان، له سی یا له چوار

زۆرتتر، ئاختر زۆرتتر به مهبهستی چی؟

مامۆستا: ههندی ژماره ههه بچووکن، ههندی ژماره گهورهه، له

ژمارهه گهورهه یهکهه زۆرتتر ههیه وهک له ژمارهه بچووک.

قوتابی: وهک له ژماره بچووکهکان؟

مامۆستا: به لایهنی کهمهوه ژماره بچووکهکان یهکهه بچووکترین

تیدا یه. ئهگهر بیتو زۆریش بچووک بوون، پتی دهچیت، یهکهه

زۆر له ژماره بچووکهکاندا بیت وهک له گهورهکان... ئهگه

یهکهه ترمان مهبهست بیت.

قوتابی: لهم حالهتهدا، ژماره بچووکهکان دهتوانن له ژماره گهورهکان

گهورهتر بن؟

مامۆستا: با واز لهمه بهینین، ئهمه له مهسهلهکه زۆر دوورمان

دهخاتهوه، دهبی بزانی تهنیا ژمارهمان نییه، گهورهمان ههیه،

ئهجاممان ههیه، گرووپمان ههیه، گهلی شتمان ههیه. ههه بۆ

نمونه گیلاسمان ههیه، فارغۆنمان ههیه، قازمان ههیه، توومان

ههيه و هتد... با وا دابندين تهنيا ژماره‌ی له‌یه‌کچوو ههن، بۆ
ئوه‌ی کاره‌که‌مان ئاسان بێت، ژماره‌ گه‌وره‌کان ئه‌وانه‌ن که
یه‌که‌ی یه‌کسانیان هه‌یه.

قوتابی: ئوه‌ی زۆری هه‌بیت، ئوه‌ له‌ هه‌موویان گه‌وره‌تره، نا نا،
تینگه‌یشتم مامۆستا، جه‌نابتان چلۆنايه‌تی به‌ چه‌ندايه‌تی
ده‌ناسنه‌وه.

مامۆستا: ئەمه‌ گه‌لی تیۆرییه، گه‌لی تیۆرییه، بۆ ئەمه‌یان دل له‌ دل
مه‌ده، با نموونه‌یه‌کی خۆمان وه‌رگرین، به‌ شیوه‌یه‌کی وردیش
لیکی بده‌ینه‌وه؛ سه‌ره‌نجامی گشتی بۆ دوا‌یی به‌یلینه‌وه. ئیمه
ژماره‌ی چوار و سێمان هه‌یه و بۆ هه‌ریه‌که‌یان هه‌میشه‌ یه‌که‌ی
یه‌کسان ههن. چ ژماره‌یه‌ک گه‌وره‌تره؟ ژماره‌ی هه‌ره‌ بچووکه‌ یا
ژماره‌ی هه‌ره‌ گه‌وره‌؟

قوتابی: مامۆستا داوا‌ی لێبووردنت لێ ده‌که‌م، مه‌به‌ستت چیه‌ له
ژماره‌ی هه‌ره‌ گه‌وره‌ ئایا ئه‌و ژماره‌یه‌ که‌ له‌وی تر بچووکتیه‌؟

مامۆستا: ئافه‌رین خۆیه‌تی زۆر به‌ باشی لێم حالێ بووی.

قوتابی: که‌واته‌ چواره‌؟

مامۆستا: چوار چیه‌تی؟ گه‌وره‌تره‌ یا بچووکتیه‌؟

قوتابی: بچووکتیه‌، نا گه‌وره‌تره‌.

مامۆستا: وه‌لامیکه‌ی بلیمه‌تانه‌یه، له‌ سێیه‌وه‌ بۆ چوار چه‌ند یه‌که‌ ههن؟
یا له‌ چواره‌وه‌ بۆ سێ، هه‌ر وه‌کو تۆ بته‌وی با وابیت؟

قوتابی: ئاخ‌ر مامۆستا له‌ نیوان سێ و چواردا یه‌ک نییه‌، چوار
یه‌کسه‌ر له‌ دوا‌ی سێیه‌وه‌ دیت، له‌نیو سێ و چواردا هه‌یچ نییه‌.

مامۆستا: وا بزائىم به سه هوو خۆم لىكدايه وه، بىگومان هه لهى خۆم
بوو، روون نه بووم.

قوتابى: نا نا مامۆستا، هه له هه لهى من بوو.

مامۆستا: بگره، ئەمه سى دەنگه شخاتهيه، ئەميش يه كىكى تر، جوانه!
بروانه، ئىستا چوار دەنگه شخاتهت ههيه و وا يه كىكى لى
دەرده هينم، كهواته چەند دەمىن ئىته وه؟

(دەنگه شخاته نابىن. مامۆستا هه له دهستى و ده چىته به ردهم
تهخته ره شىكى ناديار و به ته باشىرىكى ناديارو هتد.)

قوتابى: پىنج، ئەگەر سى و يهك بكنه چوار دياره چوار و يه كيش
دهكهنه پىنج.

مامۆستا: نه خىر، وانىيه، هه رگىز وانىيه، تو هه ميشه، هه ر خه رىكى
كۆكر دهنه وهى. پىويسته ته رحىش بكه يت. نابىت ته نيا هه ر فىرى
گردكر دهنه وه بيت، پىويسته فىرى لىكتر از اندىش بيت، ژيان
وايه، فهلسه فهى ژيان وايه، ئەمه زانستىشى پى ده لىن، نا
ئەمه يه پىشكه وتن و شارستانىيهت.

قوتابى: به لى مامۆستا.

مامۆستا: با بگه رىينه وه سه ر دەنگه شخاته كهى خۆمان، كهواته چوارم
هه يه، خو ده بىنى چوارن، وا يه كىكى لى دەرده هينم، ئىستا
چەندى لى دەمىن ئىته وه، چەند؟

قوتابى: مامۆستا، نازانم.

مامۆستا: دهى بىر بكه ره وه، ده زانم ئاسان نىيه، به لام خو تو هه نده
رۆشنىبرى شك ده به يت، تاكو بتوانى ته قه لايه كى زيهنى بده يت

و تېيگه، دهی كهواته با بزانیڼ؟

قوتابی: ناتوانم مامۆستا، نازانم مامۆستا.

مامۆستا: با نموونهیهکی ئاسانترت بۆ بهینمهوه، گریمان دوو لووتت ههیه و یهکیکی دهرهینین، چهند لووتت بۆ دهمینتتهوه؟

قوتابی: هیچ.

مامۆستا: چۆن هیچ؟

قوتابی: ئی! لهبهرئوهی جهنابت هیچت دهرنهینا، حالی حازر لووتیکم ههیه و بهس، ئهگهر دهرتبهینابایه، ئهوه لووتم نهدهما.
مامۆستا: له نموونهکهی من تۆ نهگهیشتی، گریمان تۆ تهنیا گوئیکت ههیه.

قوتابی: ئی! باشه.

مامۆستا: وا یهکیکی بۆ زیاد دهکهم، دهبنه چهند؟

قوتابی: دوو.

مامۆستا: زۆر جوانه، یهکیکی ترت بۆ زیاد دهکهم، دهبنه چهند؟

قوتابی: سی گوئی.

مامۆستا: ئهوه یهکیکی لی دهردهینم، چهند دهمینتتهوه، چهند گویت دهمینتتهوه؟

قوتابی: دوو.

مامۆستا: نهخیر! دووانت ههن، یهکیکیان دهردهینم، یهکیکیان دهخۆم، چهند دهمینتتهوه؟

قوتابی: دوو.

مامۆستا: یهک.

قوتابی: دوو.

مامۆستا: یهک!

قوتابی: دوو.

مامۆستا: یهک!!

قوتابی: دوو.

مامۆستا: یهک!!

قوتابی: دوو.

مامۆستا: یهک!!!

قوتابی: دوو!!

مامۆستا: نهخیر، نا، وا نییه، نموونهکه نموونهیهکی گونجاو نییه، ده
گویی گره.

قوتابی: بهئی مامۆستا.

مامۆستا: همه همه همه.

قوتابی: ده پهنجهم ههیه.

مامۆستا: باشه، جوانه، چاکه، کهواته ده پهنجته ههیه.

قوتابی: بهئی مامۆستا.

مامۆستا: ئەگەر پینچ پهنجته ههبووایه، چهندت دهبوو؟

قوتابی: ده، مامۆستا.

مامۆستا: وا نییه.

قوتابی: بهئی مامۆستا.

مامۆستا: پیت دهئیم نا.

قوتابی: ئاخر مامۆستا، هەر ئیستا پیت وتم که ده پهنجهم ههیه.

مامۆستا: ئاخر دواتر، وتم ده پهنجته ههیه!

قوتابی: پینچ پهنجهم نییه، ده پهنجهم ههیه.

مامۆستا: با به شیوهیهکی تر بۆ ئەم مهسهلهیه بچین، با له رادهی ژماره پینچ بوهستین، بۆ کیشهی تهرح چاوهڕۆی که، هەر ئیستا تێدهگهی، هەر ئیستا حالیت دهکهم.

(مامۆستا لهسهه تهخته رهشیکی خهیاالی دهنووسیت و له قوتابییهکه نزیک دهبیتهوه و قوتابییهکهش ئاور دهداتهوه تاکو تهخته رهشهکه ببینی.)

(خۆی وا نیشان دهدات که وینهی تهخته رهشیکی دهکیشیت و هیلیک دهکیشیت وهکو ئهوهی ژمارهی یهکی له ژیر بنووسیت، دوو هیل، ژمارهی دووی له ژیر دهنووسیت، سی هیل و ژمارهی سیی له ژیر دهنووسیت، پاشان چوار هیل و ژمارهی چواری له ژیر دهنووسیت.)

مامۆستا: دهبینی؟

قوتابی: بهلی مامۆستا.

مامۆستا: ئا ئهمانه هیلن کیژۆله، هیل؛ ئهمه هیلیک، لهووی دوو هیل و لهولاتریش سی هیل و دوورتیش چوار هیل و پاشانیش پینچ هیل. یهک هیل، دوو هیل سی هیل، چوار هیل، پینچ هیل. ئهمانه ژمارهن و هەر هیلیکیش یهکهیه کیژۆلهکهی خۆم، چیم پی وتی، ها؟

مامۆستا: یا ژمارهن! یا نمرهن! یهک، دوو، سی، چوار، پینچ، ئهمانه

توخمی ژماردنن کيژۆله کهم.

قوتابی: (به دوودلییه وه.)

به لئی مامۆستا. توخمه کان، ژماره کان هیلن، یه که کان و نمره کان.

مامۆستا: پیکه وه... یانی له کۆتاییدا، سه رجه می ژماره و پیاوان ئه مه یه و بهس.

قوتابی: به لئی مامۆستا، باشه مامۆستا، سوپاست ده کهم مامۆستا.

مامۆستا: که واته ئه گهر چه ز ده که ی سوود له م توخمانه وهر گره و بژمییره و کۆیکه ره وه و ته رح که.

قوتابی: (هه ره کو ئه وه ی هه ولی له بهر کردنی بدات.)

هیله کان ژماره ن و نومره کانیش یه که ن؟

مامۆستا: همم، که واته ئه گهر بمانه ویت؟

قوتابی: ده توانین دوو یه که له سی یه که ده ره یین، به لام ئایا ده توانین

دوو دوو له سی سی ده ره یین، دوو ژماره ش له چوار نمره و

سی نمره ش له یه ک یه که.

مامۆستا: نه خیر.

قوتابی: بوچی مامۆستا.

مامۆستا: چونکه کيژۆله که ی خۆم.

قوتابی: بو مامۆستا، چونکه ئه مانه خۆیان هه ره همان شتن؟

مامۆستا: به لام ئاوا راهه ناکریت، ئه مه به لیکدانه وه ی ماتماتیکیانه ی

ناخ لیک ده دریتته وه، جا ئایا ئه م لیکدانه وه یه شک ده به یین یا نه.

قوتابی: قه ی ناکا.

مامۆستا: گوئی گره، ئەگەر به جوړیکی قوول ئەم پرهنسیپانه تۆ نهگهیت، ئەم مۆدیلە حیسابیپانه نهزانیت، ئەوه هەرگیز ناتوانی کاری تهکنیکی بکهیت. له هه مان کاتیشدا وانهت له قوتابخانهی تهکنهلوچیدا پۆ رهوا نابین... تهنانهت له قوتابخانهی دایکانهی بالاش... دهزانم ئەمه ئاسان نییه، گهلی موجهرده... ئاشکرایه... بهلام چۆن دهتوانی به شیوهیهکی زیهنی توانای ژماردنت ههبت، پیش ئەوهی ئەم توخمه سههرهکیپانه ههرس بکهیت، ئا ئەمانه بۆ ئەندازیاریکی مامناوهندی شتی زۆر سههرکین. بۆ نموونه سی ملیار و ههوتسهه و پهنا ملیۆن و نۆسهه و نهوهه و ههشت ههزار و دووسهه و پهنا و یهک له پینچ ملیار و سههه و شهستهه و دوو ملیۆن و سیسههه و سی ههزار و پینجسههه و ههشت بدریت، دهکهنه چهنده؟

قوتابی: (به خیراییهوه.)

دهکاته نۆزده کانتیلۆن و سیسههه و نهوهه کادرلیۆن و دوو ترلیۆن و ههشتسههه و چل و چوار ملیار و دووسههه و نۆزده ملیۆن و سهههه و شهستههه و چوار ههزار و پینجسههه و ههشت.

مامۆستا: (به واقورمانهوه.)

نهخیر بروا ناکهم. دهکاته نۆزده کانتیلۆن و سیسهههه و نهوهه کادرلیۆن و دوو ترلیۆن و ههشتسهههه و چل و چوار ملیار و دووسهههه و نۆزده ملیۆن و سههههه و شهستهههه و چوار ههزارو پینجسهههه و نۆ.

قوتابی: نهخیر پینجسهههه و ههشت.

مامۆستا: (به واقورمانی زیاترهوه، به زیهن خهریکی لیکدانهوهیه.)

به لئی راست دهکەیی، ئەنجامهکەت دروسته. (دهست به منگه منگ دهکات) کاتیلۆن کادریلۆن تریلۆن ملیار، ملیۆن (منگه منگ زیاتر) سەد و شەست و چوار هەزار و پینجسەد و هەشت (حهپهساو) چۆن زانیت به بێ ئەوهی پرهنسیپی ژماردن بزانیته؟

قوتابی: ئاسانه، گومان له لیکدانهوهی من ناکریت، ههموو ئەنجامه گونجاوهکانی لیکدانم ههه وهکو ئاو له بهره.

مامۆستا: زۆر جوانه، له گهڵ ئەمه شدا بوارم ددهدیت، شتیکت له لا بدرکینم، هیشتا لیت رازی نیم. کاتی ئافههین ئافههین نییه، ئەوهی له ژماره و پێوانه سیبێ بۆ دهکریت، ئەوهیه که له ژماره و پێواندا، پێویسته، ههیشه بژمیری، ئەوهی حسابی بۆ دهکریت، تیگهیشتنه... پشت بهستن به لیکدانهوهی ماتماتیکیانه، به ئیستینبات و به ئیستیقراکردن پیکهوه، دهباوایه بگهیشتیایه ئەنجامهکه و بۆ ئەنجامی تریش ههه ههمان شت پهیرهوی بکهیت. ماتماتیک دژمونی ههه ره گهورهی زاکیهیه، له لایه کهوه گهلی باشه به لام زیانبه خشیشه. به ژماره و پێوانه دلخۆش نیم، کهواته به هیچ جۆریک باش نییه.

قوتابی: (به غه مناکیهوه) نهخیر، مامۆستا.

مامۆستا: با بۆ تاویک واز له مهیان بهین. له جۆره کیشهیهکی تر بدوین.

قوتابی: به لئی مامۆستا.

کارهکه: (به قسه کردنهوه دیته ژووری.)

ما... ما... مامۆستا

مامۆستا: (گوێی لێ نییه.)

به داخه وه له ماتماتيكي تاييه تي ههنده پيش نه كه وتووي .

كارهكر: (قوئي راده كيشي .)

ماموستا، ماموستا!

ماموستا: له وه دهرسم كه نه تواني خوت بو تاكيكر دنه وه كاني تيكر اي

دوكتورا ناماده بكهيت .

قوتابي: نهري به راست، به داخه وه ماموستا .

ماموستا: به لايه ني كه مه وه نه گهر هاتوو (له گهل كاره كه ره كه) وازي لي

بهينه ماري، خوت له چي هه لده قولتيني . بگه ريويه بو

مه تبه خه كهت، پروره وه لاي قاپوقاچه غه كانت، ده دي ده دي . (له گهل

قوتابي) هه ولي نه وه ددهين به لايه ني كه مه وه بتوانيت به شيكي

دوكتورا كهت ناماده بكهيت .

كارهكر: ماموستا، ماموستا .

(قوئي راده كيشيت .)

ماموستا: (له گهل كاره كر .)

به رم ده، به رم ده، نه مه چييه (له گهل قوتابي) كه واته ده بيت

وانهت پي بليمه وه، نه گهر له سهر نه وه سووري خوت بو به شيكي

دوكتورا كهت ناماده بكهيت .

قوتابي: به لي ماموستا .

ماموستا: توخمه زمانه وانبيه كان و فيلؤلوجيي به راوردكاري .

كارهكر: نا ماموستا نا، پيويست به نه مه ناكات .

ماموستا: ماري دريژادري به سه!

كارهكر: ماموستا هه موو شتيك فيلؤلوجيا، نا فيلؤلوجيا، به ره و

هەلاکەتت دەبا .

قوتابی: (بەواقورمانەوہ .)

بەرہو خراپەت دەبات، (بە زەردەخەنەپەکی کەمیک گیلانەوہ)
ئەمەش حیکایەتیکە .

مامۆستا: (لەگەڵ کارەکەر .)

ئەمەیان نا! دەرچۆرە دەرەوہ!

کارەکەر: باشە مامۆستا، پاشان ئەلێی پێی نەوتم. ئەوہ خو ئاگادارم
کردیتەوہ .

فیلۆلۆجی بەرہو کارەسات و هەلاکەتت دەبا .

مامۆستا: ماری، من پیاویکم بۆ خویم ماری!

قوتابی: بەلێ مامۆستا .

کارەکەر: کەیفی خووتە! (دەچیتە دەرەوہ .)

مامۆستا: با بەردەوام بین کیزۆلەکەیی خویم .

قوتابی: بەلێ مامۆستا .

مامۆستا: کەواتە رجا و تکات لێ دەکەم، بە باشی گوێ گرە،
ئامادەئ .

قوتابی: بەلێ مامۆستا .

مامۆستا: لە شازدە دەقەدا، پرنەسیپە بنەرەتیپەکانی فیلۆلۆجی
زمانەوانی و بەراوردکاری زمانە نیو-ئیسپانییەکانت فێردەکەم .

قوتابی: بەلێ مامۆستا، نا!!!

(بە مست دەکیشیتە ناو مشتێ خوئی .)

مامۆستا: (بە زەبروزەنگەوہ)

ئەو بەیدەنگى! ئا ئەمەيان يانى چى؟

قوتابى: ببورە مامۆستا .

(بە ھىۋاشى دەستەكانى دەخاتەوہ سەر مېزەكە)

مامۆستا: بەيدەنگى!

(ھەلدەستىتە سەرپى و بە ژوورەكەدا ھاموشۆ دەكات، ھەردو دەستى لە پشتى و جارناچارىكىش لە ناوہندى ژوورەكە رادەوہستىت، يا ئەوہتە لە نزيك قوتابىيەكە رادەوہستىت. بۆ ئەوہى ھىز و گور بىداتە قسەكانى، دەستەكانى دەجوولتېنتەوہ، سنگ ھەلكىش و مەغرور، بەلام زۆرىش نا، قوتابىيەكە ھەر بە چاۋ دواى دەكەويت، ئەم كارەش بە زەحمەت ئەنجام دەدات، چونكە دەبىت سەرى بە تەواۋى بەرەو دواۋە وەرچەرخىنېت بۆ ئەوہى ئەم كارە ئەنجام بىدات؛ تەنبا يەك دوو جار دەتوانىت بە تەواۋى ئاور بىداتەوہ.)

ئا بەمجۆرە، ئىسپانى داىكى زمانە، ھەموو زمانە نيو-ئىسپانىيەكانى لىۋە زاوہ، وەكو ئىسپانى خودى خۆى، لاتىنى، ئىتالى، فرەنسىيەكەى خۆمان، پوتورغالى، رۆمانى و ساردىنى، يا سارداناپل ئىسپانى و نيو-ئىسپانى، ھەرۋەھا سەبارەت بە چەند خەسلەتتەك، ھەرچەندە توركى كە خۆشى لە يۆنانىيەوہ نزيكە، خۆ ئەمەش گەلى لۆجىكە، لەبەرئەوہى توركىا ھاوسىي يۆنانە و يۆنانىش لە توركىاۋە نزيكە، ھەر وەكو من و تۆ چۆن لە يەكترىيەوہ نزيكىن ئەوھا ئەوانىش لە يەكترىيەوہ نزيكىن، ئەمە تەنبا روونكردەنەوہىكە ياسا و دەستوورى زمانەوانىي گەلى گرىنگە، سەبارەت بەم ياسا و دەستوورانەش، جوگرافىا و

فیلۆلۆجی دوو خوشکی جمكانه‌ی یه‌کترین، کچم ئەم تئیینیانە
لای خۆت تۆمار که و بیاننوسه.
قوتابی: (به‌دنگیکی کز و کوژاوه‌وه).
به‌ئێ مامۆستا.

مامۆستا: ئەوه‌ی زمانی نیو-ئیسپانییه‌کان له‌یه‌ک جودا ده‌کاته‌وه و
وێرای ئیدیۆمی گرووپه‌ زمانه‌وانییه‌کانی تر، ئەمه‌ش نمونه‌ی
گرووپه‌ نه‌مساوییه‌کانه و نیو-نه‌مساوییه‌کان، یا ئابسیورگی،
هه‌روه‌ها گرووی ئیسپیرانتیست، هیکفیتیک مه‌ده‌غه‌شقه‌ری
سویسری ئەندرۆیان باسک پۆلۆت، هه‌روه‌ها هه‌موو گرووپه
زمانه‌ دیپلۆماسییه‌کان و ته‌کنیکیه‌کان ئەوه‌ی له‌ یه‌کتر
جودایان ده‌کاته‌وه، ئەوه‌ی له‌ یه‌کتر جودایان ده‌کاته‌وه، ئەوه‌ ئەو
له‌یه‌کچوونه‌یه‌ که زۆر به‌ زه‌حمه‌ت ده‌توانین له‌ یه‌کتريان جودا
بکه‌ینه‌وه، ئەویش هه‌ر له‌به‌ر هۆی کاره‌کته‌ره جوداوازه‌کانیان
که نمونه‌ی له‌یه‌کچوونیکی ره‌ها و بی سوود ره‌چه‌له‌که‌کانیان
به‌ باشی روون ده‌کاته‌وه. هه‌روه‌ها له‌ هه‌مان کاتیشدا له‌ یه‌کتر
جودایان ده‌کاته‌وه، به‌ هۆی ئەو کاره‌کته‌ره جوداخوازییانە که
له‌وه‌وپیئیش باس‌م کردن.

قوتابی: ئۆۆ، به‌ئێ مامۆستا.

مامۆستا: با خۆمان زۆر به‌ گشتییه‌ته‌وه خه‌ریک نه‌که‌ین.

قوتابی (به‌ په‌شیمانیه‌وه).

ئۆی مامۆستا.

مامۆستا: پێی ده‌چیت ئەمه‌ گه‌لی سوودبه‌خش بێت، له‌وه‌ چاکتر.

قوتابی: نۆی! به لئینی مامۆستا.

مامۆستا: دل له دل مه ده، كه ميكي تر، دهگه رينه وه بۆي، رهنه
هه رگيز، كهس نازانيت؟

قوتابی: (دلخۆشه سه ره راى هه موو شتيك.)

نۆ به لئى مامۆستا.

مامۆستا: هه موو زمانىك، كيژۆله، ده بى ئه وه بزانه، ئه مه هه ميشه، تا
ساته وه ختى مردن بيهينه وه يادت...

قوتابی: نۆ! به لئى مامۆستا، تا ساته وه ختى مردن... به لئى مامۆستا...

مامۆستا: ... ئه مه په رهنسيپيكي بنه رته ييه، هه موو زمانىك له كو تاييدا
ته نيا شي وه زمانىكه¹ چونكه هه موو هه ر له دهنگ پي كه اتوون،
يا..

قوتابی: له فونيم.

مامۆستا: هه ر وه خت بوو خو م بيليم كچم، زانياريه كانه وا به
خو رايى رو مه كه، گوئى گره زياتر.

قوتابی: باشه مامۆستا به لئى مامۆستا.

مامۆستا: پيويسته دهنگ هه ر له هه وادا به باله كانيان بگيرين، تاكو
نه كه ونه گوئى خه لكانى كه ره وه، سه ره نجاميش، كا تيك برپارى
له فز كردن ده ده بن، وا پيويست دهكات كه به پيى توانا مل و

---

1. له زمانى فرهنسى (langage) به كار هينراوه جياوازيى له گه ل (langue) دا
هه ره كو سوسوير ئاماژه ي بو دهكات دوهميان له سيسته ميكي موجه رد
پي كه اتووه و يه كه ميشيان خه سلته تى هه موو مرؤفقيه كه ده توانى زمان و
ئاخاوتن به كار به ينيت. (وه رگير)

چه ناگه به باشی بهرز کهینه وه، له سهه نووکی په نجشه خو
راگرین، ئا به مجوره، سهیرکه.

قوتابی: به لئی ماموستا.

ماموستا: بیدهنگ به. دانیشه، قسه م پی مه بره... به دهنگی زور بهرز و
پر به هیزی سینه و له گهل ژپی دهنگه کان هاوچووت که. ئا
به مجوره: سهیر که: "په پووله"، "ئیروکا" ۲ "ترافالکا"، "پاپی،
پاپا". به مجوره، دهنگه پر له هوای گه رمبووه کان سووکتتر له
هوای دهوویهر، سهما دهکن، سهما دهکن و به بی نه وهی
ترسی نه وهیان هه بیته بکه ونه نیو گوپی که رانه وه که قوولترین
خه رهندن، گوپی دهنگه کانن. نه گه ر بیته چهند دهنگی که به
خیراییه کی تیتر نه نجام بدهیت، نه م دهنگانه به شیوهیه کی
ئوتوماتیکی یه ک خوئی به نه وی تره وه دهگریته، به م شیوهیه
برگه پیک دههینن، وشه پیک دههینن، ته نانهت رستهش، واته
لیک گیرکردنیکی که م تا زور گرینگ، پیکه وه نووساندنی
ناعه قلانی ته واو، که خاوهن هیچ واتایه ک نین، هه ر له بهر
نه مهش دهتوانن به بی ترس، له بهرزاییه کانی نیو هه وادا، یه ک
خوئی به نه وی تره وه بگریته. ته نیا نه و شانیه کی که خاوهن
واتان، به و واتایانه قورس بوونه و له کو تاییشدا شکست
دههینن، هه رهس دههینن و دهکه ون...

---

۲. eureka واته دۆزیمه وه. نه م زاراوهیه پیوهندیی به نه فسانه که ی نه ر خه میسه وه
هیه کاتیک له ناو ته شتی حه مام ده بیته و تبیینی نه وه دهکات که ئا جهسته
به ره و سه ره وه بهرز دهکاته وه، نه م دۆزینه وهیه وای لی دهکات که دهست به
هاوار بکات: دۆزیمه وه، دۆزیمه وه. (وهرگتیر)

قوتابی: .... ناو گویي که ران.

مامؤستا: ئا راسته، به لام، قسه م مه بره، له تیکه لوییکه لکردنی ناپه ليار، با هر وه کو دهبده به بته قن، ئا، ئا به مجوره کيژوله که م.

(له پريکدا قوتابی هست به نازار دهکات.)

چيته؟

قوتابی: ددانم دهيه شيت مامؤستا.

مامؤستا: گرینگ نييه، بؤ شتيکی هه ند بچووک پيويست ناکات رابوهستين، دهی با به ردهوام بين.

قوتابی: (پئی دهچی نازار که ی پهره بسینئ.)

به لئ مامؤستا.

مامؤستا: سهرنجت بؤ ئه و پيته بيدهنگانه راده کيشم که توانای

ليکدانيان^۳ هه يه واته توانای ئيدغاميان هه يه. له م حالته دا،

"ف" کان دهبنه "ف"، "د" کان دهبنه "ت"، "گ" کان دهبنه "ک" به

پيچه وانه شه وه، هر وه کو له م نمونيه ی لای خواره وه: "سهعات

سى مندالان که له بابی په ردار، چه رچفی نوئ، ئه مه ش شه وه."

قوتابی: ددانم ژان دهکات.

مامؤستا: با به ردهوام بين.

---

۳. ههروه کو تيبينی دهکريت، زمانی فرهنسیش وه کو زمانی عه ره بی خسه لته تی

ئيدغامکردنی هه يه. به فرهنسی به (laisons) نيوزه د دهکريت، به لام له م

ديالوگه دا بؤ مه به ستي تر به کار هينراوه که پيوهندي به پیتی بزوين و

بيدهنگه وه هه يه، مه به ست له پيوهندي ئيوان (ف) (ف) ه. (وه رگير)

قوتابی: به لئی.

مامۆستا: با کورتی بکهینهوه، پێویستمان به چه ندين سال ده بێت تا کو فیری ته له فوز بين، گیانێکمان به زانسته که له ماوهی چه ندهقیقهیهک فیری ده بین بۆ ئه وهی وشه یا دهنگ یا هه رچییهک بێت که له ده مه وه ده ردیته، پێویسته بێ به زه ییانه هه وا له سینه وه ده ره پهرینه. پاشان به ناسکییه وه ره تی بکه یین و بخشینه سه ر ژیی ده نگه کان، ئه و کاته هه ر وه کو گیتار، یا گه لای ده م با، ورشه ی درهخت ده جوو لێته وه یا ده له ریتته وه، یا به فسی ده رده چیت، یا فششه ی دیت، یا وشک ده بێت، یا به زیقنی ده رده چیت و زمانه بچکۆ له و زمان و مه لاشوو و ددانه کان هه ر هه مووی ده جوو لێنه وه.

قوتابی: ددانم ژان ده کات.

مامۆستا: .. لێوه کانیش .. دوا جاریش، وشه کان له لووته وه ده ردین، له ده مه وه، له گوێوه، له موولو له کانی پێستیشه وه، ته نانه ت هه موو ئه ندانه کان له گه ل خویان راده پێچن، ئه وانه ی له سه ره وه باسمان کردن، ره گ هه لکیشرا وه کان، به شیوه یه کی مه زن به ره لای ده که ن، ئه مه ش له وه زیاتر هه یچ شتیکی تر نییه، که به مه عمولی، به ده نگ نێوزه دی ده که یین، له شیوه ی گۆرانی شیکل وه رده گرن، یا ده بنه گه رده لوولیکی سه مفۆنیای سامناک له گه ل داموده سته یه ک تایبه ت.... ده سکه گو لێ هه مه چه شن، پیتی بزوینی ده سته کرد: ده نگه لێوییه کان، ده نگه دانیه کان، ده نگه داخرا وه کان، مه لاشوو یییه کان و ئه وانی تر، هه ندێ جار نه وازشنامه یز و هه ندێ جار توندوتیژ یا تفت و تال.

قوتابی: به لئی مامۆستا، ددانه کانم ژان دهکهن.

مامۆستا: با بهردهوام بین بهردهوام. ئەوهی پێوهندیشی به زمانه نیوژنیسپانییهکانهوه ههیه، خزمی نزیکه یهکترن، دهتوانین به ئامۆزای راستهقینهی یهکتریان دابنێین. ههمان دایکیان ههیه: ئیسپانی لهگهڵ "یای بیدهنگ". ههر بۆیه، زهحمهته له یهکتریان جودا بکهینهوه، ههر بۆیه سوود بهخشیشه، به شیوهیهکی راست لهفرز بکری، له ههلهی لهفرزکردن ئاگادار بین. تهنیا ههر لهفرزکردنه که نرخ دهدهاته ئاخاوتن. لهفرزکردنیکه نارێک و ناجۆره، کێشهت بۆ دروست دهکات. بهم بۆنهیهوه، ئەگهر روخسهتم دهدهیتی، له ناو کهوانهیهکدا با یادهوهرییهکی شهخسی خۆمت بۆ بگێرمهوه. (هێور بوونهوهیهکی کهم. مامۆستا داڵغه دهبیاتهوه، سیمای خاو دهبیتهوه، خیرا دیتهوه سهرخۆی).

هیشتا لاو بووم، ههر مندالێک بووم بۆ خۆم. ئەو دهمهی که خزمهتی سهربازیم دهکرد، له فهوجهکه ماندا ههفائیکم ههبوو، فیکۆنت ناویک. کێشهی لهفرزکردنی ههبوو: نهیدهتوانی لهفرزی "ف" بکات. له جیاتیی ئەوهی بلایت "ف" دهیوت "ف". ههر بهههمان شیوه له جیاتیی ئەوهی بیگوتایه: فافۆن لهناوتدا ئاو ناخۆمهوه. دهیوت فافۆن لهناوتدا ئاو ناخۆمهوه. له جیاتیی ئەوهی بلایت فوتبۆل، دهیگوت فوتبۆل، له جیاتیی ئەوهی بلایت فوتبۆل، دهیوت فوتبۆل، له جیاتیی فاسولیا دهیگوت فاسولیا، له جیاتیی فیلم دهیگوت فیلم، له جیاتیی فیت فیت، دهیگوت فیت فیت، له جیاتیی فتیلهکه بهینن، دهیگوت فتیلهکه بهینن، له

جياتی فەرهنجی، دهیگوت فەرهنجی، له جياتی فیفی، فۆن، فافا، دهیگوت فیفی، فۆن، فافا، فلیش. له جياتی فیکتوار دهیگوت فیکتوار، له جياتی فیفری دهیگوت فیفری، له جياتی مارس ئەفریل دهیگوت مارس ئەفریل، له جياتی ژیرار دوو نیرفال دهیگوت ژیرار دوو نیرفال، له جياتی میرابۆ دهیوت میرابۆ له هتد له جياتی هتد، ئا بهم شیوهیه هتد له جياتی ئا بهم شیوهیه هتد، بهلام بهختیکی باشی ههبوو، ئەم دزیوییهی به شهپهکانی دهشاردهوه که ههستی پێ نهدهکرا.

قوتابی: بهلێ، ددانهکانم ژان دهکهن.

مامۆستا: (له پریکدا دهنگی دهگۆرێ و دهنگی گر دهبیئت.)

بهردهوام بین. سه رهتا با لهیه کچوونهکان دهستینشان کهین، بۆ ئەوهی دواچار باس لهو خالانه بکهین که له یه کتر جودایان دهکاتهوه. ئەم جوداوازییانه زۆر به دهگمهن بۆ کهسانی نااگا جودا دهکرینهوه. بهم تهرحه، وشه ی هه موو زمانهکان..

قوتابی: توخوا؟... ددانهکانم ژان دهکهن.

مامۆستا: دهی با بهردهوام بین. هه میسه هه هه مان شتن، ههروهها هه موو پاشگر و پیشگر و چاوکهکان و..

قوتابی: ئایا چاوگی وشهکان چوارگۆشه؟

مامۆستا: چوارگۆشه یا شهشپالۆ، ئیعتیما دهکات.

قوتابی: ددانهکانم دهیهشن.

مامۆستا: با بهردهوام بین. کهواته، بۆ ئەوهی نمونه کهت بدهمی ته نیا هه له پیناو روونکردنهوه، وشه ی نیوچهوان وهگره...

قوتابی: به چی وهری گرم؟

مامۆستا: به هەر چیهک وهری دهگری وهری گرە، به لام قسه م پئ مه بیره.

قوتابی: ددانه کانم ژان دهکهن.

مامۆستا: با بهردهوام بین، وتم با بهردهوام بین و وشه ی نیوچه وان وهرگره. وهرتگرت؟

قوتابی: به لئ به لئ وهرمگرت، ددانه کانم ددانه کانم.

مامۆستا: وشه ی "نیو" چاوگی "نیوچه وانه"، ههروهه له وشه ی نیوچه وانیشدا ههیه ناو پیشگره و چهوان-یش پاشگره، بهمجۆره ناوی دهبن، چونکه ناگۆردرین و نایانه ویت. دهی با بهردهوام بین، خیرا، ئەم پیشگرانه رهچه له کیان ئیسپانییه، هیوادارم تۆش ههستت بهمه کردبیت، وا نییه؟

قوتابی: ئای ددانم چهندی ژان دهکات.

مامۆستا: با بهردهوام بین، ههستت به وهش نه کرد که له زمانی فره نسیدا ناگۆرین، باشه کیژۆله کهم.

هیچ شتیک نییه که بتوانیت بیانگۆریت، نه له لاتینی و نه له ئیتالی و نه له پورتوغالی و نه له سارداناپلی و نه له سارداناپل، نه له رۆمانی نه له نیو-ئیسپانی و نه له ئیسپانی و، نه له رۆژه لاتیش، نیوچه وان نیوچه وانه، هه موویان هه مان وشه ن، هه مان چاوگن، هه مان پاشگر و هه مان پیشگر و هه مان شتن. بۆ هه موو وشه کان، هه میسه هه ر هه مان شتن.

قوتابی: له هه موو زمانه کاند، ئەم وشانه هه مان شت دهگه یه نن؟ ددانم ژان دهکات.

مامۆستا: موتله قن، ئاخىر چۆن شتېكى تر مومكينه؟ له هه موو بارىكدا، هه ميشه هه مان مانات هه يه، هه مان پىكهاته، هه مان بنه ماى بزوين. نهك ته نيا به نيسبهت ئه م وشه يه وه، به لكو به نيسبهت وشه ي هه موو زمانىكه وه. چونكه هه مان چه مك به يه ك وشه و به هه مان وشه و موراديفه كانى، له هه موو ولاتاندا، گوزارشتى لى ده كريت. كه واته واز له ددانه كانت به پينه.

قوتابى: ددانم ژان دهكات، به لى، به لى، به لى.

مامۆستا: ده باشه، با بهردهوام بين. پيت ده ليم با بهردهوام بين. بۆ نمونه به فرهنگسى چۆن: "گوله باغه كانى نه كم زهردن هه ر وهكو باپيره م كه ئاسياىى بوو" له فز ده كه ي؟

قوتابى: ژان دهكات، ژان دهكات، ددانم ژان دهكات.

مامۆستا: بهردهوام بين، بهردهوام بين ده توش هه ر بلى.

قوتابى: به فرهنگسى؟

مامۆستا: به فرهنگسى؟

قوتابى: ئوى به فرهنگسى چ بليم، گوله باغه كانى نه كم..؟

مامۆستا: زهردن وهكو باپيره م كه ئاسياىى بوو.

قوتابى: به فرهنگسى وازانم ده ليم گوله باغه كانى نه ن... ئه رى به فرهنگسى به "نه نه" چى ده ليم؟

مامۆستا: به فرهنگسى به نه نه.

قوتابى: گوله باغه كانى نه كم زهردن، به فرهنگسى هه ر ده ليم زهر د؟

مامۆستا: به لى بىگومان.

قوتابى: زهردن هه ر وهكو باپيره م كه تووره ده بوو.

مامۆستا: نا که ئاس.

قوتابی: یایی، ددانم ژان دهکات.

مامۆستا: به لئی به لئی.

قوتابی: ژان دهکات.

مامۆستا: ددانه کانم، گوئی مه ده ری، با به رده وام بین، ئیستا ئەم رسته یه به زمانی ئیسپانییه، پاشان وه ری بگێره سه ر زمانی نیو-ئیسپانی.

قوتابی: به ئیسپانی ده بیته "گوله باغه کانی نه نکم زه ردن وه کو با پیره م که ئاسیایی بوو".

مامۆستا: هه له یه، هه له یه، ئەمه هه له یه، به پێچه وانه وه رتگێرا، تۆ ئیسپانی به نیو-ئیسپانی تیده گه یه و نیو-ئیسپانیش، نا نه خێر به پێچه وانه وه.

قوتابی: ددانم ژان دهکات. لیت تیکچوو.

مامۆستا: تۆ لیت تیکدام. وریا به و سه رنج و تیبینییه کان بنووسه. رسته که ت به ئیسپانی پێ ده لیم و پاشان به نیو-ئیسپانی پاشانیش به لاتینی و دوا به دوا ی منیش دوو یاره ی بکه ره وه. ئاگادار به، چونکه زۆر له یه کچوونه کان پیک ده که ن. گوئی بگه، باش گوئی بگه.

قوتابی: ئازار..

مامۆستا: ددانه کانم.

قوتابی: به رده وام بین باشه!

مامۆستا: به ئیسپانی: گوله باغه کانی نه نکم زه ردن هه ره کو با پیره م

که ئاسیایی بوو؛ به لاتینیش: گولّه باغه کانی نه نکم زهر دن
ههروه کو باپیره م که ئاسیایی بوو. ئایا ههست به
جوداوازییه کان دهکایت؟ ئەمه ته رجهمه ی... رۆمانی بکه.

قوتابی: گوو.. به رۆمانی به گولّ چی ده لّین؟

مامۆستا: گولّ هه ر گولّه.

قوتابی: ئایا "گولّی" پّی نالّین؟ ئای! چه ندی ددانه کانم ژان دهکات...

مامۆستا: نه خیر نه خیر، چونکه "گولّ" ته رجهمه ی رۆژه لاتی وشه ی
"گولّ" ه به فره نسی، به ئیسپانی، "گولّ" ه، تیگه یشتی؟ به
سارداپلیش "گولّ" ه.

قوتابی: مامۆستا، داوای لیبووردنتان لی دهکهم، به لام... ئای چه ندی

ددانم ژان دهکات... ههست به جوداوازییه کان ناکهم.

مامۆستا: خو زۆر ساده و ئاسانه! زۆریش ئاسانه! به مه رجی

تۆزقالتیک ئەزموونتان هه بیت، ئەزموونیک ته کنیکیانه و

پراکتیکیکي ئەو جۆره زمانانه، هه ند جیاوان، ته نانته ته نیا

هه ر خه سه له تی له یه کچوو یان هه یه. هه ولّ ده ده م کللیکت

بده می...

قوتابی: ئازاری ددان..

مامۆستا: ئەوه ی ئەم زمانانه له یه ک جودا دهکاته وه، نه وشه ن، که له

هه موو زمانه کاندای هه ر هه مان شتن، نه بنه مای رسته ن که

دیسانه وه هه ر هه مان شتن، نه میلۆدی و ئاوازن که هه یچ

جیاوازییه کی ئەوتۆیان نییه، نه کیشی زمانه کانن، به لکو ئەوه ی

یه ک له یه کتر جیاوان دهکاته وه، گوێگره؟

قوتابی: ددانم ژان دهکات.

مامۆستا: گویم لى دهگرى؟ ها هر ئیستا توورپه دهبین.

قوتابی: مامۆستا، ئیوه ئیزعاجم دهکهن، ئاخر ددانم ژان دهکات.

مامۆستا: نه فرهت له دهله سهگى سمیلدار بیت، ده گوئى گرن.

قوتابی: باشه دهى، بهلى، بهلى، فرموو.

مامۆستا: ئهوهى يهک لهوى تر جيا دهکاتهوه، له لایه کهوه له گهله

ئیسپانى به (ى) بیدهنگ دهناسریتتهوه که زمانى دایکه،

له لایه کى تریشهوه به.

قوتابی: (به چاره گرثیهوه)

به چى..

مامۆستا: به شتىک که له وهسف به دهره، شتىکه که له سهرووى

وهسفکردنه، ههستى پى ناکهين، تهنيا دواى کاتىکى زور

نهبيت، دواى زهمهتیهکى زور و نه زموونىکى زور..

قوتابی: ئا؟

مامۆستا: بهلى، هيچ جوره ياسايه کمان نييه، پيوسته به بونکردن

بيناسين، به بونکردن و بهس، بو ئهوهى ههستى بونکردنیشمان

بههيز بکهين، پيوسته بخوينين و بخوينين و بخوينين.

قوتابی: ئازارى ددان.

مامۆستا: تهنا تهت چند شتىکى حالهتتىکى ديارىکراو بهدى دهکريت

که وشهى زمانىک بو زمانىکى تر جوداوازن.... به لام ناتوانين

زانياريه کانمانى له سهه دامه زرينين، چونکه ئه م حاله تانه،

حاله تى شان، شان و لاتهریک.

قوتابی: توخوا راسته؟ ئاها، مامۆستا، ئاخىر ددانم ئازارى ههيه.
مامۆستا: قسه م پى مه بره! توورهم مه كه! ئيتىر وه لامت نادهمه وه. باشه
چيم دهگوت ها؟ به لى حالاتى شان.
به خهسلهتى ئاسان ناو دهبرين، يا به خهسلهتى سووك و
رهعت، ئهگه ر بهتووى دووپاتى دهكه مه وه، ئهگه ر ئاره زووت لى
بيت، چونكه وا ههست دهكه م گويت ليم نيه.
قوتابى: ددانم ژان دهكات.

مامۆستا: كهواته ده ليم: هه ندى دهسته واژه، له وانهى كه ئاساييانه
به كاردين، هه ندى وشه ته واو له زمانى كه وه بۆ زمانىكى تر
جياوازن، سه ره راي ئه وهى كه زمانه به كارها تووه كه، له م
حاله ته دا، پى دهچيت، ناسينه وهى ئاسان بيت. با نمونيه كه
بدهمى، عيبارهتى نيو-ئيسپانى كه له مه دريد به ناويانگه:
"نیشتمانكه م نيو-ئيسپانييه" به ئيتالى دهبيته
"نیشتمانكه م...."

قوتابى: نيو-ئيسپانييه."
مامۆستا: نه خير! "نیشتمانكه م ئيتالييه". كهواته پيم بلى، به
شيويه كى ئيستينباتى ئاسان، به فره نسى به ئيتاليا چى
ده لى؟

قوتابى: ددانم ژان دهكات.
مامۆستا: خو گه ليك ئاسانه: بۆ وشه ي ئيتاليا، به فره نسى وشه ي
فره نسامان ههيه كه وه رگيرانيكى پر به پيستيتى.
نیشتمانكه م فره نسايه. فره نساش به رۆژه لاتى: رۆژه لات!
نیشتمانم رۆژه لاته. رۆژه لاتيش به پورتوغالى: پورتوغاله!

تهعبیری روژهلالاتانه: نیشتمانم روژهلالاته که بهم شیوهیه
تهرجه‌مه‌ی پورتوغالی ده‌کریت: نیشتمان‌که‌م پورتوغاله! ئیتر
بهم‌جوره...

قوتابی: چاکه چاکه نازاری هه‌یه.

مامۆستا: ددان! ددان! ددان!... هه‌ر ئیستا، خۆم هه‌لی ده‌کیشم! ده‌ی
نمونه‌یه‌کی تر. پایه‌ته‌خت، وشه‌ی پایه‌ته‌خت به‌رگی ئه‌و زمانه
ده‌کاته به‌ر که قسه‌ی پی ده‌کریت، مانایه‌کی تر وهرده‌گریت.
واته ئه‌گه‌ر بێتو ئیسپانییه‌ک بلت: له پایه‌ته‌خت ده‌ژیم، وشه‌ی
پایه‌ته‌خت هه‌مان مانا ناگه‌یه‌نیت ئه‌گه‌ر بێتو پورتوغالییه‌ک
هه‌مان رسته بلت: من له پایه‌ته‌خت ده‌ژیم. بۆیه، فره‌نسییه‌ک،
نیو-ئیسپانییه‌ک یا رۆمانییه‌ک یا لاتینییه‌ک یا سارداناپلییه‌ک
کاتیک... گویت لی ده‌بیت، کچم، کچم، من ئه‌مه به تو ده‌لیم!
که‌واته ته‌ره‌ماش! هه‌ر کاتیک که گویت له ته‌عبیری: من له
پایه‌ته‌خت ده‌ژیم، ده‌بیت، یه‌کسه‌ر ده‌زانی که ئه‌مه ئیسپانییه‌ک یا
نیو-ئیسپانییه‌ک یا فره‌نسییه‌ک یا روژهلالاتییه‌ک یا رۆمانییه‌ک یا
لاتینییه‌ک، چونکه هه‌نده به‌سه بۆ ئه‌و که‌سه‌ی که رسته‌که ده‌لیت
بیر له‌و پایه‌ته‌خته بکاته‌وه که مه‌به‌ستیتی... هه‌ر له‌و کاته‌ی که
له‌فزی ده‌کات... به راستی ئه‌مانه، تاقه نمونه‌ی شیاون که
بتوانم بتده‌می...

قوتابی: ئۆ، ئا ئه‌مه‌ته ددانه‌کانم...

مامۆستا: بیده‌نگ! یا ئه‌وه‌تا که‌لله‌ت هه‌نجن هه‌نجن ده‌که‌م!

قوتابی: ده‌ی بیشکینه! لووتبه‌رز!

مامۆستا. (مه‌چه‌کی ده‌گری و بای ددا.)

قوتابی: ئای!

مامۆستا: کهواته بئدهنگ، فرزه نهکهیت!

قوتابی: (به هه نسکدانهوه.)

ددانم ژان دهکات.

مامۆستا: شتی هه ره... مه به ستم... نازانم چۆن بیلئی؟... شتی هه ره... موفاره قه ئامیژ... به لئی... ئەمه بوو... شتی هه ره موفاره قه ئامیژ، ئەوهیه که خه لککی یه کجار زۆر بی به شن له م هه موو زانیاریانهوه و زمانی جیاوازیش قسه دهکه ن... گویت لیمه؟ چیم وت؟

قوتابی:... زمانی جیاوازیش قسه دهکه ن! چیم وت!

مامۆستا: بهختت هه بوو!... خه لکی ره شوووت ئیسپانی قسه دهکه ن، پری له وشه ی نیو-ئیسپانییه و ناشیشارنهوه، واش هه ست دهکه ن که لاتینی قسه دهکه ن... یا ئەوه ته لاتینی قسه دهکه ن، پری وشه ی رۆژه لاتیییه، وا هه ست دهکه ن رۆمانی قسه دهکه ن... یا یا ئیسپانی پری له وشه ی نیو-ئیسپانییه وا هه ست دهکه ن سارداناپۆلی قسه دهکه ن، یا ئیسپانی... لیم تئ دهگه ی؟

قوتابی: به لئی! به لئی! به لئی! له مه زیاتر چیت دهوئ...؟

مامۆستا: مه غرووری مه نوینه ناسکۆل، ئاگات له خۆت بیت... (به تووره بییه وه) له مه ش خراپتر کیژۆله، بۆ نمونه هه ندی هه ن، به لاتینییه ک ده دوتن، وا ده زانن ئیسپانییه، ده لئین: "پیکه وه هه ردوو گورچیلهم ژان دهکات"، ئەم رسته یه ئاراسته ی فرهنسییه ک دهکه ن که یه ک ده نک ئیسپانی نازانی؛ له گه ل ئەمه ش، ئەویش هه ر وه کو گوئی له زمانی خۆی بووبیت، زۆر به جوانی لئی تئ

دهگات. تهنانهت وا دهزانی که به زمانی خوئی قسهی لهگه‌ل دهکن. فرهنسییه کهش هر به فرهنسی وه لام ده داته وه: "منیش، به‌ریز، هر دوو گورچیلهم نازاری هه‌یه"، ئیسپانییه که زور به جوانی لئی تی دهگات، ته‌واو له وه دننیایه که به ئیسپانی وه لامیان داوته وه و به ئیسپانی قسه‌یان کردوه... له راستیشدا، ئەمه نه ئیسپانییه و نه فرهنسییه، به‌لکو لاتینییه کی نیو-ئیسپانییه... که‌واته، دان به خوته وه بگره کیژۆله، قاچه کانت مه‌جوولینه وه، پی له عه‌رزه کهش مه‌ده...

قوتابی: ددانم ژان دهگات.

مامۆستا: چۆن ده‌بیت ئاخر، قسه ده‌کن و به‌بی ئه‌وه‌ی بزانن به چ زمانیک قسه ده‌کن، یا ئه‌وته له و بره‌یانه‌دان که هر کهسه و زمانیک قسه ده‌گات، تهنانهت، خه‌لکی ره‌شپوروت له‌نیو خو‌یان به باشی له یه‌کتر تی ده‌گن؟

قوتابی: منیش هه‌مان پرسیار له خو‌م ده‌که‌م.

مامۆستا: کورت و ساده، ئەمه یه‌کیک له فزولییته‌ته له وه‌سفه‌ده‌ره‌کانی ئەم‌پیریسمی ساده‌ی میلییه- ئەمه له‌گه‌ل ئەزموون تیکه‌لی نه‌که‌یت!- موفاره‌قه‌یه‌که، جو‌ره بماناییه‌که، عاجیباتیه‌کی سروشتی ئینسانیه، ئەگه‌ر ته‌نیا به وشه‌یه‌ک ته‌عبیری لی بکریت، ده‌بی بلین: غه‌ریزه‌یه و به‌س - ئەو خاوه‌ن رو‌له له‌م بواره‌دا.

قوتابی: به‌لی، به‌لی!

مامۆستا: له جیاتیی ئه‌وه‌ی سه‌یری هه‌لفرینی ئه‌و می‌شانه بکه‌یت، له کاتیکدا چ زه‌حمه‌تییه‌ک به خو‌م ده‌م... چاکتره ته‌قه‌لایه‌ک

بدهیت و وریاتر بیت... خو من خوّم بو تاقیکردنه وهی دوکتورای
نیسبی ئاماده ناکه م... من کردم و دهرچووم... زور
دهمیکه... ته نانه تیکرای دوکتوراکه شم به دست هینا و...
دیپلومی سهرووی تیکراییشم به دست هینا... رنگه له وه تی
نهگه که من چاکه ی توّم دهویت؟

قوتابی: نازاری ددان!

مامۆستا: هه ی بی تهربیهت... ئەمه نابیت بهمجۆره دهرباز بیت...
نابیت بهمجۆره... نابیت نا...

قوتابی: من... گویم... لیته.

مامۆستا: ئاها! بو ئه وهی هه موو خه لکی فیری ئه وه بیت که گشت ئەم
زمانانه له یه ک جودا بکه یته وه، وه کو پیم وتی هیچ شتیک له وه
چاکتر نییه که ده بیت راهینانی له سه ر بکه یته... با به نۆره
پیاندا بچینه وه. هه ر ئیستا فیری ئه وه ت ده که م چۆن وشه ی
چه قۆ ته رجه مه ی گشت ئه و زمانانه ده کریت.

قوتابی: وه کو چۆن ده تانه ویت... سه ره رای هه موو شتی!

مامۆستا: (بانگی کاره که ره که ی ده کات.)

ماری ماری، نایه ت ماری، ماری، کچی ماری!

(ماری ده رگای لای راست ده کاته وه)، ماری!

(مامۆستا ده چپته ده ره وه. قوتابییه که بو ماوه یه کی کورت، به

ته نیا، ده مینیتته وه، سه یری بو شایی ده کات.)

(گیزووێژ دیاره.)

مامۆستا: (له ده ره وه، به هاوار کردنه وه وه.)

مارى، ئەمە چىيە، كاتىك بانگت دەكەم بۇ نايەيت ھا، پىويستە
لېرە بيت. (مامۆستا دېتە ژوورەوۋە و ماری بە دواوۋەيەتى،) من
خاۋەن بېرىم لېرە، گویت لېمە. (بە ئاماژەكردن دەست بۇ
قوتابىيەكە درېژ دەكات.)
ئەمە تى ناگات تى ناگات!

كارەكەر: خۆت مەخەرە ئەم وەزەوۋە مامۆستا، وریای كۆتاییی ئەم
مەسەلەيە بە، بەرەو ناديارت دەبات.

مامۆستا: من، ئانوساتى خۆم دەزانم.

كارەكەر: بەلى، ھەمیشە ھەر وا دەلىتى، خۆزگەش ھەر وا دەبوو.

قوتابى: ددانم ژان دەكات.

كارەكەر: بزانه ھەمیشە ھەر وا دەست پى دەكات، ئا ئەمە
نیشانەكەيەتى!

مامۆستا: نیشانەي چى، خۆت روون كەوۋە، دەتەوۋى چى بلىتى؟

قوتابى: (بە دەنگىكى خاۋ.)

بەلى، دەتەوۋى چى بلىتى؟ ددانم ژان دەكات!

كارەكەر: دوا نیشانەكە، نیشانە زل و زەبەلاحەكە.

مامۆستا: بەسە گەلحوۋى! گەلحوۋى بەسە! (كارەكەر دەيەوۋىت بچىتە

دەرەوۋە) وا سووك و ئاسان بۆى دەرەچۆ! من بانگم كردى بۇ

ئەوۋەي چەقۇ ئىسپانىيەكانم بۇ بەئىنيت، چەقۇ نيو-

ئىسپانىيەكان و پورتوغالييەكان و فرەنسىيەكان و

رۆژھەلاتىيەكان و رۆمانىيەكان و سادراناپلىيەكان و

لاتىنىيەكان و ئىسپانىيەكان و ھەر ھەموۋىم بۇ بەيئە ماری.

کارمکر: (به توندوتیژییهوه.)

پشت به من مه به سته.

(دهچپته دهرهوه.)

ماموستا: (به هیمایهک دهیهویت نارەزایی خۆی نیشان دات، دان به خۆیدا دهگریت، کهمیک په شیواو و له پریکیشدا شتیکی دیتهوه یاد)

ئاھ، (به خیرایی بۆ لای چه کمه چه که دهچپت، چه قۆیه کی نادیار ده دۆزیتهوه، یا چه قۆیه کی راستی، ئەمەش پێوهندی به چیت و زهوقی دهرهینه رهوه ههیه. چه قۆکه دهگریته دهست و به دلخۆشییهوه دهیجوولینیتهوه). بگره، ئا ئەمه دانهیهک کیژۆله کهی خۆم، ئا ئەمه چه قۆیه که. به داخهوه، هەر ئەمه پان ههیه، با ههولێ ئەوه بدهین به هه موو زمانه کان به کاری بهین! ته نیا هه نده به سه بۆ ئەوهی به هه موو زمانه کان بتوانیت له فری وشه ی چه قۆ بکهیت، به سه یرکردنی چه قۆکه و زۆر له نزیکه وه به بی جوولانه وه و خه یالی ئەو زمانه بکه که ده ته ویت قسه ی پی بکهیت.

قوتابی: ددانم ژان دهکات.

ماموستا: (به گۆرانی وتنه وه، سامناک.)

که واته بلێ: "چه"، هەر وهکو "چه"، "قۆ"، ههروهکو "قۆ". به بی جوولانه وه سه یری بکه، جوان سه یری بکه...

قوتابی: ئەمه به چ زمانیکه؟ فرهنسییه، ئیتالییه، یا ئیسپانییه؟

ماموستا: ئەمه هیچ گرینگییه کی نییه... ئەمه پێوهندی به تۆوه نییه.

تۆ بلى "چه".

قوتابى: "چه".

مامۇستا: "...قۇ"، دە سەيركە.

(چهقۇكە بەرامبەر بە قوتابىيەكە رادەوشىتتە).

قوتابى: "قۇ".

مامۇستا: جارىكى تىرىش... تەماشى بكە.

قوتابى: ئا نا! كەواتە هيچ! دە بەسە! ئاخىر ددانم ژان دەكات، پىم ژان

دەكات، سەرم ژان دەكات...

مامۇستا: (پچر پچر).

سەيركە... چهقۇ... تەماشىكە... چهقۇ... سەيركە... چهقۇ،

تەماشىكە...

قوتابى: تۆ نازارى گویشم دەدەيت. ئا چ دەنگىكت ھەيە! چەند زىقنە!

مامۇستا: بلى: "چهقۇ"... "چه"... "قۇ"...

قوتابى: نا! گویم ژان دەكات، ھەموو لەشم دەيەشىت...

مامۇستا: ھەر ئىستا ھەئىيان دەكىشم، گوئیەكانت، بەمجۆرە،

چىي تر نازارت نادن، ناسكۆلەكەم!

قوتابى: ئا... ئاى تۆ نازارم دەدەيت...

مامۇستا: سەيركە دەى خىرا، دووپاتى بکەرەوہ "چه"...

قوتابى: ئاى، ئەگەر دەيگىرى "چه"... "چهقۇ"... (ساتىكى بە ئاگا، بە

گالتەجاريەوہ.) ئەمە نيو-ئىسپانىيە...

مامۇستا: وەكو چۆن بمانەويت، با واپىت، نيو-ئىسپانىيە، دە خىرا

كە... كاتمان بە دەستەوہ نىيە... پاشان ئەم پرسىيارە بىسوودە

چییه؟ چۆن ئیجازه به خۆت ددهی؟
قوتابی: (تا دیت ماندوو دیاره، چاو به فرمیسک، بی هیوا، شکست،
هه لچوو و به هه سره ته وه.)
ئاھ!

مامۆستا: ده دووباره ی که ره وه، دووباره ی که ره وه، ههروهک کوو
کووختی، دهی.

چه قۆ... چه قۆ... چه قۆ... چه قۆ...

قوتابی: ئای ژان دهکات، سه رم ژان دهکات. (به هیواشی دهست به و
شوینانه دا دهینیت که ناویان ده بات.)...چاوم...

مامۆستا: هه ره وه کوو کووختی.

چه قۆ چه قۆ.

(هه ره دووکیان به پیوه راوه ستاون؛ مامۆستا هه میشه چه قۆ
نادیاره که راده وه شینیت، وهک بیئاگا وایت وایه، به دهوری
قوتابییه که دهخولیته وه ههروه کو سه مای سکالب بکات،^۴ به لام
پیویست به زیاده رهوی له سه ماگردنه که ناکات، پیویسته
له سه رخۆ ئه نجام بدریت. قوتابی به پیوه، به رامبه ره به
ته ماشاکه ران راوه ستاوه، به ره وه په نجه ره که، سه رسام و که نفه
و شکست، له سه رخۆ هه نگاو ده نیت...)

مامۆستا: دووباره ی که ره وه: چه قۆ... چه قۆ... چه قۆ...

قوتابی: قورگم، ملم، ئای شانم!... مه مکم دهیه شی، چه قۆ... چه قۆ...

---

۴. به سه مای هیندییه سووره کان دهوتریت، به دهوری قوربانیه که دهخولانه وه
پیش نه وهی که ولی بکه ن. (وه رگتیر)

مامۆستا: چەقۆ... چەقۆ... چەقۆ...
قوتابی: بازووم... چەقۆ... رانم... چەقۆ...
مامۆستا: باش لەفزی که چەقۆ، چەقۆ.
قوتابی: چەقۆ... قورگم...
مامۆستا: چەقۆ... چەقۆ...
قوتابی: چەقۆ. شانم. قۆلم. مەمکم. بازووم. چەقۆ... چەقۆ...
مامۆستا: بەلێ.. بەلێ.. بەلێ ئیستا زۆر بە جوانی لەفزی دەکەیی.
قوتابی: چەقۆ... مەمکە کانم... سکم.
مامۆستا: (بە گۆرینی دەنگییەوه.)
 وریابە... کاشییەکانم مەشکینە... چەقۆ دەکوژئی...
قوتابی (بە دەنگی کزەوه.)
 بەلێ. بەلێ. چەقۆ ئینسان دەکوژئی.
مامۆستا: (بە راوهشانندی چەقۆیەکەیی، بە شیوهیەکی شانۆییانە
 قوتابییهکە دەکوژیت)
 ئا ها ئا ئەو هتا!
 (قوتابییهکەش هاوار دەکات.) ئاھ، (دوچار بە شیوهیەکی
 بێشەرمانە دەرمیته سەر ئەسکەمبیلەکە، که بە ریککەوت له
 تەنیشته پەنجەرەکەوه دانرابوو. هەردووک بە یەکەوه دەلێن:
 ئاھ. تاوانبار و قوربانی پیکەوه پاش راوهشانندی یەکەم چەقۆ،
 قوتابییهکە دەکوژیت سەر ئەسکەمبیلەکە و هەردوو رانی یەکنالاً
 دەبیت، دەکوژیتەوه ئەملا و ئەولای ئەسکەمبیلەکە، مامۆستاش
 بە پێوه، بەرامبەر قوتابییه کەوتوو، پشت له بینەرانی، پاش

لیدانی چه قۆی یه کهم، خۆی بۆ لیدانی چه قۆی دووهم ناماده دهکات، له گهڵ هەر لیدانیکیشدا ههڵده به زیتته وه.

مامۆستا: (گهش و چه په ساو.)

هه ی قه چه ی سۆزانی، چاک بوو، خۆ ره حهت بووی. ئاه، ئای که ماندووم، توانای هه ناسه دانم نه ماوه، ئاه!
(به زه حهت هه ناسه ده دات، خۆ ش به ختانه ده که ویتته سه ر ئه سه که م بیلایک، نیو چه وانی ده سپرێ و چه ند وشه یه کی بێ سه روین دوویات ده کاته وه. ریتمی هه ناسه که ی دیتته وه شوینی خۆی، هه لده ستیتته سه ری و سه یری چه قۆکه ی ده ستی ده کات، سه یری که چه که ده کات، هه ره وه کو ئه وه ی شتی که ها تبه یتته وه بیری!)

مامۆستا: (ده شله ژێ،)

چیم کرد؟ ده بیت ئیستا چی روو بدات، ئا، ئا، چ کاره ساتیکه، کیژۆله، ده هه لسه کیژۆله. (ده شله ژیت، چه قۆ نادیاره که ی هه میشه به ده سه ته وه یه و نازانی چی لی بکات.)
ده ی کیژۆله، وانه کو تاییی هات، ده ی ئه گه ر ده ته ویت، فه رموو پاره که ت بۆ جار یکی تر هه لگره، ده... ئاه مرد. مرد. به چه قۆیه که ی ده ستی من مرد. چ فه زاعه تیکه. (بانگی کاره که ره که ی ده کات) ماری، ماری، ماری، ماریای ئازیزم، ده وه ره ئا، ئا.

(ده رگای لای راست ده کریتته وه و ماری دیتته ژوورێ) ئا ئه مه به ره ژوورێ. به هه لده اچووم، پێویستم به تۆ نییه، ماری پێویستم به تۆ نییه، گویت لیمه؟

(ماری نزیك دهبیتهوه، توندوتیژ و دردۆنگ، بیدهنگ، تهرمهکه
دهبینیت.)

مامۆستا: (به دهنگیک تا دیت بیهویایی پیوه دیاره.)

پیویستم به تو نییه ماری.

کارهکر: (به تهوزهوه.)

ها، دلت به قوتابییه کهت خوشه، سوودیکی زۆری لیت بینی؟

مامۆستا: (چهقۆکهی له پشتییهوه دهشاریتتهوه.)

به لئی، دهرزهکه مان تهواو.. به لام... ئه... هه لیرهیه... نایه ویت
برواتهوه مال...

کارهکر: (زۆر به توورهیییهوه.)

زۆر راسته!

مامۆستا: (به هه للهرزینهوه.)

خهتای من نه بوو... گوناھی منی تیدا نییه... ماری... نه خیر...

بروام پی بکه... گوناھی من نه بوو ماریاکهی خۆم...

کارهکر: ئهی خهتای کی بوو؟ خهتای کی بوو؟ خهتای من بوو؟

مامۆستا: نازانم... رهنگیی...

کارهکر: یا خهتای پشیلکه بوو؟

مامۆستا: ری تى دهچی... نازانم...

کارهکر: ئیمپرو ئه مه چله مین جاره!... هه موو روژیکیش ئه مه ئه توارته!

هه موو روژیک! شهرمت به خۆت نییه، بهم ته مه نه وه... ئه گهر

واش بروات، نه خووش ده که ویت! قوتابیت ده ست ناکه ویت. رهنکه

چاکتر بیت.

مامۆستا: (به هه‌ڵچوونه‌وه.)

گوناهى من نه‌بوو! نه‌یده‌ویست فێر بێت! گوێرایه‌ڵ نه‌بوو.

قوتابییه‌کی خراب بوو! نه‌یده‌ویست فێر بێت!

کاره‌که‌ر: هه‌ی درۆزن!...

(مامۆستا له‌ کاره‌که‌ره‌که‌ نزیك ده‌بێته‌وه، وه‌ك بلی شتیکی

شاردبێته‌وه. چه‌قۆیه‌که‌ی له‌ پشتی خۆی راگرتوه.)

ئه‌مه‌ پێوه‌ندیی به‌ تۆوه‌ نییه‌! (ده‌یه‌وێت چه‌قۆیه‌کی لێ

پاوه‌شینی‌ت؛ له‌و ئاسته‌دا کاره‌که‌ره‌که‌ مه‌چه‌کی ده‌گری‌ت و با‌ی

ده‌دات و چه‌قۆکه‌ له‌ ده‌ستی ده‌که‌وێته‌وه‌ خواره‌وه‌)

.. بیوره!

کاره‌که‌ر: (کاره‌که‌ره‌که‌ تا هێزی تێدایه‌، دوو شه‌قازله‌ له‌ مامۆستا‌که‌

ده‌دات و مامۆستاش به‌ پشتدا ده‌که‌وێت و ده‌ست ده‌کاته‌ نووزه

(نووز.)

هه‌ی پیاو‌کوژ، هه‌ی نه‌گریس، هه‌ی گه‌نده‌ڵ و بووده‌له‌، به‌ منیش

ده‌وێری. باش بزانه‌، من قوتابی تۆ نیم.

(یه‌خه‌ی ده‌گری‌ت و جه‌سته‌ی به‌رز ده‌کاته‌وه‌ و کلاوه‌که‌ی

هه‌ڵده‌گری‌ و ده‌یخاته‌وه‌ سه‌ری مامۆستا. له‌ترسی ئه‌وه‌ی که‌

کاره‌که‌ره‌که‌ شه‌قازله‌ی لێ دات، هه‌ر وه‌کو مندال، به‌ مه‌چه‌کی

رووخساری دادپه‌وشی‌ت.)

برۆ ئه‌و چه‌قۆیه‌ له‌ شوێنه‌که‌ی خۆی دانێ، ده‌ی. (مامۆستا

ده‌روات و چه‌قۆکه‌ ده‌خاته‌ چه‌که‌مه‌چه‌ی کانتۆره‌که‌ و

ده‌که‌رێته‌وه‌.) پێم وتی، زۆر ده‌می‌ک نییه‌، حیساب به‌ره‌و

فیلۆلۆجیات دەبات و فیلۆلۆجیاش بەرهو تاوان.

مامۆستا: تۆ نەتوت تاوان، تۆ وتت بەرهو خراپەت دەبا!

کارەکەر: هەمان شتە.

مامۆستا: خراپ تێگەیشتم، من وام زانی خراپە ناوی شارێکە و

فیلۆلۆجیاش بەرهو شارێ خراپەمان دەبات.

کارەکەر: هەمی درۆزن، هەمی پیرە ریوی، زانایەکی وەک تۆ! تووشی

هەلەمی وا نابێت. بە هەلە لە مانای وشەکەمی ناگات، ئەمەم

لەگەڵ مەکە.

مامۆستا: (بە هەنسکەوه.)

بە دەستی ئەنقەست نەمکوشت.

کارەکەر: خۆ بە لایەنی کەمەوه لەم کردەوهیە پەشیمانیت؟

مامۆستا: بەلێ ماری، بەلێ بروام پێ بکە.

کارەکەر: بەزەبیم پێتدا دێتەوه، کابرایەکی جوان و جوامیری وەک تۆ.

دەمی، با لە رێگاچارەبەک بگەرێین، بەلام نەکەمی ئەم ئەتکە

دووپیات کەیتەوه... ئەگینا تووشی نەخۆشیی دلت دەکات.

مامۆستا: بەلێ ماری، دەمی دە باشە چ بکەین؟

کارەکەر: با بچین بینێزین. لەگەڵ سی و نۆیەکەمی تر، کەواتە دەبنە چل

لاشە... تابووتیان لەلای دەزگای کفن و دفن بۆ بە رادان بدەین

و خۆشەویستەکەمی خۆمیش ئۆگوست ئاگادار بکەینەوه... با

برۆین تاجە گۆلینە بدەینە رادان.

مامۆستا: بەلێ ماری، زۆر مەمنوونم.

کارەکەر: دە گوێ بگرە، پێویست ناکات بانگی ئۆگوستیش بکەیت،

ههروهكو وا مهشوووه، خووتيش كه ميڪ سهرت له كه شيشا پيه تي
دهرده چيٽ.

ماموستا: به لام با تاجه گولينه كان زور گرانبه ها نه بن، هه قده ستي
دهرزه كه ي نه داوه.

كاره كه: دل له دل مه ده، به به روانكه كه ي دا پيوشه، شووره ييه پاشان
هه لي ده گرين.

ماموستا: به لي ماري، به لي. (دايده پوشي). ده ترسم به چل
تابووته وه... يه كيكمان لي قووت بيته وه... نه مه ت به خه يالا
ديت... خه لكي تووشي حه په سان ده بن. نه ي نه گهر لييان پرسين
چي له و تابووتانه دا يه؟

كاره كه: كوره ههنده وه سواس مه به. پييان ده لين به تال و حه تال ن. كي
ده پرسيت، خه لكي راهاتوون.

ماموستا: ههنده ش نا...

كاره كه: (پارچه په روويه كه دهرده كات كه ده شيت هيماي نازيهه كانى
له سهه بيت).

بگه، هه كه ترست له دل نيشت، نه م پارچه په روويه بئالينه به
بازووته وه. (پارچه په روويه كه به ده وري بازوويدا ده به ستيت).
نه مه سياسه ته.

ماموستا: مه منوونم ماري چكوله كه ي خو م، نيستا هيمنم... تو ژنيكي
باشي... ماري ي دل سوژ....

كاره كه: ده ي با بروين ماموستا. هه موو شتيك به جييه؟

ماموستا: به لي ماري قشتيله كه م. (كاره كه ره كه و ماموستا تهرمي

کیزۆلکه هه‌لده‌گرن، یه‌کیکیان شان و پیلی هه‌لده‌گری و
یه‌کیکی تریش قاچه‌کانی؛ به‌ره‌و لای ده‌رگای راست ده‌رۆن)
وریا به‌ ئازاری نه‌ده‌ی.

(ده‌چنه‌ ده‌ره‌وه.)

(بو‌چه‌ند ساتیک سه‌ر شانۆ به‌تاله. له‌ زه‌نگی ده‌رگای لای چه‌پ
ده‌دریت.)

(ده‌نگی کاره‌که‌ر): ئه‌وا هاتم!

(هه‌ر وه‌کو سه‌ره‌تا دیته‌وه سه‌رشانۆ، به‌ره‌و ده‌رگای لای چه‌پ
ده‌روات. جاریکی تریش له‌ زه‌نگ ده‌دریته‌وه.)

کاره‌که‌ر: (له‌گه‌ل خۆی.)

پیی ده‌چیت ئه‌مه‌یان زۆر به‌په‌له‌ بیت. (به‌ هی‌ز.) وا هاتم! (به‌ره‌و
ده‌رگای لای چه‌پ ده‌روات و ده‌رگا ده‌کاته‌وه) رۆژباش
کیزۆلکه‌م، تۆ قوتابییه‌ نو‌ییه‌که‌ی، بو‌ وانه‌ هاتووی؟ مامۆستا
چاوه‌روانته‌.

وا ده‌چم به‌ مامۆستا ده‌لیم. هه‌ر ئیستا دیته‌ خواره‌وه! فه‌رموو
وه‌ره‌ ژووره‌وه!

حوزه‌یرانی ۱۹۵۰

په‌رده

وه‌رگێرانی یه‌که‌م

۱۹۹۳ بی‌زنسۆن/فره‌نسا

خویندنه‌وه‌ی دووه‌م: ۲۰۰۱

پیداچوونه‌وه: ۲۰۱۲

له کاتی پیشکیشکردنی شانۆنامهی وانه، پیش ئهوهی پهرده هه‌لد‌ریته‌وه، گویمان له دهنگی چهند چه‌کوشیک ده‌بیت، هه‌ر دوا به دوا‌ی چه‌کوش لیدان، بانگه‌شه‌ی ده‌ستپ‌کردنی شانۆبیه‌که ده‌کریت و بو‌چهند ساتیکیش سه‌ر شانۆ به‌تاله. کاتیکیش کاره‌که‌ر، بو‌ئه‌وه‌ی ده‌رگا له قوتابی بکاته‌وه، به خیرایی به‌ره‌و ده‌رگا ده‌چیت. به‌بی ئه‌وه‌ی خو‌ی بخافلینیت، هه‌ر چ ده‌فته‌ر و کتیب و جانتای دیته به‌رده‌م هه‌لیان ده‌گریت و ده‌یانخاته په‌نایه‌که‌وه. له کو‌تاییی شانۆبیه‌که‌شدا هه‌ر به هه‌مان شیوه کاتیک کاره‌که‌ر ده‌چیت ده‌رگا له قوتابیه نو‌بیه‌که بکاته‌وه، چ ده‌فته‌ر و کتیب و... هتد قوتابیه کو‌ژراوه‌که هه‌یه هه‌لی ده‌گریت و به خیرایی له په‌نایه‌ک دایان ده‌نیت. کاتیکیش په‌رده داده‌دریته‌وه، گویمان له دهنگی چهند چه‌کوشیک ده‌بیت.

ليستی بەخششەکانی زنجيرەى شانۆى بيانى

۱. مۇسقىاى بى دەنگ. نووسىنى: لاش نۆرىن. وەرگىرانى: دانا رەئووف
۲. كۆتايى گەمە. نووسىنى: سامۆيىل بىكيت. وەرگىرانى: مستەفا قەسىم
۳. كۆپرەكان. نووسىنى: مۆرىس مەتەرلینگ. وەرگىرانى: دلاوەر قەرەداغى
۴. مارا-ساد. نووسىنى: پیتەر فايس. وەرگىرانى: شىرزاىە حەسەن
۵. سۆناتاي تارمايى. نووسىنى: ئاوكۆست سترنېيرى. وەرگىرانى: عەبدوللا قادر دانسان
۶. كەلك. نووسىنى: ئاوكۆست سترنېيرى. وەرگىرانى: خەبات عارف
۷. مەرگەساتى شالير. نووسىنى: شىكسپير. وەرگىرانى: شىرزاىە حەسەن
۸. مەرگى كرىشنا. نووسىنى: ژان كلۆد كارېر و ماری هېلېن ئىستيان. وەرگىرانى: مستەفا قەسىم
۹. شەپ. نووسىنى: لاش نۆرىن. وەرگىرانى: دلاوەر قەرەداغى
۱۰. فرىشتەيەك لە بابل دادەبەزىت. نووسىنى: فریدریش دېرىنمات. وەرگىرانى: شىرزاىە حەسەن
۱۱. گوئى بگرە عەبدولسەمىع. نووسىنى: عەبدولكەرىم بەرشىد. وەرگىرانى: فارووق ھۆمەر
۱۲. لېگەرېن مرۆف بژى. نووسىنى: پېر لاگەرکفېست. وەرگىرانى: خەبات عارف
۱۳. پاىەکانى كۆمەلگا. نووسىنى: هېنرىك ئىپسن. وەرگىرانى: ھاودەم سالىح جاف
۱۴. مردنى دېوهرەيەك. نووسىنى: ئارسەر مىللەر. وەرگىرانى: ئازاد حەمە شەرىف
۱۵. كەسىك ھەر دى. نووسىنى: يۆن فۆسە. وەرگىرانى: ھاودەم سالىح جاف
۱۶. پەرچوو. نووسىنى: لاش نۆرىن. وەرگىرانى: دلاوەر قەرەداغى

۱۷. سەرايىدار. نووسىنى: ھارۋىلدا پىنتەر. ۋەرگىرانى: رىبوار رەشىد
۱۸. مردن و پاكىزە. نووسىنى: ئىرىيەل دۆرقمەن. ۋەرگىرانى: فارووق ھۆمەر
۱۹. ھاملىت. نووسىنى: شىكسپىر. ۋەرگىرانى: ئازاد ھەمە شەرىف
۲۰. سى خۇشك. نووسىنى: چىخەف. ۋەرگىرانى: جەلال تەقى
۲۱. لە چاۋترووكانىكدا. نووسىنى: پىتەر ئاسمۆسن. ۋەرگىرانى: بەھرۆز ھەسەن
۲۲. خەۋنە نامىشىك. نووسىنى: ئاۋگۆست سترىنبىرى. ۋەرگىرانى: دلاۋەر قەرەداغى
۲۳. ژورەكە خويىندىگى شەۋان. نووسىنى: ھارۋىلدا پىنتەر. ۋەرگىرانى: ەلى عوسمان ياقووب
۲۴. ئەستىلكە مەزەكە. نووسىنى: پىتەر تىرسن. ۋەرگىرانى: فارووق ھۆمەر
۲۵. گىانەۋەرە شوۋشەيىيەكان. نووسىنى: تىنىسى ۋىليامز. ۋەرگىرانى: ئازاد ھەمە شەرىف
۲۶. فاتسلاڧ. نووسىنى: سلاڧۆمىر مرۆژەك. ۋەرگىرانى: كەرىم پەرەنگ
۲۷. جورئەتى كۇشتن. نووسىنى: لاش نۆرىن. ۋەرگىرانى: ھىۋا قادر
۲۸. كاتە بەسەرچوۋەكان، ناپاكى، دىمەنىكى سىروشتى. نووسىنى: ھارۋىلدا پىنتەر فارووق ھۆمەر
۲۹. دلى باى و ئاھو. نووسىنى: ەباس مەروفى. ۋەرگىرانى: دلاۋەر قەرەداغى
۳۰. خاتوۋ ژوليا. نووسىنى: ئاۋگۆست سترىنبىرى. ۋەرگىرانى: ەلى عوسمان ياقووب
۳۱. يۆن گابرىيل بۆركمان. نووسىنى: ھىرىك ئىبسن. ۋەرگىرانى: ھاۋدەم سالىج جاف
۳۲. جەۋنى ھەلسانەۋە. نووسىنى: ئاۋگۆست سترىنبىرى. ۋەرگىرانى: خەبات عارف
۳۳. ز. ئىمپىراتور جۆنز. نووسىنى: يۆجىن ئونىل. ۋەرگىرانى: د. ئازاد ھەمەشەرىف
۳۴. دايكە ئازا. نووسىنى: بىرتۆلد برىشت. ۋەرگىرانى: كەرىم پەرەنگ
۳۵. بازنەى تەباشىرى قەۋقان. نووسىنى: بىرتۆلد برىشت. ۋەرگىرانى: كەرىم

پەرەنگ

۳۶. ئەسانسىپەرەكە - ئاھەنگى جەزنى لەدايكبوون. نووسىنى: ھارۆلد پىنتەر

عەلى عوسمان ياقووب

۳۷. بېوھژنەكان. نووسىنى: ئارىيەل دۆرفمان. ۋەرگىرانى: فارووق ھۆمەر

۳۸. دلى سەرباز. نووسىنى: دەيفيد فرىچ. ۋەرگىرانى: عەبدولا سلېمان

۳۹. ھەرەسى بەفر. نووسىنى: تونجەر جويجان ئۇغلق. ۋەرگىرانى: بەكر شوانى

۴۰. باخچەى گىلاسەكە. نووسىنى: ئەنتۆن باقلىچ چىخەف. ۋەرگىرانى: شىروان

مەحمود مەمەد

۴۱. شارۆچكەكەمان. نووسىنى: تۆرن تۆن وايلدەر. ۋەرگىرانى: ئازاد بەرزنجى

۴۲. گەرانەۋە بۆ مال. نووسىنى: ھارۆلد پىنتەر. ۋەرگىرانى: عەلى عوسمان

ياقووب

۴۳. ئەندۇرا. نووسىنى: ماكس فرىش. ۋەرگىرانى: كەرىم پەرەنگ

۴۴. شەوگار گۆرانىيەكانى خۆى دەلى. نووسىنى: بۆن فۆسە. ۋەرگىرانى: ھاودەم

سالج جاف

۴۵. چىن. نووسىنى: ئىرىك ئۆدېنبارى. ۋەرگىرانى: دانا رەۋوف

۴۶. يۆليۆس قەيسەر. نووسىنى: شەكسپىر. ۋەرگىرانى: عەلى عوسمان ياقووب

۴۷. ئاۋى ۋەستاۋ. نووسىنى: لاش نۆرىن. ۋەرگىرانى: دلاۋەر قەرەداغى

۴۸. بەرەو دىمەشق. نووسىنى: ئۆگۆست سترىندبېرگ. ۋەرگىرانى: خەبات عارف

۴۹. شفايك لە جەنگى دوۋەمى جىھانىدا. نووسىنى: بېرتۆلت برىشت. ۋەرگىرانى:

كەرىم پەرەنگ

۵۰. ژيانى گالىلاى. نووسىنى: بېرتۆلت برىشت. ۋەرگىرانى: كەرىم پەرەنگ

۵۱. پىشلىيەك لە قەراخ گويىسوانەيەكى گەرم. نووسىنى: تىنسى ولىامز.

ۋەرگىرانى: فارووق ھۆمەر.

۵۲. چۆنت پى خۆشە. نووسىنى: وىليام شىكسپىر. ۋەرگىرانى: ئازاد ھەمە

شەرىف

۵۳. مەرۆفە باشەكەى سىچوان. نووسىنى: بېرتۆلت برىشت. ۋەرگىرانى: كەرىم

پەرەنگ

۵۴. ورژواى نەجىبزادە. نووسىنى: مۇلىير. ۋەرگىپرانى: ئەحمەدى مەلا
۵۵. نەۋرەس. نووسىنى: ئەنتۇن پاقۇلەقىچ چىخەف. ۋەرگىپرانى: شىروان مەحمۇود
مەمەد
۵۶. بىگماليەن. نووسىنى: جۇرچ بېرناردشۇ. ۋەرگىپرانى: عەلى عوسمان ياقووب
۵۷. تەرمىنال – سى شانۇنامە. نووسىنى: لاش نۇرېن. ۋەرگىپرانى: دانا رەئووف
۵۸. "قۇيتسەك – ليۇنتسە و لىنا". نووسىنى: كىۋرگ بويشەنەر. ۋەرگىپرانى: كەرىم
پەرەنگ
۵۹. ئنە گۇرانىبېرى كەچەل و وانە. نووسىنى: ئىۋژىن ئىۋنېسكۆ. ۋەرگىپرانى:
ئەحمەدى مەلا.